

۴۵۰ نسخه نفیس از قرن چهارم تا هشتم

(۱)

الأجوبة المسكوة

ابراهیم بن محمد کاتب بغدادی، مشهور به ابن عون، ف ۳۲۲ ق.

عربی، در ادب.

پاسخهای کوتاه ادبی، اعم از نثر و شعر را، که دارای نکته و ظرافت است، در چند

باب گرد آورده است.

آغاز: «وفقك الله للسديد من القول والرشيد من العمل وأعانك على طلب العلم.»

انجام: «دعني من المدح والهجاء وما أصبحت تطويه لي و تنشر لو ضرب الدرهم

الصحيح.»

خط نسخ معرب، از سده ششم، ۹۰ گ، ۱۷ س، ۲۱×۱۵ سم، شناسه: ۴۳۰.

(۲)

اختيار الرجال، معروف به: رجال كشي

شيخ الطائفة محمد بن الحسن طوسي، ف ۴۶۰ ق.

عربی، در رجال. تهذیبی است از رجال کشی، و اغلاط آن را شیخ طوسی تصحیح

کرده است.

آغاز: «حمدويه بن نصير الكشي عن أبي عبدالله عليه السلام.»

انجام: «علي بن جعفر بن العباس الخزاعي.»

خط نسخ، سطرها مختلف، ۲۳/۵×۱۶ سم، شناسه: ۲۶۳۶.

(۳)

الارشاد في معرفة حجج الله على العباد

شیخ مفید محمد بن محمد بن نعمان بغدادی، ف ۴۱۳ ق.
 عربی، در تاریخ، مشتمل بر تاریخ زندگانی پیغمبر اکرم ﷺ و ائمه اطهار علیهم السلام.
 آغاز: «فلم يتناكروه وهذا أيضاً ظاهر في النص عليه بالامامة والاستخلاف.»
 انجام: «و مختصر من أخبارهم كفاني فيما قصدناه والله ولي التوفيق.»
 خط نسخ معرب، حسن بن محمد بن حسین الجاسبی الهرازکانی، جمعه چهاردهم شوال ۵۶۵.
 این نسخه را کاتب با نسخه سید فضل الله راوندی کاشانی به سال ۵۶۶ ق مقابله نموده است. ۲۳۰
 گ، ۲۰ س، ۱۹×۱۲/۵ سم، شناسه: ۱۱۴۴.

(۴)

الأسباب والعلامات

نجیب‌الدین محمد بن علی بن عمر سمرقندی.
 عربی، در طب، شامل برخی بیماریهای زنان.
 خط نسخ، از سده ششم، عناوین شنگرف یا ثلث مشکی درشت، ۴۹ گ، ۱۸ س، ۲۳×۱۵ سم،
 شناسه: ۶۲۰۰.

(۵)

اعراب القرآن

منسوب به فراء.
 عربی، در علوم قرآن.
 مؤلف اختلاف فراء را بر شمرده و الفاظ مشکل را اعرابگذاری کرده است. این
 نسخه از آیه «الذین یصدون عن سبیل الله» (هود: ۲۰) شروع، و به آیه «وما منع الناس
 أن یؤمنوا» (کهف: ۵۶) ختم می‌گردد.
 آغاز: «مفعول ثان و عطف بالكسر في الذين و عوج بالفتح في العود للفرق بين
 مایسوی.»

انجام: «كأنه يأتيهم العذاب قبلاً قبلاً أي صنفاً صنفاً». خط نسخ معرب، صفر ۴۴۶، عناوین با خط درشت مشکی، ۱۴۵گ، ۲۱س، ۱۴×۲۰سم، شناسه: ۴۶۵.

(۶)

الانتصار

شریف مرتضی علی بن الحسین موسوی، ف ۴۳۶ق. عربی، در فقه شیعه، از طهارت تا دیات. آغاز: «الحمد لله علی ما یسر من حق متبع و صرف من باطل مبتدع». انجام: «لان ذلك يدعو الى الحسد و لا خلاف في جوازه». خط نسخ معرب، از ابوالحسن علی بن ابراهیم بن الحسن بن موسی الفراهانی، سه شنبه ۲۵ ذی القعدة ۵۹۱، در کاشان، محله باب ولان، نام کتاب روی برگ اول در گل و بوته های زرین به خط کوفی نوشته شده است. ۸۹گ، ۲۹س، ۱۹/۵×۲۵سم، شناسه: ۳۵۹۸.

(۷)

البدیع

؟

عربی، در بلاغت. انواع صنایع بدیعی در این کتاب با شرح و شواهد از شعر و نثر عربی بیان شده و گویا شرح قصیده دلیه ای در بدیع باشد. آغاز: «الكلمة كقول الشاعر: حسامك فيه للاحباب فتح». انجام: «هذا والله أبهى من الدر الثمين في نحور الحور العين أو من أربعة أبيات كقوله أيضاً ...». خط نسخ معرب، از سده ششم، ۳۰گ، ۱۵س، ۱۳×۱۷/۵سم، شناسه: ۴۹۳۵.

(۸)

بصائر الدرجات

ابوجعفر محمد بن الحسن بن فروخ الصفار قمی، ف ۲۹۰ق.

عربی، در حدیث شیعه.
 مؤلف روایاتی در امامت ائمه علیهم‌السلام آورده است. به گفته صاحب الذریعه، نسخه‌های
 این کتاب معمولاً با یکدیگر اختلاف دارند.
 خط نسخ معرب، ابی نصر علی بن محمد بن الحسن بن ابی سعد الطیب، غره صفر ۵۹۱،
 عناوین ابواب مشکی با خطوطی کشیده و در حاشیه شماره بابها را با شنگرف نوشته است.
 نسخه تصحیح شده و بعضی عبارتها را به فارسی برگردانده‌اند. ۲۰۳ گ، ۱۹ س، ۱۷×۲۵ سم،
 شناسه: ۱۵۷۴.

(۹)

تبصرة الأدلة

ابوالمعین میمون بن محمد النسفی، ف ۵۰۸ ق.
 عربی، در کلام استدلالی.
 آغاز: «هذا الاعتقاد اعتقاد الشيء على ما هو لان ما اعتقد.»
 انجام: «اذ كتب السلف مشحونة بذلك فمن رام الوقوف عليها فلينظر فيها.»
 خط نسخ نازیبا، احمد بن محمد بن القاسم بن عبدالله بن الحسن بن مسعود، پنجشنبه ۱۱ محرم
 ۵۹۵، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷۹ گ، سطور مختلف، ۱۷×۲۵/۵
 سم، شناسه: ۱۷۰۷.

(۱۰)

التبيان في تفسير القرآن

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق.
 اولین تفسیر عربی مفصل شیعی، و متضمن علوم قرآن، که درباره قرائت و اعراب
 و اسباب نزول و ... بحث می‌کند.
 آغاز: «قوله تعالى: واذ غدوت من اهلك تبوء المؤمنین مقاعد للقتال والله سمیع
 علیم.» (آل عمران: ۱۲۱).
 انجام: «ولم يقع اللبس لان حروف الصفات تقوم بعضها مقام بعض.»

خط نسخ، از سده پنجم. شیخ طوسی روی برگ اول نوشته که کتاب را شیخ ابوالوفاء عبدالجبار بن عبدالله مقری رازی خوانده و شیخ ابو محمد الحسن بن الحسين بن بابويه قمی و ابو علی الحسن بن محمد، فرزند مؤلف، ملقب به مفید ثانی به تاریخ ربیع الاول ۴۵۵ شنیده اند. نیز روی همین برگ، زیر خط طوسی، شیخ ابوالوفاء نوشته که کتاب را فرزندم ابوالقاسم علی بن عبدالجبار بر من خوانده، و سید ابوالفضل داعی بن علی بن الحسين الحسینی به تاریخ سلخ جمادی الاول ۴۹۴ شنیده است. ۲۶۶ گ، سطور مختلف، ۱۸/۵×۱۴ سم، شناسه: ۸۳.

(۱۱)

التبیان فی تفسیر القرآن

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق.

از سورة یوسف تا فاطر.

خط نسخ نازبا، از سده پنجم، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. این نسخه دنباله نسخه سابق الذکر است، و اجازه شیخ طوسی روی برگ اول آن آمده است. ۲۱۷ گ، ۱۹ س، ۱۴×۱۹ سم، شناسه: ۳۶۰۷.

(۱۲)

التبیان فی تفسیر القرآن

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق.

نسخه حاضر مشتمل بر جزء هفتم و هشتم است.

خط نسخ نازبا، عزیزی بن المحسن بغدادی، ذی القعدة ۵۸۶، ۱۴۵ گ، ۲۱ س، ۱۸/۵×۱۶/۵ سم، شناسه: ۳۶۶۵.

(۱۳)

التبیان فی تفسیر القرآن

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق.

خط نسخ، از سده ششم، ۳۸۱ گ، ۱۵ س، ۲۶×۳۴ سم، شناسه: ۸۴۱۹.

(۱۴)

التيسير

ابوعمر و عثمان بن سعيد بن عثمان الداني، ف ۴۴۴ ق.
 عربي، در علوم قرآن.
 انواع قرائات قراء سبعة و اختلافات آن‌ها را، آن‌گونه که راویان آن‌ها نقل کرده‌اند،
 می‌آورد و از هر یک از قراء دو روایت ذکر می‌کند.
 آغاز: «الحمد لله المتفرد بالدوام و المتطول بالانعام خالق الخلق بقدرته.»
 انجام: «فاعلم ذلك موقفاً لطريق الحق و منهاج الصواب ان شاء الله تعالى.»
 خط نسخ، از سده ششم، عناوین شنگرف. دو برگ اول و برگ‌هایی از اواسط و برگ آخر نونویس
 شده است. ۱۳۶ گ، ۱۳ س، ۱۶/۵ × ۱۲/۵ سم، شناسه: ۵۱۹.

(۱۵)

الجمال الهادية في شرح المقدمة الكافية

ابوالحسين طاهر بن احمد بن بابشاذ نحوی، ف ۴۶۹ ق.
 عربي، در نحو.
 شرحی است متوسط بر کتاب الكافية ابن الحاجب نحوی. این شرح به نام ابوالقاسم
 عبدالرحمان بن ابی بکر بن ابوسعید نوشته شده است.
 آغاز: «قال الشيخ الامام... أما بعد حمد الله بجميع المحامد و التوكل عليه في جميع
 المصادر.»
 انجام: «فانه يكتبها بهمزة منفصلة حملاً على الاصل.»
 خط نسخ، هبة الله بن عبدالمنعم بن هبة الله بن علی بن القاسم، پانزدهم شعبان ۵۷۲، ۱۰۹ گ،
 ۱۹ س، ۲۳ × ۳۱ سم، شناسه: ۳۸۳.

(۱۶)

رسائل الصابي

ابواسحاق ابراهيم بن هلال بن ابراهيم بن هارون الصابي، ف ۳۸۴ ق.

عربی، در ادب، مشتمل بر نامه‌هایی ادبی که صابی خودش به پادشاهان و بزرگان نوشته یا از زبان دیگران نگاشته است. این نسخه جزء دهم از مجموعه این نامه‌هاست که تا ده سال قبل از مرگ صابی نوشته شده‌اند.

آغاز: «کتب أبواسحاق... الی عزالدولة ابن معزالدولة في صفة متصيد.»
انجام: «و الانبساط في اجابتي بأخباره و أحواله و حاجاته و مهماته ان شاء الله.»
خط نسخ معرب، محمد بن الاديب، ۵۳۳ق، براساس نسخه‌ای که از روی نسخه محسن، پسر صابی، نوشته شده است. عناوین با خط مشکی درشت، ۸۵گ، ۱۴س، ۲۵×۱۷سم، شناسه: ۲۴۸.

(۱۷)

رسائل الصابي

ابواسحاق ابراهيم بن هلال بن ابراهيم بن هارون الصابي، ف ۳۸۴ق. عربی، در ادب، در این مجموعه پاره‌ای از نامه‌ها یا قطعه‌ای از آن‌ها به ترتیب موضوعی، که در نامه‌نگاری به کار آید، گردآورده شده است، و هر موضوع دارای چند فصل است و هر فصل مشتمل بر قطعه انتخاب شده. این کتاب غیر از رسائل الصابي است که در شماره قبل ذکرش رفت.

آغاز: «فصل حتی اذا اشتد المصاع و عظم القراع و زحفت الصفوف.»
خط نسخ معرب، احتمالاً از سده پنجم، عناوین مشکی درشت، ۱۶۵گ، ۱۳س، ۲۵×۱۷سم، شناسه: ۴۳۰۲.

(۱۸)

روض الجنان و روح الجنان (تفسیر ابوالفتوح)

ابوالفتوح حسین بن علی خزاعی نیشابوری، ف سده ۶ق. تفسیر مفصلی است که قطعه‌ای از آیات را می‌آورد و تفسیر می‌نماید، و جنبه‌های ادبی و لغوی و گفته‌های مفسران و آنچه را از روایات استفاده می‌شود، ذکر می‌کند، و گاهی به مباحث تاریخی می‌پردازد.

آغاز: «لا يسمعون بها اولئك كالانعام... قوله تعالى واذ نتقنا الجبل فوقهم الاية. بيان کردیم که هر کجا اذ باشد.»
 انجام: «وقوله أهلكناهم در محل رفع است، به ابتدا. وقوله لما ظلموا در محل نصب است، علی الظاهر.»
 خط نسخ، ابوسعید بن الحسین الکاتب بیهقی، یکشنبه دوازدهم صفر ۵۹۵، آیه‌ها به ثلث درشت، حاشیه‌های کوتاهی دارد با نشانی‌های «عبدالعالی»، ۴۱۴گ، ۲۵ س، ۲۹×۳۷ سم، شناسه: ۳۶۸.

(۱۹)

شرح دیوان المتنبی

ابوالحسن علی بن احمد واحدی نیشابوری، ف حدود ۴۶۷ق.
 شرحی است ادبی بر دیوان ابوالطیب متنبی با استشهاد به آیات قرآنی و شعر عرب و گفته‌های دانشمندان علوم ادبی.
 آغاز: «الحمد لله على سوابغ النعم وله الشكر على جلائل القسم ربنا الذي علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم.»
 انجام: «وقال: قال الناس أما كفته سماحته في البلد حتى أبرز بيته الى الطريق.»
 خط نسخ معرب، از سده ششم، ابیات اصل درشت‌تر، ۲۲۷گ، ۱۹ س، ۲۰×۳۱ سم، شناسه: ۱۳۴۲.

(۲۰)

شرح صحیح البخاری

؟

قطعه‌ای از شرح نیکویی است بر صحیح بخاری، به عربی، در احادیث اهل سنت، با عناوین «حدیث آخر، قال الشیخ رحمه الله»، با توضیحات ادبی و شواهدی از احادیث.

آغاز: «السلمی عن ابی موسی - رضی الله عنه - قال قال رسول الله (.)»
 انجام: «بأفعاله السقیمة و أوصافه الذمیمة من حق ...»

خط نسخ، از سده ششم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است، ۳۰۳ گ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۱۵ سم، شناسه: ۶۶۳۰.

(۲۱)

شرح قصیده تائیه ابن الفارض

؟

فارسی، در عرفان.

مؤلف ابیات را به فارسی ترجمه کرده و معنی عرفانی آن‌ها را بازگو می‌کند.

آغاز: «و اسماء الوهیت چون حی و عالم و مرید و قادر صور و مظاهر.»

انجام: «و وجود و ثبوت جز او را اثبات نکنی.»

خط نسخ، از سده ششم، ابیات اصل و نشانی‌ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۹۵

گ، ۲۳ س، ۲۲×۱۶ سم، شناسه: ۳۲۵۵.

(۲۲)

صباح اللغة

ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری، ف ۳۹۳ ق.

عربی، در لغت، که مفردات لغوی را به ترتیب حرف آخر کلمه شرح داده است.

آغاز: «قال الشيخ ابونصر... الحمد لله شكراً على نواله والصلاة على محمد وآله.»

خط نسخ معرب، مرتضی بن عبدالله بن علی جعفری، سال ۵۹۶ ق، عناوین سنگرف، عناوین

ابواب کوفی درشت، ۲۸۶ گ، ۳۵ س، ۲۵×۱۵/۵ سم، شناسه: ۳۵۶۲.

(۲۳)

صحیح بخاری

ابو عبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ ق.

اولین کتاب از کتب ششگانه حدیثی اهل سنت است که اهمیت بسیار دارد.

خط نسخ معرب، از سده ششم، عناوین سنگرف، ابواب با زر نوشته شده است. ۱۸۴ گ، ۱۵

س، ۲۷×۱۸/۵ سم، شناسه: ۱۸۷۸.

(۲۴)

عجائب القرآن

تاج القراء محمود بن حمزه کرمانی، ف بعد از ۵۰۰ق. تفسیر بسیار مختصری است به عربی، با عناوین «قوله»، که بیشتر به مباحث نحوی و اعراب قرآن می‌پردازد، و در بسیاری از آیه‌ها تحت عنوان «الغریب» لغات مشکل، و تحت عنوان «العجیب» اشتقاقهای غیرمأنوس را تشریح می‌کند.

آغاز: «خو طب بهذا و کیف یقول لربه و سبحانه.»

انجام: «فیكون بمعنی المستقبل والشرط لایكون فی الماضي.»

خط نسخ معرب، از سده ششم، عناوین مشکلی درشت، ۱۱۱گ، ۱۵س، ۲۷×۱۸سم،

شناسه: ۱۷۰۵.

(۲۵)

الغریبین

ابوعبید احمد بن محمد بن محمد بن محمد هروری، ف ۴۰۱ق. در لغت عربی است و کلمات مشکل و غریب قرآن و احادیث را به ترتیب حرف اول گردآوری کرده است.

خط نسخ، شنبه هیجدهم رمضان ۵۹۹، عناوین مشکلی درشت و لغات در حاشیه نوشته شده

است. ۱۷۰گ، ۲۶س، ۲۳/۵×۱۶سم، شناسه: ۳۷۵۳.

(۲۶)

الفقه

؟

فقه استدلالی اهل سنت است که بر مبنای مذهب ابوحنیفه و به زبان عربی نوشته شده است.

آغاز: «بن احمد الزعفرانی رحمه الله فنحن نذکر علی هذا الترتیب ترغیباً.»

انجام: «فقال علیه السلام ایما الله انه لخلق للامارة ای لحقیق والله تعالی أعلم

بالصواب و الیه المرجع و المآب.»

خط نسخ، سده ششم، عناوین و نشانی‌ها سنگرف، ۳۵۹ گ، ۱۵ س، ۲۰×۱۶/۵ سم، شناسه: ۱۸۰۰.

(۲۷)

القانون

شیخ‌الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق. مشهورترین کتابی است که در طب به عربی نوشته شده و انواع بیماریها و درمانها را شرح داده است. این کتاب تا کنون به چندین زبان ترجمه و چاپ شده است. اولین چاپ متن عربی آن به سال ۱۵۹۳ م در شهر رُم انجام گرفته است. خط نسخ، از سده ششم، عناوین و جدول صفحه‌ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۳۰ گ، ۴۱ س، ۱۹×۳۰/۵ سم، شناسه: ۵۰۵۰.

(۲۸)

قرآن کریم

خط کوفی، علی بن هلال، مشهور به ابن بواب، سال ۳۹۲ ق، در شهر بغداد، روی برگ اول جزء هفدهم لوحه زرین نقش شده است و دو صفحه آخر آن جدول زرین دارد و بین سطرها نقاشی شده است. ۱۵۴ گ، ۵ س، ۱۵×۱۰/۵ سم، شناسه: ۴۳۵۸.

(۲۹)

قرآن کریم

خط ثلث معرب، از سده ششم، علایم تجوید سنگرف، و دوایر زرین، نشانی آیه‌هاست. ۱۹۴ گ، ۱۷ س، ۲۰×۲۹ سم، شناسه: ۷۶۸۸.

(۳۰)

قرآن کریم

برگ‌های پراکنده‌ای از یک نسخه قرآن است. خط ثلث، از سده ششم، فواصل آیات گلهای رنگین و رموز تجوید سنگرف، ۱۷۷ گ، ۱۳ س، ۲۲×۳۰/۵ سم، شناسه: ۷۹۴۲.

(۳۱)

قرآن کریم

برگ‌های پراکنده‌ای از یک نسخه قرآن، که در یک جلد صحافی شده است. خط ثلث، از سده ششم، مانند نسخه قبل، ۱۷۷گ، ۱۳س، ۲۲×۳۰سم، شناسه: ۷۹۴۳.

(۳۲)

قرآن کریم

برگ‌های مختلف، که در یک جلد صحافی شده است. خط ثلث، از سده ششم، ۱۷۷گ، ۱۳س، ۲۲×۳۰/۵سم، شناسه: ۷۹۴۴.

(۳۳)

قرآن کریم

چند برگ از سوره حشر است. خط کوفی، از سده چهارم، علائم اعراب و دایره شنگرف به شیوه آغاز اعرابگذاری، صفحه‌ها مجدول به زرو مشکی و لاجورد، ۱۰گ، ۴س، ۱۰×۱۴/۵سم، شناسه: ۵۵۵۲.

(۳۴)

قرآن کریم

جزء چهارم قرآن است. خط کوفی، از سده چهارم، اعراب دایره شنگرف و نشانی‌های دیگر به رنگ سبز، ۵۲گ، ۷س، ۱۳/۵×۹سم، شناسه: ۵۵۵۳.

(۳۵)

قرآن کریم

سوره جاثیه است. خط کوفی، از سده چهارم، جلد تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۳۶گ، ۷س، ۱۳/۵×۹سم، شناسه: ۵۵۵۴.

(۳۶)

القرآن الکریم

خط کوفی، از سده چهارم، ظاهراً دنباله نسخه شماره ۵۵۵۳ باشد. ۳۳ گ، ۱۷ س، ۷×۱۶/۵
سم، شناسه: ۵۵۶۷.

(۳۷)

قرآن کریم

خط ثلث و زیرنویسهای فارسی نسخ، از سده ششم، ۱۱۵ گ، ۷ س، ۳۴×۴۸ سم،
شناسه: ۴۳۲۸.

(۳۸)

قرآن کریم

برگهایی از قرآن کریم، که پس از تحریر به صورت لوحه بر روی صفحات
مقوایی چسبانیده شده و در یک جلد گرد آمده است. آیهها با زیرنویس فارسی.
خط ثلث، از سده ششم، نشانیها زرد، نشانی تجوید حروف شنگرف، زیرنویس آیهها نسخ،
۳۲ لوحه، سطور مختلف، ۳۵×۴۵ سم، شناسه: ۴۳۲۹.

(۳۹)

قرآن کریم

چند برگ پراکنده، که در یک جلد صحافی شده است.
خط کوفی مغربی بر پوست، از سده چهارم، اعرابها شنگرف و تشدید و سکون لاجورد،
فواصل آیهها دوایر زر و نقشه دار با نوشتن لفظ آیه در میان هر دایره. ۳۵ گ، ۹ س، ۱۹×۲۴ سم،
شناسه: ۳۴۷۶.

(۴۰)

کامل الصناعة

علی بن عباس اهوازی مجوسی، ف سده ۴ ق.
عربی، در پزشکی، که بیست مقاله است.
خط نسخ، از سده ششم، ۱۳۵ گ، ۲۵ س، ۱۷×۲۶/۵ سم، شناسه: ۴۰۱۶.

(۴۱)

کیهان‌شناخت

عین الزمان ابوعلی حسن بن علی بن محمد بن ابراهیم بن احمد قطّان مروزی بخاری، ف ۵۴۸ق.
فارسی، در ستاره‌شناسی.

خط نسخ، سه‌شنبه ۲۱ رمضان ۵۸۶، به خط ابراهیم بن محمد بن ابراهیم کاتب. این نسخه برای خزانه امیر اسفها سالار حسام‌الدین امیر ابوالحسن علی بن عمر بن علی نوشته شده است. نام کتاب در برگ نخستین به خط کوفی نوشته شده است. عناوین شنگرف، ۱۰۰گ، ۱۵س، ۱۴/۵×۱۸/۵ سم، شناسه: ۸۴۹۴.

(۴۲)

المائة في صناعة الطب

ابوسهل عیسی بن یحیی مسیحی جرجانی، ف ۴۰۱ق.
عربی، در طب، شامل صد کتاب، که نسخه حاضر کتاب سی و هشتم آن است.
خط نسخ، سال ۵۰۷ق، ۲۰گ، ۱۵س، ۱۷×۲۳/۵ سم، شناسه: ۵۹۴۶.

(۴۳)

المبسوط

شیخ الطائفة محمد بن الحسن الطوسي، ف ۴۶۰ق.
عربی، از کتاب‌های مشهور شیعه در فقه، از طهارت تا دیات.
آغاز: «بعلمه و من قال لایحکم بعلمه لایمکن الوکیل من ذلک.»
انجام: «و الثانی انه مستحب و لیس بمحذور، اذ دخل.»
خط نسخ، شمس‌المعالی بن علی بن محمد المحمّدی (شاگرد طوسی)، محرم ۵۰۷ق، در حاشیه تصحیح شده و آثار بلاغ دارد. نسخه فرسوده شده است. ۲۲۷گ، ۲۵س، ۲۰×۲۷ سم، شناسه: ۲۷۶.

(۴۴)

المبسوط

شیخ الطائفة محمد بن الحسن الطوسي، ف ۴۶۰ ق.
عربی، از کتاب طهارت تا کتاب السلم.
آغاز: «كثروا به كتبهم من مسائل الفروع ولا فروع من ذلك الاوله مدخل.»
انجام: «و كذلك دوده و كذلك بيع النحل اذا رآها و اجتمعت ...»
خط نسخ، از سده ششم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد.
۲۰۰ گ، ۲۵ س، ۱۹×۱۵ سم، شناسه: ۲۵۶۲.

(۴۵)

المبسوط

شیخ الطائفة محمد بن الحسن الطوسي، ف ۴۶۰ ق.
خط نسخ، از سده ششم، عناوین مشکی درشت، نسخه فرسوده شده است. ۲۸۳ گ، ۲۱ س،
۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۲۶۱۳.

(۴۶)

المزار (قدیم)

دانشمندان سده ششم.
زیارات مشاهد مشرفه را بدون ذکر اسانید در چند باب آورده است.
خط نسخ معرب، از سده ششم، عناوین مشکی و گاهی شنگرف، ۱۸۱ گ، ۱۷ س،
۱۹/۵×۱۴/۵ سم، شناسه: ۴۶۲.

(۴۷)

معاني القرآن

ابوجعفر احمد بن محمد بن النحاس، ف ۳۳۸ ق.
عربی، در تفسیر و علوم قرآن، درباره اعراب کلمات و معانی آنها و اختلاف قراء
بحث می کند.

آغاز: «و معانی و تصرفاً... لیحیر الناظرین فی عظمته و جلاله.»
 انجام: «لا یستحی من الله و لا منهما لا یخفی علینا شیء و نحن بعلمنا أقرب الی
 الانسان من کل قریب.»
 خط نسخ، از سده ششم، کلمات قرآنی به مشکی درشت تر، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، گاهی
 در حاشیه تصحیح شده، و نام سوره‌ها بر فراز صفحه‌ها نوشته است. ۳۴۲ گ، ۳۰ س، ۱۷×۲۷ سم،
 شناسه: ۲۸۸.

(۴۸)

معجم الصحابة

ابوالقاسم عبدالله بن محمد بن عبدالعزیز بغوی، ف ۳۱۷ ق.
 عربی، در احادیث اهل سنت، که مؤلف روایاتی را به ترتیب صحابه از پیغمبر
 اکرم ﷺ نقل کرده است.
 آغاز: «أخبرنا القاضي ابوالفضل محمد بن أحمد بن عیسی السعدی.»
 انجام: «و ما بلغنی هذا الحدیث الا من هذا الوجه الذي رواه الشاذکونی.»
 خط نسخ، بعضی از کلمات معرب، سال ۵۱۳ ق، به خط ابوعبدالله محمد بن ابی‌السرور
 الروحی. در آخرین جزء صورت سماع گروهی است به تاریخ ربیع‌الاول ۴۴۱ که در نسخه اصل
 بوده، و همچنین اجازه سماعی است بر ابوعبدالله محمد بن احمد بن ابراهیم رازی به تاریخ رجب
 ۵۱۶، و اجازه دیگر بر قاضی ابومحمد عبدالله بن ابوالفضل عبدالرحمان بن یحیی بن اسماعیل
 العثماني الدیاجی به تاریخ ذی‌القعدة ۵۶۳، و اجازه دیگر بر شیخ ابوطاهر اسماعیل بن قاسم
 الزیات المسجدی به تاریخ جمادی‌الاول ۵۷۶. همین صورت سماع و اجازه‌ها در آخر همه
 جزء‌های این کتاب دیده می‌شود. ۱۷۸ گ، سطور مختلف، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۲۴۷.

(۴۹)

کتاب من لا یحضره الفقیه

شیخ صدوق محمد بن علی بن بابویه قمی، ف ۳۸۱ ق.
 عربی، در احادیث شیعه، جزء سوم.
 خط نسخ، از سده ششم، عناوین با خطهای درشت تر و علایم شنگرف، بنابر نوشته آیت‌الله

العظمی مرعشی نجفی رحمته الله این نسخه با جلد دیگر آن، که خواهد آمد، در کتابخانه مرحوم آخوند ملا حبیب الله کاشانی بوده است. ۱۴۸ گ، ۱۸ س، ۲۴×۱۵ سم، شناسه: ۲۳۵.

(۵۰)

کتاب من لایحضره الفقیه

شیخ صدوق محمد بن علی بن بابویه قمی، ف ۳۸۱ ق. عربی، در احادیث شیعه، این نسخه دنباله نسخه قبل، و مشتمل بر جزء چهارم است. خط نسخ، از سده ششم، عناوین مشکئی درشت، نسخه تصحیح شده است. برگ‌های آخر کتاب نونویس است. روی برگ قبل از متن کتاب، تملک حبیب الله بن علی مدد کاشانی دیده می‌شود. ۱۶۸ گ، ۱۹ س، ۲۴×۱۶ سم، شناسه: ۲۱۵۱.

(۵۱)

نزّهة القلوب

ابوبکر محمد بن عبدالعزیز سجستانی، ف ۳۳۰ ق. عربی، مشتمل بر لغات قرآن کریم. آغاز: «الحمد لله رب العالمین ... هذا کتاب تفسیر غریب القرآن الف علی حروف المعجم ليقرب تناوله.» انجام: «الیاء المكسورة يقال ليس في العربية كلمة أولها ياء مكسورة الا يسار و يسار لليسر.» خط نسخ معرب، ابوبکر احمد بن علی بن محمد بن حسین میمی ابرقویی، شنبه سوم رجب ۵۴۳، لغات با شنگرف نشانی دارد. در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۱۶۵ گ، ۱۵ س، ۲۰×۱۰ سم، شناسه: ۲۳۸۹.

(۵۲)

النهاية في مجرد الفقه والفتاوى

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق. عربی، در فقه شیعه، از طهارت تا دیات.

آغاز: «الحمد لله مستحق الحمد و موجه ... كتاب الطهارة؛ باب ماهية الطهارة
و كيفية ترتيبها.»

انجام: «و اذا قتلت المرأة وهي حامل و مات الولد في بطنها»
خط نسخ، حمزة بن نصرالله بن احمد الموصلي، چهاردهم شوال ۵۰۷، بعضی از کلمات
معرب، عناوین با خط درشت مشکى، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. به چهار خط، در
آخر جزء اول انهایی است که حسن بن سداد حلی به تاریخ جمادی الاول ۷۲۷ نوشته است و اجازة
شیخ عبدالله بن علی خواری ورامینی برای زین الدین علی بن حسن عمادی به سال ۶۹۱ ق دیده
می شود. ظاهراً این نسخه با نسخه اصل مقابله شده است. ۲۷۵ گ، ۲۰ س، ۱۵/۵×۲۴/۵ سم،
شناسه: ۲۴۱.

(۵۳)

النهاية في مجرد الفقه والفتاوى

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق.
خط نسخ معرب، حیدر (? بن الحسین، شب یکشنبه نیمه صفر ۵۳۵. در حاشیه آمده است که
از روی نسخه مؤلف تصحیح شده است، و با دو خط علامت بلاغ دارد. ۲۶۰ گ، سطور مختلف،
۱۵×۲۴ سم، شناسه: ۱۸۴۰.

(۵۴)

النهاية في مجرد الفقه والفتاوى

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق.
خط نسخ معرب، جمادی الاول ۵۹۵، عناوین مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده
و مختصری حاشیه نویسی دارد. نسخه فرسوده شده است. پشت برگ اول نقل شده است که
ابن ادريس مقابله نسخه را در نجف اشرف از روی نسخه مؤلف به تاریخ ۵۷۳ ق به پایان برده و در
مجالس مقابله علی بن یحیی و ورام بن نصر حاضر بوده است، و حسن بن ابی الفضل بن الحسین ابن
الدربی به تاریخ ۵۷۰ (? و ابن شهریار الخازن و محمد بن علی بن شعره نیز مقابله کرده اند. روی
برگ دوم نام کتاب و مؤلف آمده، و اینکه با نسخه ابن ادريس، که به خط علی بن محمد بن سکون

بوده، مقابله شده است. پشت برگ نهم شیخ بهاء الدین عاملی خط و امضای محقق حلی را، که در صفحه مقابل آمده، تصدیق می‌کند. روی برگ دهم، که برگ اول کتاب است، اجازه‌ای است که محقق حلی برای سدیدالدین ابوالحسن بن احمد به تاریخ ۶۵۴ ق نوشته است. در پایان نسخه نیز انهایی است که محقق حلی به تاریخ سیزدهم شوال ۶۴۵ نوشته است. ۲۳۷ گ، ۲۰ س، ۱۷/۵×۱۵ سم، شناسه: ۳۱۲۶.

(۵۵)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق. خط نسخ معرب، حسین بن حسن بن حسین المؤدب، ذی القعدة ۴۶۹، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی مختصر دارد. ۱۷۱ گ، ۲۱ س، ۱۲/۵×۲۶/۵ سم، این نسخه قدیمترین نسخه موجود است. شناسه: ۳۸۲۷.

(۵۶)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق. خط نسخ معرب، از سده ششم، عناوین شنگرف یا مشکی درشت و گاهی با زرتزین شده، حاشیه نویسی به خطوط مختلف دارد. ۳۱۱ گ، ۱۲ س، ۱۷×۲۱/۵ سم، شناسه: ۱۵۴.

(۵۷)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق. خط نسخ معرب، از سده پنجم، عناوین با مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. روی برگ اول اجازه‌ای است که مصدق بن حسن بن حسین برای ابوالمظفر محمد بن زین الدین ابی العز احمد بن جلال الدین ابی المظفر محمد بن عبیدالله بن جعفر به تاریخ رجب ۵۲۹ نوشته است. ۱۰۹ گ، ۱۱ س، ۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۲۳۱۰.

(۵۸)

نهج البلاغة

شريف رضى محمد بن حسين موسوى، ف ۴۰۶ ق.
خط نسخ معرب، از سده ششم، عناوين مشكى درشت، در حاشيه تصحيح شده است. ۱۳۵
گ، ۱۳ س، ۱۵×۲۴ سم، شناسه: ۳۵۷۳.

(۵۹)

نهج البلاغة

شريف رضى محمد بن حسين موسوى، ف ۴۰۶ ق.
برگ‌هايى از باب اول و آغاز باب دوم كتاب است.
خط نسخ، از سده ششم، عناوين مشكى درشت، برگ‌ها فرسوده و اصلاح شده است. ۶۵ گ،
۱۷ س، ۱۵/۵×۱۹/۵ سم، شناسه: ۴۹۱۸.

(۶۰)

الوسيط في تفسير القرآن

ابوالحسن على بن احمد بن محمد واحدى نيشابورى، ف ۴۶۸ ق.
عربى، در تفسير قرآن كريم.
آغاز: «تفسير سورة النحل، أخبرنا أبو عثمان سعيد بن محمد الحيرى.»
انجام: «عن قتادة قال هو الملاحه في العينين و قال الزهري.»
خط نسخ، از سده ششم، عناوين شنگرف، آيه‌ها با شنگرف علامت دارد، در حاشيه تصحيح
شده است. ۲۲۷ گ، ۲۳ س، ۱۹×۳۰ سم، شناسه: ۳۱۳.

(۶۱)

الوسيط في تفسير القرآن

ابوالحسن على بن احمد بن محمد واحدى نيشابورى، ف ۴۶۸ ق.
عربى، در تفسير قرآن كريم.

نسخه حاضر از سوره اسراء شروع شده و تا سوره یس را داراست.
خط نسخ، علی بن محمد بن علی بن محمد بن الجعد المقری، شب پنجشنبه پنجم
جمادی الاول ۵۷۴، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و علامت مقابله دارد. این
نسخه با سه واسطه با نسخه مؤلف تصحیح شده است. ۲۸۶گ، ۲۲س، ۲۵×۱۶/۵سم، شناسه:
۱۰۴۱.

(۶۲)

ینابیع اللغة

ابوجعفر احمد بن علی بیهقی مشهور به جعفرک، ف ۵۴۴ق.
این نسخه مشتمل بر حرف ضاد تا حرف کاف، و حرف ضاد از جزء دوم و بقیه
حروف از جزء سوم کتاب است.
خط نسخ، از سده ششم، و در عصر مؤلف نوشته شده است. قسمت اصلی شنگرف و لغات با
شنگرف نشانی دارد، و در قسمت الحاقی مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. روی برگ
اول جلد سوم اجازه ای است به خط مؤلف در چهار سطر برای فرزندش ابوالفتح و فخرالدین
ابوبکر بن الفضل معروف به عروه و قاضی برهان الدین حجت الاسلام ابوالقاسم منصور بن محمد
بن صاعد که کتاب را نزد مؤلف خوانده اند. ۲۸۸گ، ۱۹س، ۱۹/۵×۱۶سم، شناسه: ۳۶۶۲.

(۶۳)

مجموعه رسائل شیخ مفید

- محمد بن محمد بن نعمان بغدادی، معروف به شیخ مفید، ف ۴۱۳ق.
۱. أحكام النساء، « ۱پ - ۱۹پ»، عربی، در فقه؛
 ۲. أجوبة المسائل الصاغانية، « ۲۰پ - ۵۶پ»؛
 ۳. سهو النبي، « ۵۷پ - ۶۲پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۴. الاشراف في عامة فرائض اهل الاسلام، « ۶۳پ - ۷۶ر»، عربی، در فقه؛
 ۵. شرح منام الشيخ، « ۷۷پ - ۷۸پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۶. الرد على الزيدية، « ۷۹پ - ۸۶پ»، عربی، در اعتقادات؛

۷. معنی المولی، «۸۷ پ - ۹۶ پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۸. الرد علی أصحاب العدد، «۹۷ پ - ۱۰۴ ر»، عربی، در فقه؛
 ۹. الفصول العشرة، «۱۰۵ پ - ۱۲۱ پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۱۰. المسح علی الرجلین، «۱۲۲ ر - ۱۲۳ ر»، عربی، در فقه؛
 ۱۱. النص علی علی علیه السلام، «۱۲۵ پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۱۲. العویص فی الفقه، «۱۲۵ ر - ۱۳۸ پ»، عربی، در فقه؛
 ۱۳. اقسام المولی، «۱۳۹ پ - ۱۴۴ پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۱۴. تفضیل علی علی الامه، «۱۴۵ پ»، عربی، در اعتقادات؛
 ۱۵. الغیبه، «۱۴۶ ر - ۱۵۲ ر»، عربی، در اعتقادات؛
 ۱۶. النص علی علی علیه السلام، «۱۵۲ ر - ۱۵۳ پ»، عربی، در اعتقادات.
- خط نسخ، از سده ششم، عناوین با خط درشت نوشته شده است. ۱۵۳ گ، سطور مختلف، ۲۴/۵ × ۱۷ سم، شناسه: ۲۴۳.

(۶۴)

اخلاق ناصری

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن الحسن طوسی، ف ۶۷۲ ق. این کتاب را وی به درخواست حاکم قهستان، ناصرالدین عبدالرحیم بن ابی منصور، به فارسی تألیف کرده است.

آغاز: «الانسان مالم یعلم و کارخانه اعملوا صالحاً به تجرید ذات و تهذیب صفات و ترقی در مدارج کمال.»

خط نسخ، ابوالعباس عبدالله بن الفتح بن علی بن محمد بن الفتح البنداری، هفتم ذی القعدة ۶۷۹، عناوین مشکی با شنگرف نشانی دارد. ۲۳۲ گ، ۱۵ س، ۱۴ × ۲۱/۵ سم، شناسه: ۳۲۲۲.

(۶۵)

الارشاد فی معرفة حجج الله علی العباد

شیخ مفید، محمد بن محمد بن نعمان بغدادی، ف ۴۱۳ ق. تاریخی است مختصر در زندگانی پیغمبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ و ائمه معصومین عَلَيْهِمُ السَّلَام و کرامات آنان.

انجام: «و خراب دورها و فناء يقع في أهلها و شمول أهل العراق ...»
خط نسخ، با دو خط، جزء اول به خط سلیمان بن محمد بن سلیمان حائری غروی در نجف اشرف. از سده هفتم، عناوین در نیمه اول شنگرف و باقی نسخه مشکى درشت، پنج برگ اول از سده دهم است. ۳۶۳گ، سطور مختلف، ۲۲×۱۵/۵ سم، شناسه: ۷۲۲۰.

(۶۶)

اسباب النزول

ابو محمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ق.
عربی، در علوم قرآن، مؤلف این کتاب را از روایات و نقل اصحاب گرد آورده است.
آغاز: «و قوی به الاسلام و الدین فلمح منهاجه و ثقب سراجہ ... و لمعت حکمته علی خاتم الرسالۃ.»
انجام: «رواه البخاري عن عبيد بن اسماعيل بن ابي اسامة و لهذا الحديث طرق في الصحيحين.»
خط نسخ، شنبه ۲۴ جمادی الاخر ۶۳۷. عناوین با مشکى نشانی دارد. ۱۸۵گ، ۱۷س، ۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۲۸۹۲.

(۶۷)

الأسباب والعلامات

نجیب الدین محمد بن علی بن عمر سمرقندی، ف ۴۱۹ق.
عربی، در انواع بیماریهای بدن، که از کتاب قانون ابن سینا بهره گرفته است.
خط نسخ، محمود بن مختار الاتابکی، اوایل صفر ۶۸۷. عناوین شنگرف یا مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده و سه برگ اول نونویس است. ۱۸۶گ، ۲۰س، ۱۸/۵×۹ سم، شناسه: ۸۰۳۶.

(۶۸)

انوار اليقين في امامة امير المؤمنين (ع)

المنصور بالله حسن بن محمد بدرالدین یمانى، ف ۶۷۰ق.
عربی، در اعتقادات.

آغاز: «الحمد لله الذي دلنا على ذاته بغرائب مصنوعات فنطق لسان الفكرة معرباً عن حالها بعجز العباد كافة عن امثالها.»
 انجام: «فقال لهم ما لكم لاتردوا على اخواني فقالوا انا معاشر الصديقين لا نكلم بعد ...»
 خط نسخ، از سده هفتم، عناوین شنگرف یا مشکی درشت، ۱۱۷گ، ۱۹س، ۲۴×۱۷سم، شناسه: ۱۵۹۴.

(۶۹)

ایجاز الغرائب وانجاز الرغائب

ابوالفتوح عبدالرزاق بن علی بیهقی.
 فرهنگی است مختصر، به عربی، وابسته به لغات حدیث، به ترتیب حرف اول کلمه‌ها، در ۲۸ کتاب، و هر کتاب دارای چند باب. این فرهنگ به ترتیب کتاب الغریبین هروی تنظیم شده است.
 آغاز: «الحمد لله ذی المنه و الطول و القوه و الحول و الغلبه و الصول الذی اختار الاسلام دیناً و آثره.»
 انجام: «كما لا يهتدى في اليهماء و هي فلاة بلا ماء و لا طرق يهتدى لها، و الا يهيم البلد الذی لا علم به.»
 خط نسخ معرب، به روش مغربی، دوازدهم ربیع الاول ۶۰۸، عناوین ابواب و کتاب‌ها مشکی درشت، فواصل با دوایر شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد، به خط نستعلیق تازه‌تر، ۲۵۴گ، ۱۹س، ۲۵×۱۷سم، شناسه: ۸۲۱.

(۷۰)

الایضاح فی شرح المقامات

ابوالفتح ناصر بن عبد السید المطرزی، ف ۶۱۰ق.
 شرح مزجی مختصری است بر کتاب المقامات حریری، در ادب، به عربی، که درباره مسائل صرفی و نحوی و لغوی مطالبی مفید دارد.

آغاز: «علی التوفیق، فصل فی بیان شیء من أركان البلاغة منها الايجاز و هو البيان عن المعنى.»

انجام: «سقاها الله شأبيب رضوانه و كساه جلابيب غفرانه، و قد وقع الفراغ من اتمامه و فتح أكمامه ...»

خط نسخ معرب، حسین بن حسن بن حسین الجاسبی الوارانی، جمعه چهارم ربیع الاول ۶۷۳، متن شنگرف و عناوین مشکی درشت به خط کوفی، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه نویسی دارد. ۲۳۲گ، ۱۷ س، ۱۷×۱۲ سم، شناسه: ۴۰۹۵.

(۷۱)

البيان في نزول القرآن

محمد بن علی نسوی.

عربی، در تفسیر قرآن و اسباب نزول آیات، مؤلف در این اثر اشاره دارد به عدد سوره‌ها و کلمات و حروف و بیان ناسخ و منسوخ و داستان‌هایی کوتاه.

آغاز: «الحمد لله الخالق البديع البصير السميع ذي العز المنيع و الطول الواسع و المجد الرفيع و غافر الذنب الفطيع.»

انجام: «فبرأ النبي صلى الله عليه عند ذلك من وجعه و قام كأنما نشط من عقال و نزلت ...»

خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۴۵گ، ۳۴ س، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۲۶۰۸.

(۷۲)

تسهيل الفوائد و تکمیل المقاصد

ابن مالک محمد بن عبدالله طائی جیانی، ف ۶۷۲ق.

عربی، در علم نحو، که مؤلف کتاب خود، الفوائد، را در چندین باب و فصل خلاصه کرده است.

آغاز: «قال الشيخ الامام ... حامداً لله رب العالمين و مصلياً على محمد خاتم النبيين

و علی آله و صحابته اجمعين.»

خط نسخ، از سده هفتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۴۱گ، ۱۵س، ۱۷/۵×۲۵سم، شناسه: ۱۷۱۸.

(۷۳)

التصوف

؟

در آداب تصوف و مراتب صوفیان، دارای عناوینی چون: باب حفظ قلوب المشایخ، باب التقوی، باب المعرفة، باب المحبة، باب السماع، باب الزهد، باب الصمت.

خط نسخ، از سده هفتم، عناوین شنگرف، ۴۹گ، سطور مختلف، ۱۶/۵×۲۵سم، شناسه: ۶۴۶۴.

(۷۴)

تفسیر القرآن الکریم

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ق.

تفسیری عربی و مزجی است، که به نقل اقوال دانشمندان می‌پردازد.

خط نسخ، از سده هفتم، در پایان صورت روایت کتاب به طریق قاضی ابوبکر محمد بن علی یعقوبی به تاریخ سلخ رمضان ۶۷۱ آمده است. آیه‌ها با شنگرف نشانی دارد، و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷۹گ، ۳۰س، ۱۷×۲۵سم، شناسه: ۴۸۶۵.

(۷۵)

تفصیل النشأتین و تحصیل السعادتین

ابوالقاسم حسین بن محمد راغب اصفهانی، ف ۵۶۵ق.

عربی، در اخلاق و شناخت نفس انسانی و آغاز و انجام وی و تحصیل سعادت دنیا و آخرت.

آغاز: «الحمد لله الذي ارسل بالنبوة عبده و علمنا على لسانه حمده و رغبتنا فيما عنده.»

انجام: «هذا آخر ما قصدت من بيان تفصيل النشاطين و تحصيل السعادتین نفعني الله به و من نظر فيه برحمته انه على ما يشاء قدير و بالاجابة جدير.»
خط نسخ معرب، ابوالحسن علی بن الفتح بن علی بن محمد بغدادی، نیمه ربيع الاخر ۶۸۳، ۷۲ گ، ۱۳ س، ۱۲×۱۵/۵ سم، شناسه: ۳۰۵۵.

(۷۶)

التلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق.
این تفسیر را مؤلف پس از تفسیر مفصل خود، التبصرة فی التفسیر، نوشته است.
نسخه حاضر از آیه «تلك عشرة كاملة» (بقره: ۱۹۶) شروع می‌شود، و به آیه «والله عنده حسن المآب» (آل عمران: ۱۴) ختم می‌گردد.
آغاز: «اکثرهم روی عن ابن عمر و ابن عباس أو يجوز أن يصومها بعد الفراغ من اعمال الحج و هو المراد من الرجوع المذكور.»
انجام: «والله عنده حسن المآب، أي المرجع يقوله تزهداً و ترغيباً فی الآخرة.»
خط نسخ، از سده هفتم، نزدیک عصر مؤلف، علامتهای اختصاری شنگرف، و آیه‌ها مشکى درشت، ۱۸۴ گ، ۱۲ س، ۱۸×۲۷ سم، شناسه: ۱۲۹۵.

(۷۷)

التهدیب فی التفسیر

ابوسعبد، سعید، محسن بن محمد بن کرامه الجشمی بیهقی، ف ۴۹۴ ق.
عربی، در چندین مجلد، که این نسخه، جلد نهم است و از سوره جمعه تا آخر قرآن را دربرمی‌گیرد. دارای عناوینی چون: القراءة، اللغة، الاعراب، النظم، المعنی، الحكم.
آغاز: «سورة الجمعة مدنية احدى عشرة آية و عن النبي صلى الله عليه و على آله من قرأ سورة الجمعة كتب له عشر حسنات.»
خط نسخ معرب، حسین بن عبدالله بن حسن بن جدقة الخولانی، جمادی الاخر ۶۷۸، عناوین شنگرف، آیه‌ها مشکى درشت با اعراب، ۲۰۳ گ، ۲۵ س، ۱۷/۵×۲۳/۵ سم، شناسه: ۳۷۴۶.

(۷۸)

التهدیب فی التفسیر

ابوسعبد، سعید، محسن بن محمد بن کرامه الجشمی البیهقی، ف ۴۹۴ق.
 آغاز: «جاء اجلهم فلا یستأخرون... اللغة متى سؤال عن زمان و این سؤال عن مکان
 و کیف سؤال عن حال.»

انجام: «و الداعی دون المدعو و لان مع الامر ترغیب.»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، آیه‌ها با مشکی درشت، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح
 شده است. ۲۳۳گ، ۱۹س، ۱۷/۵×۲۵سم، شناسه: ۱۷۱۹.

(۷۹)

تهدیب النکت

اثیرالدین مفضل بن عمر بن مفضل أبهری سمرقندی، ف ۶۶۲ق.
 این کتاب تهذیبی است از کتاب النکت ابواسحاق ابراهیم بن علی شیرازی،
 ف ۴۷۶ق، در علم منطق، که به عربی نوشته شده است.
 آغاز: «اما بعد حمدالله المنعم بهدایتہ و الصلاة علی خیر خلیقته محمد و آله و عترته.»
 انجام: «فالنه حينئذ يلزم وجوب القطع في المرة الثالثة لانتفاء لازمه عدم وجوبه
 و الله أعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب.»
 خط نسخ معرب زیبا، محمد بن محمود بن اقبال، اوایل ربیع‌الآخر ۶۸۷، عناوین شنگرف
 و عناوین مهم به زرو مشکی نوشته شده است. ۱۱۳گ، ۱۷س، ۱۷/۵×۱۱سم، شناسه: ۵۰.

(۸۰)

الجمع بین الصحیحین

ابوعبدالله محمد بن أبی نصر الحمیدی الاندلسی، ف ۴۸۸ق.
 احادیث و روایاتی که در صحیح بخاری و صحیح مسلم آمده است، در این کتاب
 گردآوری شده است.
 آغاز: «افراد مسلم، الحديث الاول، عن ابی عثمان النهدی عن ابی برزة قال بینها
 جاریة علیها ناقة.»

انجام: «هذا و لابی مسلم الاغر عن ابی سعید الخدری احادیث هی فی مسند ابی هریره لا اشتراکهما فیها، هذا آخر ما فی الصحیحین من مسند ابی سعید الخدری.»
خط نسخ، سال ۶۷۵ ق، بعض کلمات معرب، عناوین درشت تر مشکی، نسخه در تملک محمد ابراهیم بن شمس الدین بن قوام الدین حسینی مرعشی نجفی، و به سال ۱۱۷۹ ق در بغداد بوده است. ۲۶۵ گ، ۱۶ س، ۱۶×۲۶/۵ سم، شناسه: ۲۱۸.

(۸۱)

جواهر الفرائض

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن طوسی، ف ۶۷۲ ق.
عربی، در قواعد فقه.
آغاز: «الله الحمد أهل الحمد و ولیه و منتهاه و بديه و الصلاة علی محمد حبیبه و صفیه و علی آله مفاتیح الاسلام.»
انجام: «و لعمها اثنان و لعمتها واحد و هذا هو الجواب عنها و بالله التوفیق و حسبنا الله و نعم الوکیل.»
خط نسخ حسن بن علی حسینی، نیمه محرم ۶۸۹ در کاشان، عناوین با حروف درشت تر، حاشیه نویسی دارد. ۹۳ گ، سطور مختلف، ۱۸×۱۳ سم، شناسه: ۴۹.

(۸۲)

دلائل الاعجاز

شیخ عبدالقاهر بن عبدالرحمان جرجانی، ف ۴۷۴ ق.
یکی از مشهورترین کتابها در بلاغت، و عربی است.
آغاز: «الحمد لله رب العالمین حمد الشاکرین أحمده علی عظیم نعمائه و جمیل بلائیه و استکفیه نوائب الزمان و نوازل الحدیثان.»
خط نسخ نازیبا، احمد بن محمود بن محمد بن الکاتب، سه شنبه دهم محرم ۶۴۱، عناوین شنگرف یا با خط درشت مشکی، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۶۱ گ، ۱۵ س، ۱۹×۱۵ سم، شناسه: ۴۷۱.

(۸۳)

دیوان ابن عنین دمشقی

شرف‌الدین محمد بن نصر، معروف بن ابن‌عنین دمشقی، ف ۶۳۰ ق. در این دیوان موضوعات مختلفی چون: المدايح، المراثی، الوقایع و الماجریات، الالغاز، الاهی، الاحجیات النحویة، آمده است.

آغاز: «و أعاد أياماً مضمین حمیده / ما بین حرة عالقین و عشیرا.»

انجام: «و ما ذا عجیب فی دمشق لانها / مدینة اقوام بهم تمت البدع.»

خط نسخ معرب، دهه دوم ذی‌الحجه ۶۴۰، عناوین دو خطه زرین، به خط کوفی، ۱۲۶ گ،

۱۹ س، ۲۰×۱۵ سم، شناسه: ۵۳۶۶.

(۸۴)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین‌الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق.

این کتاب را مؤلف به فارسی، در قواعد و موضوعات پزشکی، به نام سلطان قطب‌الدین ابوالفتح محمد بن یمین‌الدین خوارزمشاه (ارسالان تکین) نوشته و به سال ۵۰۴ به انجام رسانیده است.

آغاز: «الحمد لله حمد الشاکرین و الصلاة علی النبی المصطفی ... چون تقدیر ایزد

تعالی چنان بود که جمع‌کننده این کتاب.»

انجام: «تدبیر صواب آن است که طعام و شراب چندان تأخیر نکنند که تشنه یا

گرسنه شود ...»

خط نسخ معرب، محمد بن ابراهیم بن محمد بن الحسن‌الملک بن علی بن محمد بن ابراهیم بن

حمزة بن عبیدالله بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی‌طالب، جمادی الاول ۶۸۵ و ۶۸۶

(آخر فهرست کتاب)، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، ۳۷۷ گ، ۲۵ س، ۲۷/۵×۱۹ سم، شناسه: ۲۸۷.

(۸۵)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین‌الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق.

پنج کتاب اول در این نسخه آمده است.
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت و سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۱۸
گ، ۳۳ س، ۲۳×۳۱ سم، شناسه: ۶۸۱۲.

(۸۶)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق.
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین سنگرف و در حاشیه تصحیح شده است. ۹۲ گ، سطور
مختلف، ۲۰×۱۵/۵ سم، شناسه: ۷۸۱۰.

(۸۷)

روض الجنان و روح الجنان

ابوالفتوح حسین بن علی خزاعی نیشابوری، ف سده ۶ ق.
فارسی، در تفسیر قرآن کریم.
خط نسخ، از سده هفتم، نشانی آیات سنگرف، ۲۰۰ گ، ۲۰ س، ۱۸/۵×۲۵/۵ سم.

(۸۸)

زیج ناصری

محمود بن عمر.

مؤلف، پس از سی سال کوشش در فراگیری علم نجوم و بهره‌برداری از استادان
و کتاب‌های مهم این فن، زیج حاضر را به عربی تنظیم نموده و به سلطان
ناصرالدین محمود بن سلطان یمین، هفتمین پادشاه سلاطین شمسیه هند، تقدیم کرده
است.

آغاز: «حمد فراوان و مدح بی پایان قادری را کی اطباق افلاک را با سعت و عرض
آن به شکل تدویر مخصوص گردانید.»

خط نسخ، از سده هفتم، عناوین و جدولها و رموز سنگرف، در بعضی حاشیه‌ها مطالب
متفرقه‌ای با خطی جدید افزوده شده است. ۱۶۵ گ، ۲۳ س، ۱۹×۲۶ سم، شناسه: ۹۱۷۶.

(۸۹)

السامی فی الاسامی

ابوالفضل احمد بن محمد میدانى نیشابورى، ف ۵۱۸ق.
 فرهنگ موضوعی لغات عربی است با ترجمه فارسی آنها.
 آغاز: «الحمد لله الذى لا يتم امر دون حمده ولا يبلغ وصف كنه قدره و مجده
 و الصلاة على محمد نبيه و عبده.»
 انجام: «و من و لاهما جميعاً صفحة الاعراض فعنان أمره بيده، والله المستعان
 و عليه التكلان فانه الملك الديان.»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، ۱۲۹گ، ۱۷س، ۱۷×۵/۱۳سم، شناسه: ۲۷۵۷.

(۹۰)

السرائر الحاوى لتحرير الفتاوى

شيخ ابو جعفر محمد بن منصور، معروف به ابن ادریس حلی، ف ۵۹۸ق.
 عربی، در فقه، که اجمالاً به ادله اشاره می‌کند و به نقل اقوال مذاهب اهل سنت
 می‌پردازد.
 آغاز: «لكل واحد منهما السدس ان كان له ولد لقبح و فحش ذلك فكيف يقدر في
 الكلام ...»
 خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، ۷۷گ، ۳۳س، ۱۸×۲۵/۵سم، شناسه: ۲۶۰۳.

(۹۱)

سيرة النبي ﷺ

ابو عبدالله محمد بن اسحاق بن يسار مطلبی، ف ۱۵۱ق.
 در تاریخ زندگانی رسول اکرم ﷺ و رویدادهای عصر آن حضرت.
 آغاز: «المدينة واحد انخزل عنه عبدالله بن ابي بثلث الناس و قال اطاعهم و عصاني.»
 انجام: «فجودي عليه بالدموع و أعولي / لفقدي الذي لا مثله الدهر يوجد.»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۵۲گ،
 ۱۹س، ۱۸×۲۶سم، شناسه: ۳۷۷۸.

(۹۲)

شرح المفصل

؟

شرحی بر کتاب مشهور المفصل زمخشری، در نحو است.
 آغاز: «و حبذا هند و حبذا الزیدان و حبذا الزیدون.»
 انجام: «و أظهرني يعني جعلني ظاهراً عليهم قاهراً ...»
 خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۳۹گ، ۲۷س،
 ۲۵×۱۷/۵ سم، شناسه: ۲۶۱۷.

(۹۳)

شرح ملحۃ الاعراب

؟

شرح مختصری است بر ارجوزه ملحۃ الاعراب حریری. به عربی، در نحو.
 آغاز: «لاستغناء الاسم و الفعل عنه اذا ایتلغا فكأنه صار بمنزلة الأخير و الأخير من كل شيء حرفه.»
 انجام: «ثم على الاثمة الاطهار / ما انسلخ الليل من النهار.»
 خط نسخ معرب و متن درشت تر، یعقوب بن علیه شافعی جبلی حمصی، پانزدهم رمضان
 ۶۹۸، با نسخه اصل مقابله شده و هشتم شوال همان سال به پایان رسیده است. ۹۷گ، ۱۶س،
 ۲۶×۱۸/۵ سم، شناسه: ۸۴۴۲.

(۹۴)

شرح الوجیز فی الفروع

ابوالقاسم عبدالکریم بن محمد قزوینی رافعی شافعی، ف ۶۲۳ق.
 شرحی است بر الوجیز ابو حامد غزالی، به عربی، در فقه شافعی.
 آغاز: «الله ثم احمد فالله أحمد، و بحمده افتتح الكلام و على رسوله أحمد اوجه الصلاة والسلام.»

انجام: «و الذي جرى ذكره في الكتاب ايام التشريق و يوم النحر في معناها بلا خلاف. والله أعلم و أحكم.»
خط نسخ، بلبان بن عبدالله الرومی، معروف به قشمر التهامی، سه‌شنبه دوازدهم رجب ۶۸۰، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۹۷گ، ۲۵س، ۱۸×۲۵/۵ سم، شناسه: ۱۴۲۵.

(۹۵)

الشفاء

شیخ‌الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۷ق.
عربی، در فلسفه.
آغاز: «بالاخر و هو مجهول فليس هو تعريف مجهول بمجهول فان هذا لا يمكن انكاره.»
خط نسخ معرب، سال ۶۲۲، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۴۴گ، ۱۹س، ۱۷/۵×۲۵ سم، شناسه: ۳۷۷۴.

(۹۶)

الشفاء

شیخ‌الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۷ق.
آغاز: «ابيض فهو دون لون مفرق للبصر مادام موجود الذات بل مادام موصوفاً بأنه أبيض فكان دون لونه.»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین شنگرف، ۲۷۳گ، ۲۱س، ۱۸×۲۵/۵ سم، شناسه: ۵۵۲۵.

(۹۷)

صباح اللغة

ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری، ف ۳۹۳ق.
عربی، در لغت، که مفردات لغوی را به ترتیب حرف آخر کلمه شرح داده است.

آغاز کتاب: «قال الشيخ ابونصر... الحمد لله شكراً على نواله و الصلاة على محمد و آله، أما بعد فاني قد أودعت هذا الكتاب ما صح عندي من هذه اللغة.»
 آغاز نسخه: «فصل الراء. رشش، الرش للماء و الدمع.»
 انجام نسخه: «و طوقتک الشيء اي کلفتک، و طوقني الله اداء حقک اي ...»
 خط نسخ معرب نازيبا، از سده هفتم، عناوين در متن شنگرف و در حاشيه مشکى، در حاشيه تصحيح شده است. ۲۴۰ گ، ۱۵ س، ۱۶×۲۱/۵ سم، شناسه: ۴۱۹.

(۹۸)

صاح اللغة

ابونصر اسماعيل بن حماد جوهرى، ف ۳۹۳ ق.
 خط نسخ معرب، ابومحمد الحسن بن يحيى بن الحسن بن الحسين العلوى الجوانى الحسينى، شب سه شنبه ۲۹ جمادى الاول ۶۰۸، دومين نسخه ای است که کاتب نوشته، کلمات و عناوين شنگرف، ۲۶۹ گ، ۱۵ س، ۱۶/۵×۲۳ سم، شناسه: ۱۷۴۳.

(۹۹)

صاح اللغة

ابونصر اسماعيل بن حماد جوهرى، ف ۳۹۳ ق.
 خط نسخ معرب، عبدالرحيم بن ادريس بن محمد بن مزير التنوخى الشافعى الحموى المصرى، ۲۴ رجب ۶۹۴، در حماة، براساس نسخه ای که از روى نسخه جواليقى نوشته شده، عناوين و لغات در متن و حاشيه شنگرف، در حاشيه تصحيح شده است. ۳۱۶ گ، ۳۳ س، ۲۱×۳۰ سم، شناسه: ۴۵۶۵.

(۱۰۰)

صاح اللغة

ابونصر اسماعيل بن حماد جوهرى، ف ۳۹۳ ق.
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوين و لغات و نشانی ها شنگرف، ۲۷۰ گ، ۲۸ س، ۱۵×۲۳ سم، شناسه: ۱۵۹۲.

(۱۰۱)

صحاح اللغة

ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری، ف ۳۹۳ق.
 آغاز: «ومجیء اسمرقراع،المجیءالاتیان یقال جاء یجیء جیأة وهو من بناء المرة
 الواحدة الا انه وضع موضع المصدر.»
 انجام: «و ثمر السیاط عقد اطرافها، ثور ثار الغبار یثور ثوراً و ثوراناً ای ...»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین ابواب و فصول به خط درشت مشکی، لغات در متن
 نشانی دارد و در حاشیه به شنگرف نوشته شده است، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۶۱گ، ۱۷
 س، ۲۵×۱۶ سم، شناسه: ۵۶۸.

(۱۰۲)

صحاح اللغة

ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری، ف ۳۹۳ق.
 آغاز: «للولد صدیغ الی أن یتکمل سبعة أيام.»
 انجام: «كأنها دهی تهادی بالرتق، و الرتق ایضاً الضعف.»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، لغات و عناوین شنگرف، ۶۸گ، ۲۱ س، ۲۴×۱۶/۵ سم،
 شناسه: ۹۹۸.

(۱۰۳)

صحیح بخاری

ابوعبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ق.
 از کتب حدیثی ششگانه اهل سنت.
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین شنگرف، ابواب به زر نوشته شده، در حاشیه تصحیح
 شده و گاهی حاشیه نویسی دارد. ۱۸۴گ، ۱۵ س، ۲۷×۱۸/۵ سم، شناسه: ۱۸۷۸.

(۱۰۴)

صحیح بخاری

ابوعبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ق.

خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است، با نشانی های شنگرف و لاجورد، لفظ «باب» با زرو دو خط مشکی نوشته شد است. ۱۷۴گ، ۱۵س، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۲۸۹۵.

(۱۰۵)

صحیح بخاری

ابوعبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ق. خط نسخ، از سده هفتم، عناوین زرین دو خط، ۴۱۲گ، ۳۱س، ۲۰×۲۸/۵ سم، شناسه: ۵۵۱۳.

(۱۰۶)

صحیح بخاری

ابوعبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ق. خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین به زرو شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است، ۸۰گ، سطور مختلف، ۱۸/۵×۲۶ سم، شناسه: ۳۵۵۸.

(۱۰۷)

الصحیفة السجادية

این نسخه دارای ۴۱ دعا از امام سجاده علیه السلام است، و سیزده دعا کمتر از نسخه های معروف صحیفه دارد. خط نسخ معرب، حسین بن محمد حسنی شیرازی، جمعه یازدهم ربیع الآخر ۶۹۵، در موصل، به رسم خزانة شرف الدین حسین، عناوین دعاها و فواصل جمله ها زرین بادوخط، در حاشیه تصحیح شده است. این نسخه در تملک فرهاد میرزا معتمدالدوله بوده است. ۷۳گ، ۹س، ۱۶×۲۲ سم، شناسه: ۳۶۸۵.

(۱۰۸)

الطب

؟

فصول کوتاه و مختصری است در قواعد کلی طب و شناختن دردها و درمانها.
 آغاز: «فصل دوم فی الارکان، الارکان أجسام لا تنقسم الى أجسام مختلفة الصور
 و تحدث المركبات من ترکیباتها.»
 انجام: «فاحبس فی الحال ان كان رقیقاً الى البیاض و اذا وجب أن تفصد فی
 الحمی ...»

خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین شنگرف یا نوشته نیست، در حاشیه تصحیح شده است.
 ۹۷گ، ۱۳س، ۱۷×۱۳سم، شناسه: ۴۳۸۹.

(۱۰۹)

غرر الحکم و درر الکلم

ابوالفتح عبدالواحد بن محمد آمدی تمیمی، ف ۵۱۰ق.
 در کلمات کوتاه حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) که به ترتیب حروف گردآوری شده است.
 انجام: «نعم صارف الشهوات غرض الأبصار، نعم الحزم الاستظهار ...»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین ثلث مشکی درشت، ۲۲۹گ، ۱۵س، ۲۵×۱۷/۵سم،
 شناسه: ۶۴۵۹.

(۱۱۰)

غریب القرآن

؟

عربی، در علوم قرآنی، و شرح لغات آن با عناوین «قوله».
 خط نستعلیق، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، ۱۹گ، ۲۳س، ۲۶×۱۷سم، شناسه:
 ۷۷۰۹.

(۱۱۱)

الغریبین

ابوعبید احمد بن محمد بن محمد هروی، ف ۴۰۱ق.
 عربی، در کلمات مشکل و غریب قرآن کریم، به ترتیب حروف.

آغاز: «الصباغون الذين يصبغون الثياب اي يلونونها و اصل الصبغ التغيير.»
 انجام: «كأني أنظر الى الدماء بين اللحى و العمائم ليس أوان ...»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین مشکى درشت، ۳۱۲ گ، ۱۷ س، ۱۹×۲۶/۵ سم،
 شناسه: ۴۲۹۰.

(۱۱۲)

الغريبين

ابوعبيد احمد بن محمد بن محمد هروى، ف ۴۰۱ ق.
 آغاز: «سبحان من له في كل شيء شاهد بأنه اله واحد و في جميع ما أدركه بصر
 وأفضى اليه نظر دليل قاهر.»
 انجام: «و قال مجاهد في قوله و قصر مشيد، قال بالفضة يعنى بالجص مطلي،
 و فى ...»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین در متن درشت، لغات در حاشیه نیز نوشته است، در
 حاشیه تصحيح شده و آثار سماع دارد. ۲۷۰ گ، ۱۹ س، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۴۰۶.

(۱۱۳)

فتح العزيز على كتاب الوجيز

ابوالقاسم عبدالكريم بن محمد قزوینی رافعى، ف ۶۲۳ ق.
 شرح كتاب الوجيز غزالي، در فقه شافعى.
 آغاز: «منه الاكتفاء بقوله امرأة ثقة و عبد موثوق به فان لم يظهر الثقة و لا يقتضيها
 فنحوج الى تظاهر الاخبار.»
 انجام: «و كان كل واحد حتى على من فيه حكم الاهدار من وجه و بمثله لو جنى
 عليه ثلاثة في الردة فقطعوا يده فأسلم.»
 خط نسخ، از سده هفتم، عناوین با حروف درشت مشکى، ۱۵۸ گ، ۲۵ س، ۱۷×۲۴/۵ سم،
 شناسه: ۹۲۲.

(۱۱۴)

فرائد السلوک فی فضائل الملوک

اسحاق بن ابراهیم طائی سجستانی، ف سده هفتم.
 در فضایل و آداب و محاسن اخلاق شاهان و ملوک.
 آغاز: «سپاس و ستایش واهب عقل و حیات و مبدع صور و ماهیات را و حمد و ثنا
 موجد اشیا و اشخاص و مکمل اشباح و ذوات را.»
 انجام: «نه پیش از من دواتی است و دفتر / نه عیسی را عقاقیر است و هاون.»
 خط نسخ، ابوشمس غزال بن عمر بن الغزال القصبی تفسیسی، شب سه شنبه ششم رجب ۶۴۱،
 عناوین و ابیات فارسی و جدول صفحه‌ها شنگرف و ابیات عربی ثلث مشکی درشت، ۱۵۴گ، ۱۹
 س، ۳۱×۲۳ سم، شناسه: ۵۷۳۴.

(۱۱۵)

فضائل علی علیه السلام

احمد بن حنبل شیبانی، ف ۲۴۱ق.
 عربی، شامل روایاتی در فضایل و مناقب حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام با اسانیدشان،
 به روایت عبدالله بن احمد بن حنبل.
 آغاز: «فی قمیص بثلاثة دراهم فلما عرفه لم یشتتر منه شیئاً ثم أتى آخر فلما عرفه لم
 یشتتر منه شیئاً.»
 انجام: «ان رسول الله کان اذا أراد سفراً قال اللهم بک اصول و بک أحل و بک.»
 خط نسخ، از سده هفتم، بعضی کلمات دارای اعراب، روی بعضی کلمات به شنگرف
 علامت گذاشته شده است. در حاشیه بعضی از صفحه‌ها بلاغ دارد. ۱۳۶گ، ۹س، ۲۰×۱۵ سم،
 شناسه: ۱۱۳.

(۱۱۶)

فضل زیارة الحسین علیه السلام

ابوعبدالله محمد بن علی کوفی علوی، ف ۴۴۵ق.
 عربی، شامل روایاتی از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و ائمه هدایت علیهم السلام و بعضی از بزرگان
 صحابه و ائمه زیدیه، در فضل زیارت حضرت امام حسین علیه السلام.

آغاز: «أخبرنا السيد ابوالمعالی احمد بن حیدرة بن عمر بن ابراهیم بن محمد بن محمد بن حمزة الحسینی بالكوفة.»
 انجام: «عن محمد بن ابی عمیر عن زید الشحام عن ابی عبدالله قال من زار ...»
 خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، آغاز احادیث با شنگرف نشانی دارد. ۳۶ گ،
 ۱۱ س، ۱۷/۵×۱۲/۵ سم، شناسه: ۳۶۲۸.

(۱۱۷)

فقه

؟

عربی، در مسائل فقهیه، آمیخته با روش اخلاقی بر پایه های مذاهب اهل سنت.
 آغاز: «و باشد که ایشان را برنجانند و بدان بزهکار شود یا ضایع فرو گذارد.»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین شنگرف یا مشکی درشت، ۱۵۷ گ، سطور مختلف،
 ۲۱/۵×۱۶ سم، شناسه: ۷۵۹۵.

(۱۱۸)

القانون

شیخ رئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق.
 عربی، در بیان انواع بیماریها و درمان آنها.
 آغاز: «من تحت الضلوع لها تقعیر فی الجانب الذی فی المعدة و یتظهر من الحجاب.»
 خط نسخ، شعبان ۶۳۰، عناوین شنگرف یا مشکی، در حاشیه تصحیح شده است. ۴۴ گ، ۲۵
 س، ۲۱×۱۲ سم، شناسه: ۵۴۱۹.

(۱۱۹)

القانون

شیخ رئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق.
 خط نسخ، از سده هفتم، عناوین و نشانی ها شنگرف، ۸۹ گ، ۲۵ س، ۲۶/۵×۲۰ سم،
 شناسه: ۵۵۴۷.

(۱۲۰)

القانون

شیخ‌الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق.
خط نسخ نازیا، از سده هفتم، عناوین نشانی شنگرف یا مشکی دارد. ۲۶۱ گ، ۲۷ س، ۳۰×۲۱
سم، شناسه: ۱۳۵۵.

(۱۲۱)

القانون

شیخ‌الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق.
آغاز: «و أما الأنف فمنافعه ظاهرة وهي ثلاث: أحداها انه يعين بالتجويف الذى
يشتمل عليه فى الاستنشاق.»
انجام: «و ربما كان بعض الاعضاء غير مبان باستعمال المحتد عليه فانه لا يؤدى الى
غائلة عظيمة ...»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد،
به خطی جز خط اصل و متأخر. ۲۴۵ گ، ۱۷ س، ۲۰×۱۶ سم، شناسه: ۱۸۰۶.

(۱۲۲)

قرآن کریم

از آیه «ألم يؤخذ عليهم ميثاق الكتاب» (اعراف: ۱۶۹) شروع می‌شود و به آیه «فبأي
حديث بعده يؤمنون» (اعراف: ۱۸۵) ختم می‌گردد.
خط ثلث زیبا، از سده هفتم، فواصل آیه‌ها نقشه‌های مشکی و زرین، در حاشیه‌ها طره‌هایی به
چند رنگ دیده می‌شود. گ، ۵ س، ۲۳×۱۶/۵ سم، شناسه: ۸۱۶.

(۱۲۳)

قرآن کریم

از آیه «الحسنی فادعوه بها و ذروا الذین یلحدون فی أسمائه» (اعراف: ۱۸۰) تا آیه
«فالله خیر حافظاً و هو أرحم الراحمین» (یوسف: ۶۴).

خط ثلث و زیرنویسهای فارسی نسخ، از سده هفتم، نشانی آیه‌ها دوایر زرین، نشانی تقسیمهای جزءها دوايرو بوتته‌های رنگین، ۱۱۵ گ، ۷ س، ۴۸×۳۴ سم، شناسه: ۴۳۲۸.

(۱۲۴)

قرآن کریم

برگ‌هایی از نسخه‌ای بسیار نفیس را روی مقوا چسبانیده و به صورت لوحه‌هایی درآورده‌اند که به یکدیگر الصاق شده است.

خط ثلث، از سده هفتم، با زیرنویس فارسی به خط نسخ، نشانی آیه‌ها گلهای زرد، نشانی تجوید حروف شنگرف، ۳۲ لوحه، سطور مختلف، ۴۵×۳۵ سم، شناسه: ۴۳۲۹.

(۱۲۵)

قرآن کریم

لوحه‌هایی است از همان نسخه سابق.

خط ثلث، با مشخصات نسخه گذشته، ۲۰ لوحه، سطور مختلف، ۴۵×۳۵ سم، شناسه: ۴۳۳۰.

(۱۲۶)

کامل التعبير

حبیش تفلیسی.

خوابگزارِ مفصلی است به ترتیب حروف؛ این نسخه با نسخه چاپی تفاوت فراوان دارد.

آغاز: «کی علم و سیرت کردن داند و سودش ندارد.»

انجام: «و با ایشان نزدیک شود، اما سخن دروغ بسیار بسیار گوید، خاصه کی بیند.»

خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت و گاهی شنگرف، در حاشیه تصحیح شده

است. ۱۸۷ گ، ۲۲ س، ۲۶×۱۹ سم، شناسه: ۱۱۷۳.

(۱۲۷)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق.
تفسیر مزجی عربی متوسطی است که بیشتر به جنبه‌های ادبی پرداخته است. این
نسخه از آغاز کتاب تا پایان سوره آل عمران را دربرمی‌گیرد.
انجام: «وما جلیت القلوب بمثل الاحزان ولا استنارت بمثل الفكرة.»
خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین و فواصل جمله‌ها شنگرف، پس از برگ اول چند برگ
افتاده، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. ۲۵۷گ، ۲۱س، ۱۷×۲۹ سم،
شناسه: ۱۸۸۵.

(۱۲۸)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق.
از آغاز کتاب تا سوره کهف.
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین نوشته نشده، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. در
صفحه سوم دستخط شیخ بهاء‌الدین عاملی و نیز دستخط ملامهدی نراقی دیده می‌شود. ۱۶۳گ،
سطور مختلف، ۲۹×۳۰ سم، شناسه: ۹۱۹۶.

(۱۲۹)

الکشف والبیان فی تفسیر القرآن

ابواسحاق احمد بن محمد بن ابراهیم نیشابوری ثعلبی، ف ۴۲۶ق.
تفسیر مزجی عربی است که معانی و وجوه قرائات و اعراب کلمات و اقوال
بعضی از مفسران و پاره‌ای از روایات و احادیث را بررسی می‌کند.
آغاز: «سورة الکهف و هی ... الف و ثمان مائة و حرفان، و سبع مائة و اثنان ... کلمة،
و تسع ...»
انجام: «قل اعوذ برب الناس ملک الناس اله الناس من شر الوسواس، یعنی الشیطان
و یكون مصدرراً و اسماً.»

خط نسخ نازیبا، از سده هفتم، از روی نسخه اصل تصحیح شده، آیه‌ها مشکئی درشت، اوراق را موربانه خورده، در حاشیه تصحیح شده است. ۳۷۵ گ، سطور مختلف، ۱۹×۲۶ سم، شناسه: ۹۰۸.

(۱۳۰)

الکناش المنصوری

ابوبکر محمد بن زکریا رازی، ف ۳۱۱ ق.
عربی، در انواع بیماریها و علامات و نشانی هر یک از آنها و فواید عمومی بعضی از خوراکیها. مؤلف این کتاب را برای ابوصالح منصور بن اسحاق سامانی نوشته است و نامهای دیگر آن: الطب المنصوری و المنصوری فی الطب است.
آغاز: «العروق التي في البدن على ما ذكره في تشریح العروق وأصل هذا العرق ينقسم في الكبد الى أقسام.»
انجام: «فلنستكمل کتابنا في هذا الموضوع والله الموفق والمعین والحمد لله رب العالمین.»
خط نسخ، محمود بن مسعود العسکری الناسخ، رجب ۶۱۰، عناوین شنگرف، ۲۷۷ گ، ۱۵ س، ۱۶×۲۵ سم، شناسه: ۸۴۳۲.

(۱۳۱)

لباب الأربعین فی اصول الدین

ابوالثناء محمود بن ابی بکر ارموی، ف ۶۸۲ ق.
تلخیصی از کتاب الاربعین فخر رازی، که به عربی، و در اعتقادات نوشته شده است.
آغاز: «احمد الله الذي شهد من البراهین القاطعة بوجوبه وأزلیته ودلت الآیات الساطعة على دوام وجوده وأبدیته.»
انجام: «ولا نص علیها والآ لکان يوم السقیفة امامة نفسه على البیعة وقوله أقیلونی ...»
خط نسخ، نزدیک عصر مؤلف، سده هفتم، عناوین شنگرف یا مشکئی درشت، در حاشیه تصحیح شده و برگ‌های اول حاشیه نویسی دارد. ۹۶ گ، ۲۱ س، ۱۶/۵×۱۲ سم، شناسه: ۷۲۸۸.

(۱۳۲)

لباب التفسیر

برهان‌الدین تاج‌القراء محمود بن حمزه کرمانی شافعی، ف حدود ۵۰۰ق.
تفسیری است مختصر به عربی که فقط جنبه توضیحی دارد.
خط نسخ، از سده هفتم، متن آیه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۶۸گ، ۲۱س،
۱۸/۵×۱۵سم، شناسه: ۸۶۰۲

(۱۳۳)

مجمع الامثال

ابوالفضل احمد بن محمد میدانی، ف ۵۱۸ق.
عربی، در امثال عرب، به ترتیب حروف.
آغاز کتاب: «ان أحسن ما يوشح به صدر الكلام وأجمل ما يفصل به عقد النظام
حمد الله ذي الجلال و الاكرام.»
آغاز نسخه: «حفت بالمكاره لا بالمكاره و روضة خصت بالمجد الزاهر لا
بالزاهر.»
انجام نسخه: «نقت ضفادع بطنه يضرب لمن جاع، و مثله صاحت عصافير بطنه.»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۳۱۴گ، ۱۹س،
۱۹×۱۵/۵سم، شناسه: ۴۱۳۹.

(۱۳۴)

مجمع البيان لعلوم القرآن

ابوعلی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی، ف ۵۴۸ق.
عربی، در تفسیر قرآن، که از کتاب التبیان شیخ طوسی بهره برده است. این نسخه از
آغاز سوره انعام تا آیه «یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری» (انفال: ۷۰) را
دربرمی‌گیرد.
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۷۰گ، ۱۹
س، ۱۹×۱۵سم، شناسه: ۲۲۷۳.

(۱۳۵)

مجمّل اصول الاحكام

ابوالحسن كوشيار بن لبان بن باشهري جيلي، ف حدود ۳۵۰ ق.
فارسي، در ستاره شناسي.

آغاز: «قال ابوالحسن ... اني جمعت في هذا الكتاب من أصول صناعة الأحكام
وجملها والطريق الى التصرف فيها.»

انجام: «ونختم المقالة الرابعة والحمد لله دائماً والصلاة والسلام على سيدنا محمد
النبي الامي و على آله و سلامه.»

خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوين درشت تر از اصل و با شنگرف جديداً نشانی گذاشته
شده است. در حاشيه تصحيح شده است. ۱۰۷ گ، ۱۳ س، ۲۲×۱۵/۵ سم، شناسه: ۲۵۷۷.

(۱۳۶)

مختصر القدوري

ابوالحسن احمد بن محمد قدوري بغدادی، ف ۴۲۸ ق.

عربی، در فقه حنفی، از كتاب طهارت تا فرائض.

آغاز: «كتاب الطهارة. قال الله تعالى: يا أيها الذين آمنوا اذا قمتم الى الصلاة فاغسلوا
وجوهكم و أيديكم الى المرافق.»

انجام: «قسمت ما صحت منه المسألة على ثمانية و أربعين فما خرج أخذت له من
سهام كل وارث حبة.»

خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوين با زرو مشکی نوشته شده، در حاشيه تصحيح شده
و علامت بلاغ دارد. روی برگ اول نام كتاب به خط كوفي روی زمينه نقشه دار رنگين نوشته شده
است. ۹۰ گ، ۱۷ س، ۲۳×۱۶ سم، شناسه: ۲۶۵۰.

(۱۳۷)

المستصفی من علم الاصول

ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی، ف ۵۰۵ ق.

عربی، در قواعد اصول فقه با استدلال‌هایی مختصر، و نقل بعضی از اقوال بزرگان این علم و علم حدیث و فقه.

آغاز: «الحمد لله القوي القادر الولي الناصر اللطيف القاهر المنتقم الغافر الباطن الظاهر.»
انجام: «مسألة صرف العموم الى غير الاستغراق جائز و هو معتاد اما رده الى ما ...»
خط نسخ، از سده هفتم، ۳۰۵ گ، سطور مختلف، ۱۸×۱۳ سم، شناسه: ۴۶۹۸.

(۱۳۸)

الميسر في شرح المصاييح

شهاب‌الدین فضل‌الله بن حسین حنفی النوربشتی، ف ۶۰۰ ق.
شرحی است عربی بر مصاییح السنة بغوی شافعی.
آغاز: «الحمد لله الذي شرح لنا الحق و اوضح دليله.»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، صفحه‌ها مجدول به شنگرف، در حاشیه
تصحیح شده است. ۲۳۵ گ، ۲۵ س، ۱۸×۲۵/۵ سم، شناسه: ۱۰۳۹.

(۱۳۹)

مشارق الانوار النبوية من صحاح الاخبار المصطفوية

رضی‌الدین حسن بن محمد الصاغانی حنفی، ف ۶۵۰ ق.
عربی، در حدیث، که بر ای‌المستنصر عباسی تألیف شده است.
خط نسخ معرب، محمد بن عمر بن علی بن المقری، محرم ۶۷۴، عناوین شنگرف، در حاشیه
تصحیح شده و به خطی جز خط اصل، حاشیه‌نویسی دارد. جلد تیماج مشکى فرسوده. ۱۸۲ گ،
۱۵ س، ۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۲۶۴۳.

(۱۴۰)

مشارق الانوار النبوية من صحاح الاخبار المصطفوية

رضی‌الدین حسن بن محمد الصاغانی حنفی، ف ۶۵۰ ق.
خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین و رموز احادیث شنگرف، در حاشیه تصحیح شده،
و لغات شرح شده است. ۱۶۴ گ، ۱۵ س، ۱۷×۲۳ سم، شناسه: ۲۶۴۹.

(۱۴۱)

مصباح المتهدجد

شیخ الطائفة محمد بن الحسن الطوسی، ف ۴۶۰ ق. عربی، در ادعیه و اعمالی که در روزهای سال به جا آورده می شوند. آغاز: «بها وجهک ثلاثاً و قل فی کل واحد منها اللهم لك الحمد لا اله الا انت.» انجام: «او مکان لا یراک به أحد أو تعمد الی منزل خال او فی خلوة منذ حین یرتفع.» خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت یا سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۳۲ گ، ۱۹ س، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۲۵۳.

(۱۴۲)

مصباح المتهدجد

شیخ الطائفة محمد بن الحسن طوسی، ف ۴۶۰ ق. خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین و نشانی‌ها سنگرف، ۹۷ گ، ۱۹ س، ۱۶×۲۴/۵ سم، شناسه: ۴۸۶۷.

(۱۴۳)

مطالع الأنوار

قاضی سراج‌الدین محمود بن ابی بکر ارموی، ف ۶۸۲ ق. عربی، در قواعد فلسفه و حکمت الهی. آغاز: «فالمهملة ما موضوعها مفهوم الشيء من حيث هو فعل هذا.» انجام: «ثم تقول كل شيء اما أن يدل عليه أو على جزء منه أو على أمر خارج عنه، والأول مر و الثاني ...» خط نسخ، احتمالاً نسخه اصل و به خط مؤلف است. عناوین نوشته نیست. ۱۹۴ گ، ۱۷ س، ۱۱×۱۶ سم، شناسه: ۴۱۰۳.

(۱۴۴)

معالم التنزيل

ابو محمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق.

تفسیری است به عربی که از بزرگان و مفسران قدیم نقل می‌کند.
خط نسخ معرب، جنید بن محمد بن عمه شاه الفرکی، از سده هفتم، نشانی آیه‌ها شنگرف، در
حاشیه تصحیح شده است. ۲۶۰گ، ۲۷س، ۲۴×۱۵سم، شناسه: ۵۴۸۲.

(۱۴۵)

معجم البلدان

ابو عبدالله یاقوت بن عبدالله حموی رومی، ف ۶۲۶ق.
فرهنگی است عربی، در جغرافیا، به ترتیب حروف.
آغاز: «ان الارض ینبع علی الارتفاع و الانخفاض کدرج المراقی.»
انجام: «و أنا أيضاً ما أحب أن یذکر اسمی اذا کان الذی سمانی به کافراً و لکن ما اسم
مولای امیر المؤمنین قلت جعفر.»
خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین شنگرف، حاشیه یکی از صفحه‌ها دارای یادداشتی
است به تاریخ ۷۳۷ق. ۲۴۶گ، ۲۵س، ۳۴×۲۳سم، شناسه: ۳۲۹۴.

(۱۴۶)

مغانی المقامات فی معانی المقامات

ابوسعید محمد بن عبدالرحمان مسعودی فنجدیهی، ف ۵۸۴ق.
شرحی است عربی بر مقامات حریری، در ادب.
آغاز: «الحمد لله الذی خمر أساجیع الکلم فی ضمائر الفصحاء و فجر ینابیع الحکم
من بصائر النصحاء.»
انجام: «فقال الرجالان من أنت فقال: ان تنکرانی أن تنکرا نسبی / فانی عمرو
وعدي أبي.»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین مشکی درشت، ۲۲۹گ، ۲۰س، ۲۴×۱۶/۵سم، شناسه:
۴۰۱۳.

(۱۴۷)

مفاتیح الغیب

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ق.

آغاز: «منهم من له مملوک و طلب المملوک الشابه و علم سیده منه خیراً.»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین و آیه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. روی دو برگ
قبل از کتاب نام سوره‌ها آمده است. ۲۸۶ گ، سطور مختلف، ۲۶×۱۸ سم، شناسه: ۱۳۳۷.

(۱۴۸)

مفاتیح الغیب

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ ق.
تفسیری است عربی، که به مطالب فلسفی توجه فراوان دارد.
آغاز: «الی مسلم صحیح حسن المسأله الثانیة احتج هشام... و علم ان فیکم ضعفاً
بأن معنی الآیه.»
انجام: «قلنا أريد معنی البعضیه و ان لا تبني بیوتها فی کل جبل و شجر فی مساکن
توافق مصالحها و یلیق بها.»
خط نسخ، از سده هفتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۴۲ گ،
۲۳ س، ۳۰×۲۱ سم، شناسه: ۱۱۱۴.

(۱۴۹)

مفردات الفاظ القرآن

ابوالقاسم حسین بن محمد بن مفضل راغب اصفهانی، ف ۵۶۵ ق.
واژه‌هایی از قرآن که احتیاج به شرح و توضیح دارند، به ترتیب حروف اوایل
الفاظ، از دید تفسیری و لغوی شرح و تفسیر شده، و در موارد مختلف آیات مناسب
آنها را نیز آورده است.
آغاز: «صح أن يقال ان باذن الله... يلحق الضرر من جهة الظلم.»
انجام: «اذ هی بمنزلة الهواء فی الخلاء و رأیتهم یتهاوون فی الهواء...»
خط نسخ معرب، از سده هفتم، در حاشیه تصحیح شده است. ۳۳۶ گ، سطور مختلف،
۱۹/۵×۱۲ سم، شناسه: ۴۷۰۶.

(۱۵۰)

منال الطالب فی مناقب الامام علی بن ابی طالب علیه السلام

؟

عربی، در فضایل و مناقب حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام.
 آغاز: «الحمد لله الذي جلا الصفوة الطاهرة من آل نبيه المصطفى بأصفي المناقب
 وأجلهم من ذوى شرف العلى.»
 انجام: «وضايق فضاء الأرض عنهم برحبه لفقد رسول الله اذ قيل قد قضى.»
 خط نسخ معرب، سال ۶۲۰ ق، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۱۹ گ،
 سطور مختلف، ۲۴×۱۶/۵ سم، شناسه: ۲۱۳۳.

(۱۵۱)

منهاج الوصول الى علم الاصول

قاضی ناصرالدین عبدالله بن عمر بیضاوی، ف ۶۸۵ ق.
 قواعد اصول فقه رابه عربی در یک مقدمه و هفت کتاب آورده است.
 آغاز: «من اثباتها و نفيها لا جرم رتبناه على مقدمة و سبعة كتب، أما المقدمة.»
 خط نسخ معرب، ابراهیم بن ...، ۲۴ ربیع الاول ۶۲۳، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه
 تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۸۸ گ، ۱۲ س، ۱۶/۵×۱۲ سم، شناسه: ۴۸۹۵.

(۱۵۲)

نوايغ الكلم

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.
 گفتارهای کوتاهی است به عربی، در ادب.
 آغاز: «اللهم ان مما منحتني من النعم السوابغ الهام هذه الكلم النوايغ ناطقة بكل
 زاجرة و موعظة.»
 انجام: «الدنيا مملوءة عبراء مشحونة غيراء.»
 خط نسخ معرب، از سده هفتم، که برای ولد اعز محمود طال عمره نوشته شده، نشانی‌ها
 شنگرف، و لغات در حاشیه توضیح داده شده است. ۸ گ، ۱۷ س، ۱۹×۱۲ سم، شناسه: ۳۶۹۶.

(۱۵۳)

النهاية في غريب الحديث

ابوالسعادات مبارک بن محمد، معروف به ابن الاثير جزری، ف ۶۰۶ ق. عربی، در فرهنگ لغات مشکل احادیث اهل سنت، برگرفته از کتاب الغریبین هروی و غریب الحديث اصفهانی.

آغاز: «وقيل هي القليلة الماء ومنه حديث محيصة ان عبد الله بن سهل في عين او فقير.»
انجام: «في حديث الزكاة الا من اعطى في نجدتها ...»

خط نسخ، از سده هفتم، عناوين و لغات شنگرف، ۴۷ گ، ۳۵ س، ۲۷ × ۲۰ سم، شناسه: ۲۹۹۲.

(۱۵۴)

نهج البلاغة

شريف رضى محمد بن حسين موسوى، ف ۴۰۶ ق. مشتمل بر ۲۳۶ خطبه و ۷۹ نامه و وصيت و ۴۸۰ كلمه کوتاه از سخنان و نوشته های حضرت على عليه السلام.

آغاز: «أما بعد حمد الله الذي جعل الحمد ثمناً لنعمائه و معاذاً من بلائه و وسياً الى جنانه و سبباً لزيادة احسانه.»

انجام: «و هذا حين انتهاء الغاية الى قطع المختار من كلام امير المؤمنين عليه السلام ... و ما توفيقنا الا بالله عليه توكلنا و هو حسبنا و نعم الوكيل.»

خط نسخ، قوام الاسلام ابى اسحاق اسماعيل بن يعقوب بن الجندى (از شارحان نهج البلاغه)، اوایل ذی القعدة ۶۴۹، در قرية یکدحو، از توابع خوارزم، عناوين به خط درشت تر نوشته شده، حاشیه نویسی مختصر دارد. برگ اول و یک برگ از وسط نونویس است. ۲۲۱ گ، ۱۵ س، ۱۷ × ۱۴ سم، شناسه: ۵۵.

(۱۵۵)

نهج البلاغة

شريف رضى محمد بن حسين موسوى، ف ۴۰۶ ق.

آغاز: «الا حسه ولا یری الا نفسه ولا یکاد یوقن انه کلام من یتغمس فی الحرب
مصلتاً سیفه.»

خط نسخ معرب، حسن بن مهدی علوی حسنی آملی پهلوی، اواسط ربیع الاول ۶۷۷، عناوین
و نشانی‌ها شنگرف، ۱۹۷گ، ۱۷س، ۱۶×۲۵سم، شناسه: ۳۹۹۴.

(۱۵۶)

نهج البلاغه

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ق.
خط نسخ، محمد بن ابی المکارم، سال ۶۸۰ق، عناوین شنگرف یا سبز، فواصل جمله‌ها دارای
دایره‌های شنگرف زرین و صفحه‌ها مجدول، ۲۱۴گ، ۱۳س، ۲۵×۳۴سم، شناسه: ۸۶۶۵.

(۱۵۷)

نهج البلاغه

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ق.
خط نسخ معرب، یکشنبه غره شعبان ۶۹۸، عناوین و نشانی‌ها شنگرف یا مشکى درشت، در
حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۴۰گ، سطور مختلف، ۱۷×۱۲سم، شناسه: ۶۸۵۱.

(۱۵۸)

نهج البلاغه

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ق.
خط نسخ معرب، از سده هفتم، عناوین مشکى درشت و در حاشیه تصحیح شده است. روی
برگ اول دارای اجازه‌ای است به خط یحیی بن سعید حلّی برای عزالدین حسن بن علی بن محمد
بن علی، معروف به ابن‌البرز حسینی، به تاریخ ۲۷ شعبان ۶۵۵. روی برگ دوم اجازه‌ای است که
ابوالفضل راوندی برای علاءالدین علی بن یوسف بن الحسن نوشته و ابیاتی در مدح نهج البلاغه
و تملک محمد بن سلیمان به تاریخ ششم شوال ۶۷۹ نیز دیده می‌شود. در دو صفحه بعد اسناد قطب
راوندی به کتاب و اجازه‌ی وی به زین‌الدین ابو جعفر محمد بن عبدالحمید بن محمد آمده است.
۱۸۸گ، سطور مختلف، ۱۹/۵×۱۳سم، شناسه: ۵۶۹۰.

(۱۵۹)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق.
 آغاز: «من خطبة له عليه السلام يذكر فيها ابتداء خلق السموات...»
 خط نسخ، از سده هفتم، پاره‌ای از برگ‌ها با خطوطی متأخر از اصل نسخه نوشته شده است.
 ۱۶۶ گ، سطور مختلف، ۲۲×۱۵ سم، شناسه: ۴۷۴۵.

(۱۶۰)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق.
 خط نسخ، از سده هفتم، بعضی از عبارتها یا عناوین به ثلث درشت نوشته شده است. سطرهای
 مختلف به شنگرف یا سبز یا زرین و جز اینها. فواصل کلمات دواير نقشه‌دار زرین. در فواصل
 کتاب‌ها صفحه‌هایی است دارای طره‌ها با نقش و نگار و نوشته‌های سفید در زمینه زر. مختصری
 حاشیه‌نویسی شده است. ۱۹۸ گ، ۲۳ س، ۲۲×۱۱ سم، شناسه: ۳۶۷۰.

(۱۶۱)

وفیات الأعیان

شمس‌الدین احمد بن محمد، معروف به ابن خلکان، ف ۶۸۱ ق.
 عربی، در تراجم حدود ۸۵۰ تن از دانشمندان بزرگ اسلامی، به ترتیب حروف.
 خط نسخ، از سده هفتم، در عصر مؤلف، و برای ابوالمظفر یحیی بن محمد بن هبیره بن سعید،
 ملقب به عون‌الدین، نوشته شده است. عناوین شنگرف، ۱۹۴ گ، ۲۳ س، ۲۵/۵×۱۶ سم، شناسه:
 ۳۷۷۳.

(۱۶۲)

ینابیع العلوم

صفی‌الدین یوسف بن عبدالله بن یوسف لؤلؤی اندخودی، ف سده ۶ ق.
 تفسیری است عرفانی که به فارسی نوشته شده و اقوال مفسران را نقل کرده است.

آغاز: «از مسافت پس مراد دنوی منزلت است و قرب و کرامت، نه قرب جهت و مسافت.»

انجام: «أعطاه الله تعالى من الأجر كأنما قرأ جميع الكتب التي أنزل الله على الأنبياء و على محمد.»

خط نسخ، محمد بن الحسين، ملقب به حسام ختنی، دهم محرم ۶۶۱، عناوین و آیه‌ها به خط درشت تر مشکی، در حاشیه تصحیح شده است. در صفحه آخر اجازه‌ای است که علی بن اسود بن علی برای کاتب نسخه، حسام ختنی، به تاریخ آخر ربیع الاول ۶۶۱ نوشته است. ۳۰۲ گ، ۲۵ س، ۱۸/۵×۲۹/۵ سم، شناسه: ۲۹۶.

(۱۶۳)

مجموعه

۱. اختیارات

منسوب به: امام صادق جعفر بن محمد علیه السلام.

فارسی، در نیک و بدهای روزهای ماه و آنچه در آن روزها می‌توان انجام داد. مترجم آن معلوم نیست.

آغاز: «روز اول مبارک است همه کاری را گزیده است.»

انجام: «و کار او بالا گیرد و آبق رود بیاید؛ روز سی ام.»

۲. الدعوات

؟

عربی و فارسی، در دعاهای پراکنده، که از کتاب‌های اهل سنت گرد آورده شده است. آغاز: «روایت کند یونس بن طاهر، که امام شهر بلخ بود، که مردی بود در اصفهان، او را محمد بن اسامة المقری گفتندی.»

انجام: «ي يجيء من غاب يساره خير.»

۳. منتخب إحياء العلوم

؟

عربی، در عرفان، که فشرده‌ای است از احياء العلوم غزالی.

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا لهذا... و الصلاة على خير خلقه محمد و آله و صحبه. اعلم ان هذا الكتاب يشتمل على أربعة أقسام.»
 انجام: «و نرجو لنا و لمن طالع في كتبنا الرحمة و المغفرة و كذا لجميع المسلمين فالكرم عميم و الجود على أصناف الخلائق فايض.»
 كتاب اول خط نستعليق، از سده هفتم، كتاب دوم و سوم نسخ، ابن الخطيب الجويني، يكشنبه ۲۸ جمادى الاخر ۶۹۷، عناوين و علامتها شنكرف، در حاشيه ها فوايد مختلفى نوشته شده است. ۱۴۰گ، سطور مختلف، ۱۲×۲۱/۵ سم، شناسه: ۱۷۱.

(۱۶۴)

مجموعه

۱. المقصد الأقصى فى شرح اسماء الله الحسنى
 ابو حامد محمد بن محمد الغزالي، ف ۵۰۵ ق.
 عربى، در اعتقادات، كه ۹۹ نام خدا را با مشرب عرفانى - فلسفى شرح داده و مطالب متفرقه فراوانى در آغاز و انجام آورده است.
 آغاز: «الحمد لله المتفرد بكبريائه و عظمته المتوحد بتعاليه و صمديته الذى قص أجنحة العقول دون حمى عزته.»
 انجام: «فان حقق لفظه لا يوهم نقص اصلايين المتفاهمين و لم يرد الشرع بالمنع منه فانا نجوز اطلاقه قطعاً.»
۲. فاتحة العلوم
 ابو حامد محمد بن محمد الغزالي، ف ۵۰۵ ق.
 عربى، در اخلاق و شرايط و آداب تعلم و آنچه بايد عالم بدان متصف باشد.
 آغاز: «الحمد لله الذى بذكره يفتح كل كتاب و الصلاة و السلام على رسوله الذى بالصلاة علة يختصم كل خطاب.»
 انجام: «و توجت بتاج النور و هذا خبر طويل اقتصرنا على هذا.»
 خط نسخ نازيبا، حاجى بن محمد بن الحاجى الماتريبادى، جمعه دوم رجب ۶۹۶، عناوين مشكى درشت، در حاشيه تصحيح شده، و در صفر ۶۹۹ مقابله و تصحيح كتاب اول به پايان رسيده است. ۱۹۳گ، سطور مختلف، ۹×۱۴ سم، شناسه: ۱۱۲۲.

(۱۶۵)

مجموعه

۱. هداية الطالب الى اصول المذاهب

؟

عربی، در اثبات صانع و بحث در نبوت و امامت و مراتب نفس و جز اینها.
 آغاز: «الحمد لله المتعالی عن ادراك العقول و الحواس المتقدس عن مشابهة
 الانواع و الاجناس و المنزه عن نيل الاوهام و القياس.»
 انجام: «فهذه هي المذاهب و الموفق الى الحق هو الحق و الحمد لله رب العالمين
 و الصلاة على سيدنا محمد و آله اجمعين.»

۲. هداية الخلائق الى علم الحقائق

؟

متن مختصر کلامی است، به عربی، در فصولی کوتاه به روش کتاب سابق،
 و احتمالاً از همان مؤلف باشد.

آغاز: «الحمد لله الواجب لذاته من جميع الجهات الواحد في نفسه لنفسه من كل
 الاعتبارات المخالف لهويته جملة الممكنات.»
 انجام: «و ان وفق الحق انتفع بها المناظر و الحمد لله على اتمامه و المنة له على
 فضله و انعامه.»

۳. علم الله تعالى

؟

عربی، در اثبات علم الهی به تمام جزئیات، مانند علم وی به تمام کلیات، و نظرات
 حکما و متکلمان.

آغاز: «الحمد لله الذي حارت في علمه علوم العلماء و تاهت في كيفية تعلقه
 بالمعلومات الكلية و الجزئية ألباب الالباء.»
 انجام: «و على آله الاطهار و اصحابه الاخيار صلاة دائمة بدوام الليل و النهار
 و الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين.»

۴. الرد علی قطب الدین

علاء الدین نعمان خوارزمی.

عربی، در فلسفه، در ردّ بر پاره‌ای از گفته‌های قطب الدین (?).

آغاز: «بعد حمد اول الاوائل و الصلاة علی آخر الاواخر محمد و آله، یقول افقر

عباد الله.»

انجام: «و اسأل الله تعالی أن یبلغه مناه فی دینه و دنیاہ و یكون سالماً للخیر غانماً.»

خط نسخ، محمد بن محمد بن حسن بن عبدالکریم العلوی العسکری، جمعه نهم ذی الحجة

۶۹۳، در مدرسه نظامیه بغداد، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۷۸ گ،

۲۳ س، ۱۹/۵ × ۱۰ سم، شناسه: ۳۳۷۰.

(۱۶۶)

مجموعه بیاضی

۱. دیوان

؟

عربی، ۱۷۰۰ بیت، مشتمل بر قصاید و قطعه‌هایی که در مناسبت‌های مختلف سروده

شده است.

آغاز: «الی أن سمعنا صادق الفجر شادياً / و قد راعنا صوت الحمام مطرباً.»

انجام: «و رزقنا الافلات کما رزقه من مقاماتها، و یرحم الله عبداً قال آمینا و الحمد

لله علی آلائه المتظاهرة ...»

۲. المفید فی التصریف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.

فصول کوتاهی است در تصریف افعال و اسما، به عربی، در ابواب مختلف.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین ... اعلم ان الفعل علی ضربین: ثلاثی و رباعی،

فالثلاثی ینقسم الی مجرد و مزید فیہ.»

انجام: «و كان القیاس بالفتح لانها من باب یفعل. و الله اعلم.»

۳. المفاضلة بين الرضي و الهروي

؟

عربی، شامل دو قصیده دالیه از ابواحمد منصور بن محمد ازدی هروی و رائیه از شریف رضی.

آغاز: «أفاضل أهل نيسابور أصغوا / الي درر كأمثال الدراري.»

انجام: «المتشبت بأفنان فنون الادب لما أثبت هذا الفصل، و كاتبه اسماعيل بن الحسن الاديب.»

۴. الزاجرة للصغار عن معارضة الكبار

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق.

عربی، در اخلاق و اینکه کوچکترها باید بزرگترها را احترام کنند.

آغاز: «أخدم المجلس السامي الفخري المجدي التقى أدام الله سموه بالثناء المستطاب فائحة و الدعاء المستجاب صالحه.»

انجام: «فهم الالي عضوا اذا هم رضوا / وهم الالي مكروا اذا لم ينكروا.»

۵. أدباء الغرباء «۹۵پ - ۱۲۰پ»

ابوالفرج علی بن الحسین اصفهانی، ف ۳۵۶ق.

عربی، شامل داستانهایی ادبی از ادیبانی که در غربت شکایت از حال خود کرده‌اند.

آغاز: «الحمد لله حمداً يرضيه و يوجب المزيد من فضله و اياه نسأل ايزاع الشكر

على ما أولى من نعمه.»

انجام: «أحسن الله جزاك عني و تولى مكافئتك و افترقنا بعد أن عرفت منزله و صار

لي صديقاً.»

۶. نزهة العشاق و نزهة المشتاق

عين القضاة ابوالمعالي عبدالله بن محمد میانجی همدانی، ف ۵۲۵ق.

عربی، شامل هزار بیت، که شاعر به درخواست گروهی از اهالی همدان سروده است.

آغاز: «الحمد لله على ما آتانا من فضله العظيم و طوله العميم و صلواته على رسوله

محمد خير الناس.»

انجام: «فقد كدت اذ زمت مطاياہ للسرى / بيثرب ان أهيج بروحي و أشرقا.»

۷. حسیب النسیب للحسیب النسیب

سید عزالدین علی بن فضل الله راوندی، ف سده پنجم.

عربی، شامل هزار بیت در تغزل.

آغاز: «النسیب للغزل میدان اللطافة و عنوان الظرافة قد جمعت فيه ...»

انجام: «طلعت دكا كان روعة نورها / سبحات طلعة سيد الفتیان.»

کتاب اول، خط نسخ مهدی بن المطهر بن ابی العدل، غره رمضان ۶۵۵، عناوین شنگرف.

کتاب دوم، نسخ، ابو محمد عبدالله بن محمد بن محمد بن عبدالله، ربیع الآخر ۶۵۳، عناوین

مشکی درشت با شنگرف نشان دارد.

کتاب سوم تا پنجم، نسخ، ابونصر عتیق بن عبدالرحمان بن محمد بن عبدالرحمان بن خلیل بن

عمر بن سنان الصدیقی، جمادی الاول ۶۵۷.

کتاب ششم، نسخ، چهارشنبه هشتم شعبان ۶۴۱، عناوین مشکی درشت، در آغاز مجموعه

چند قصیده از شیخ بهایی نوشته شده است. ۱۸۵ گ، سطور مختلف، ۱۹/۵ × ۹/۵ سم، شناسه:

۴۰۴۷.

(۱۶۷)

إحياء علوم الدين

ابوحامد محمد بن محمد الغزالی، ف ۵۰۵ ق.

در تصوّف، به عربی. این نسخه مشتمل بر ربع اول کتاب است.

آغاز: «الحمد لله اولاً و آخراً حمداً كثيراً متوالياً و ان كان ...»

انجام: «و هو اليوم الذى هبط فيه جبرئيل على محمد ...»

خط نسخ معرب، از سده هشتم، نسخه رطوبت دیده و فرسوده شده، عناوین شنگرف، در

حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. ۲۲۴ گ، ۲۵ س، ۲۷ × ۱۸ سم، شناسه: ۲۶۹.

(۱۶۸)

اختيار الدعوات

؟

فارسی، در آداب دعاها و اذکار معتبر. در سال ۷۸۲ ق به پایان رسیده است.

آغاز: «اللهم لك الحمد حمداً يليق بكتاب قدسك فطوبى لمن استطاع اليه سبيلاً...
 أما بعد مدتي مديد بود.»
 انجام: «و اجعل الي رحمتك مصيرنا و مآلنا برحمتك يا أرحم الراحمين و صلى الله
 على محمد و آله اجمعين ...»
 خط نسخ، علی بن مطهر بن محمد حسینی، بیستم شعبان، ۷۹۱، در قصبه سلومد، عناوین
 مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۳۲۲گ، ۱۳س، ۱۹×۱۳سم، شناسه: ۲۸۲۷.

(۱۶۹)

اخلاق ناصری

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن الحسن طوسی، ف ۶۷۲ق.
 در اخلاق، به فارسی، که برای ناصرالدین عبدالرحیم بن ابومنصور به رشته تحریر
 درآمده است.
 آغاز: «حمد بی حد و مدح بی عد لایق حضرت عزت مالک الملکی باشد که
 همچنانک در بدو فطرت اولی.»
 انجام: «این است وصایای افلاطون که خواستم ختم کتاب بر آن کنیم و بعد از آن
 سخن قطع کنیم. خدای تعالی ممکنات را توفیق اکتساب خیرات و اقتنای حسنات
 کرامت کناد.»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت یا سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است.
 ۱۰۸گ، ۲۵س، ۲۴×۱۶سم، شناسه: ۱۷۲۷.

(۱۷۰)

اخلاق ناصری

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن الحسن طوسی، ف ۶۷۲ق.
 آغاز: «تحمل بار امانت ربانی است کقوله تعالی ثم أنشأناه خلقاً آخر، به ازای بدو
 فطرت و عود نشئت.»
 خط نسخ، از آغاز سده هشتم، عناوین سنگرف، دوازده برگ آخر نونویس است. ۱۹۴گ، ۲۴
 س، ۱۹×۹/۵سم، شناسه: ۸۰۳۷.

(۱۷۱)

ارشاد الاذهان الی احکام الایمان

علامه حلّی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. عربی، در فقه، از طهارت تا دیات، که مؤلف به درخواست فرزندش نوشته است. این نسخه مشتمل بر کتاب طهارت و صلوات است. خط نسخ، سال ۷۹۹ ق، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۱۴۷ گ، ۲۰ س، ۱۸×۲۴/۵ سم، شناسه: ۶۷۱۹.

(۱۷۲)

الاربعین الالهیه من روایة خیر البریة

صلاح الدین خلیل بن کلیدلی علائی دمشقی، ف ۷۶۱ ق. عربی، شامل چهل حدیث از پیغمبر اکرم ﷺ. این کتاب مجموعاً ده جزء کوچک است. این نسخه مشتمل بر سه جزء اخیر است و از روایت سی ام تا چهلم را دربردارد. آغاز: «الحديث الثلاثون عن أم المؤمنين ميمونة - رضی الله عنها - أخبرنا الشيخ الصالح ابو عبدالله محمد بن احمد بن ابی بکر». انجام: «لا حول الله من قلبی محبتکم / ما دمت حياً و ما حالت بی الحال». خط نسخ، نسخه در عصر مؤلف نوشته شده، عناوین و نشانی ها شنگرف، در صفحه آخر و جاهای دیگر تصریح شده که با خط مؤلف مقابله شده است. پس از کتاب اجازه ای است در چند صفحه که احمد بن محمد بن عبدالمعطی برای گروهی از شاگردان خود به تاریخ دوشنبه پانزدهم ۷۵۵ مقابل کعبه نوشته است. ۵۵ گ، ۱۷ س، ۱۸×۱۳ سم، شناسه: ۱۳۶۵.

(۱۷۳)

الاربعین فی اصول الدین

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ ق. عربی، شامل مسائل اعتقادی و کلامی، که مؤلف آن را برای فرزندش، محمد، نوشته است.

آغاز: «قال افضل العالم فخر الملة والدين ... سبحان المتفرد في قيوميته لوجوب الازلية والبقاء.»

انجام: «والمعتزلة الكبرى والطامة العظمى في هذا الموضوع مقدمة الوجوب في الذات وفي الصفات.»

خط نسخ، از سده هشتم، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد، عناوین با مشکئی درشت، برگ‌های زیادی از آغاز و انجام افتاده و نونویس است. ۲۳۷ گ، ۱۷ س، ۱۷×۲۴/۵ سم، شناسه: ۱۰۱۹.

(۱۷۴)

الاربعین فی اصول الدین

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ ق.

خط نسخ، ابو عبدالله حسین بن خلیفه حسینی طیب، یکشنبه هفدهم شعبان ۷۳۷، عناوین شنگرف یا نوشته نیست. در حاشیه تصحیح شده است. دو برگ اول نونویس است. ۲۵۶ گ، ۲۰ س، ۲۱×۱۵/۵ سم، شناسه: ۱۷۹۱.

(۱۷۵)

الاربعین فی اصول الدین

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ ق.

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، ۵۲ برگ آغاز و برگ آخر نونویس است. در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه‌نویسی دارد. ۳۰۳ گ، ۱۹ س، ۱۶/۵×۲۲/۵ سم، شناسه: ۳۷۵۹.

(۱۷۶)

اساس البلاغة

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.

عربی، در لغت، که مواد را به حسب حروف در ۲۸ باب تنظیم کرده است. آغاز: «قال جارالله ... خیر منطوق به امام کل کلام و افضل مصدر به کل کتاب حمدالله تعالی و مدحه بما تمدح به فی کتابه الکریم.»

انجام: «مفازة يهماء ما فيها ماء، و أعوذ بالله من الایهمین الحرق و الغرق، و قیل السیل و الفحل الهائج».

خط نسخ معرب، ابو محمد عابد بن محمد بن علی بن ابی بکر، شنبه چهارم ذی الحجة ۷۸۷، در یزد، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، صفحه‌ها مجدول به زرو مشکی، برگ اول نونویس است. ۳۹۹ گ، ۲۵ س، ۲۴×۱۵ سم، شناسه: ۵۸۳.

(۱۷۷)

اسرار العریة

ابی البرکات عبدالرحمان بن محمد انباری، ف ۵۷۷ق. عربی، در نحو، که از آرای نحویین کوفه و بصره استفاده کرده است. آغاز: «الحمد لله کاشف الغطاء و مانع العطاء ذی الجود و الایداء و الاعادة و الابداء».

انجام: «قیل لان التفسیر انما یکون بنکرة منصوبة نحو نعم رجلاً زید و النکرة أخف من المعرفة، فان قیل ...».

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، ۳۵ گ، ۱۹ س، ۲۱×۱۴/۵ سم، شناسه: ۴۴۲۵.

(۱۷۸)

الإشارات فی تفسیر الآیات

نجم‌الدین عبدالله بن محمد اسدی، مشهور به دایه، ف ۶۵۴ق. تفسیر عرفانی مزجی است بر قرآن کریم، به عربی. آغاز نسخه تا چند آیه از اول سورة بقره افتاده است، و تا سورة طور بیشتر نوشته نشده است. آغاز: «من الخاسرین لانه أبصر بنور الالهام انه ظلم نفسه اذا أكل حبة المحبة و وقع فی شبکه المحنة».

انجام: «فسبحه و أدبار النجوم یشیر الی مداومته علی الذکر و ملازمته له باللیل و النهار».

خط نسخ، علی الزاهد الفقیر، پنجشنبه هفدهم ذی القعدة ۷۰۵، که برای کتابخانه سلطان المشایخ و الوزراء علاء الحق و الدین نوشته است. در حاشیه تصحیح شده است. ۳۲۲ گ، ۳۳ س، ۲۴×۱۷ سم، شناسه: ۸۲۲.

(۱۷۹)

اشجار و اثمار

علاء منجم علیشاه بن محمد بن قاسم خوارزمی بخاری، ف سده هفتم. احکام نجومی را در دو مقاله به فارسی جمع‌آوری و به نام احمد و محمد بن مبارکشاه تألیف کرده است.

آغاز: «حمد و ثنا آفریدگاری را که افلاک دوایر و نجوم سوایر ...»

انجام: «و مقارنه آن بود که دو کوكب در یک خانه باشد ...»

خط نسخ، محمد بن ابی رشید بن مظفر قریشی تمیمی، سه‌شنبه هیجدهم ربیع‌الاول ۷۴۰، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده، و به خطی جز خط اصل، حاشیه‌نویسی دارد. ۱۱۱ گ، ۲۳ س، ۱۷×۲۴/۵ سم، شناسه: ۱۱۹۴.

(۱۸۰)

اشجار و اثمار

علاء منجم علیشاه بن محمد بن قاسم خوارزمی بخاری، ف سده هفتم. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها و جدول‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه‌نویسی دارد. قبل و بعد از کتاب چند صفحه دارای یادداشتهای نجومی است، که یکی از آنها به تاریخ ربیع‌الآخر ۷۷۹ در سمرقند نوشته شده است. ۱۴۳ گ، ۱۹ س، ۱۴×۲۰ سم، شناسه: ۸۷۳۸.

(۱۸۱)

اصلاح المنطق

ابویوسف یعقوب بن اسحاق نحوی، معروف به ابن‌السکیت، ف ۲۴۴ ق. مواد لغوی را به ترتیب ابواب صرفی به عربی گردآوری کرده است. خط نسخ معرب، از سده هشتم، برگ‌ها را موریانه خورده، و صحافی شده و نسخه افتادگی دارد. ۱۷۶ گ، ۱۹ س، ۱۵×۲۲/۵ سم، شناسه: ۹۳۷۲.

(۱۸۲)

اصول الفقه

متن مختصری است به عربی، در قواعد اصول فقه به روش اهل سنت.
 آغاز: «القبیح كما قلنا في الحسن في الامر لان النهي في اقتضاء صفة القبیح حقيقة.»
 انجام: «و هو أن يراد بالشيء ما لم يوضع له ولا ما صلح له اللفظ استعارة...»
 خط نسخ نازیب، از سده هشتم، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۵۱ گ، ۷ س،
 ۱۶×۵/۱۶ سم، شناسه: ۴۳۷۱.

(۱۸۳)

اغاثة اللهفان في مصائد الشيطان

شمس الدین محمد بن ابی بکر، معروف به ابن قیم الجوزیه، ف ۷۵۱ ق.
 در اخلاق، به عربی، این نسخه جلد دوم کتاب است.
 آغاز: «فصل و الحیل التي يتخلص بها من مکر غیره و الغدر به امثلة، المثل الاول
 ان استأجر منه ارضاً أو بستاناً.»
 انجام: «فان الدولة انما يكون زوالها بتتابع الغارات و المصافات.»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷۵ گ، ۱۷ س،
 ۱۸×۱۳ سم، شناسه: ۲۷۶۵.

(۱۸۴)

الألقاب والتواقيع

؟

عربی، در القاب و اوصافی که برای اشخاص به کار برده شده و نیز توقیعات
 و امضاهایی که در اسناد رسمی در ذیل نامه‌ها و قراردادهای نوشته می‌شود.
 آغاز: «ولا يتعب كاتبها بتفکر و تدبر عند تغير هذه البنيات و المصلی فی حلبة
 الذکر ما اوجزته غاية الايجاز.»
 انجام: «ازکی الشاهد الذکور منهيًا تعديله الى الجناب العالی.»

خط نسخ، احمد بن ابی بکرین احمد بن السدید، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه بعضی صفحه‌ها مطالبی به فارسی، مناسب موضوعات، به خطی جدید نوشته شده است. ۹۳۰۴ گ، ۱۵ س، ۱۳/۵×۱۹/۵ سم، شناسه: ۹۳۰۴.

(۱۸۵)

انس المنقطعین الی عبادۃ رب العالمین

جمال‌الدین معافی بن اسماعیل موصلی، ف ۶۳۰ ق. عربی، شامل سیصد روایت از پیغمبر اکرم ﷺ با حذف اسانید، و سیصد حکایت از عرفا و صوفیه. آغاز: «عونک یا الله و صلی الله علی النبی الاعظم ... استخرت الله فی جمع کتاب یشتمل علی ثلاثمائة حدیث.» انجام: «ان عند للمطیعین / شراباً سلسیلاً / فاتعبوا الیوم قلیلاً / تنعموا دهرأ طویلاً.»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، ۸۳ گ، ۲۵ س، ۱۹×۲۶ سم، شناسه: ۲۶۸۷.

(۱۸۶)

انوار التنزیل و أسرار التأویل

قاضی ناصرالدین عبدالله بن عمر بیضاوی، ف ۶۸۵ ق. تفسیر عربی مزجی، که تلخیصی از تفاسیر دیگر است. این نسخه، از سورهٔ مرسلات تا پایان کتاب را دربردارد. آغاز: «الکافر و شعبه عن یمینه و شعبه عن یساره، لا ظلیل تهکم به ورد لما أوهم لفظ الظل.»

خط نسخ، جمعه هفتم جمادی‌الاول ۷۷۱، آیه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۲۲۴ گ، ۲۵ س، ۱۸×۲۶/۵ سم، شناسه: ۸۱۸۸.

(۱۸۷)

انوار التنزیل و أسرار التأویل

قاضی ناصرالدین عبدالله بن عمر بیضاوی، ف ۶۸۵ ق.
خط نسخ، محمد بن شیخ علی العباد، نسخه از نزدیک عصر مؤلف، آیه‌ها و عناوین شنگرف، در
حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۳۷۱ گ، ۲۵ س، ۱۶/۵×۲۵/۵ سم، شناسه: ۳۹۶۸.

(۱۸۸)

ایضاح ترددات شرائع الاسلام

نجم‌الدین جعفر بن الزهدری حلی.
عربی، مسائل فقهی‌ای که محقق حلی در کتاب شرائع الاسلام با عبارت «فیه تردد»
آنها را مطرح کرده و فتوا نداده، در این کتاب با استدلال بررسی شده است.
آغاز: «السید المرتضی الی أنه یطهر بالاتمام و تبعه ابن البراج و سلار و المتأخر
و الحق أنه لا یطهر.»
انجام: «وعدة یتدفع بها أهوال تلك ... هو الکریم الغفار المتطول بالانعم السنیة
الغزار.»

خط نسخ، علی بن حسن بن احمد بن ابراهیم بن مظاهر، جزء اول جمعه یازدهم ذی‌الحجة
۷۵۴، در حله، و جزء دوم سال ۷۵۵، از روی خط مؤلف، عناوین مشکى درشت‌تر. بعضی از
صفحه‌ها سفید مانده است. ۱۷۵ گ، ۲۵ س، ۱۴/۵×۲۲/۵ سم، شناسه: ۵۱۷۷.

(۱۸۹)

ایضاح الفوائد فی شرح مشکلات القواعد

فخرالدین محمد بن الحسن بن یوسف حلی، ف ۷۷۱ ق.
شرحی است بر کتاب قواعد الاحکام علامه حلی، در فقه، به عربی. این نسخه از
کتاب نکاح تا دیات است و از پایان افتادگی دارد.
خط نسخ، دهم ربیع‌الاول ۷۵۵ (پایان کتاب میراث)، عناوین شنگرف و در حاشیه تصحیح
شده است. ۲۷۴ گ، ۲۵ س، ۱۵×۲۴/۵ سم، شناسه: ۶۷۲۸.

(۱۹۰)

الايضاح فى المعانى والبيان

جلال‌الدين محمد بن عبدالرحمان قزوینی، ف ۷۳۹ق. مباحث معانی و بیان و بدیع را به ترتیب تلخیص المفتاح آورده است. آغاز: «من الله انكار أن يكون مانعهم من رحمة رهطه لانتسابه اليهم دون الله تعالى.» انجام: «و جميع فواتح السور و خواتمها وارده على أحسن وجوه البلاغة و أكملها و يظهر بالتأمل فيها مع التذکر لما تقدم من الاصول.» خط نسخ معرب، خضر بن احمد، اوایل جمادى الاول ۷۸۳، نشانی‌ها شنگرف و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۳۱گ، ۱۷س، ۱۸×۲۶ سم، شناسه: ۵۳۹.

(۱۹۱)

بستان العارفين

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ق. عربی، در اخلاق، دارای احادیثی از پیغمبر اکرم ﷺ و صحابه و بعضی از بزرگان و گفته‌هایی از مؤلف. آغاز: «الحمد لله الذي هدانا لكتابه و فضلنا على سائر الامم بأكرم انبيائه حمداً يستجلب المرغوب من رضائه و يستعطف المنخزون عن عطائه.» خط نسخ معرب، علی بن حاجی رومی، شوال ۷۱۱، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۸۶گ، ۲۱س، ۱۸/۵×۲۶ سم، شناسه: ۱۲۷۶.

(۱۹۲)

بلابل القلاقل

ابوالمکارم محمود بن محمد واعظ حسنی، ف سده هفتم. ترجمه و تفسیر مختصری است به فارسی، به ترتیب سوره‌های قرآن کریم، برای آیه‌هایی که با لفظ «قل» شروع شده یا در آن‌ها این لفظ آمده است. آغاز: «شکر و سپاس خدای را که ما را به واسطه قرآن مجید و کلام حمید راه نمود و به مصقل اوامر و نواهی این آینه دل ما را بزدود.»

انجام: «و از ناس بنجم مراد مقران اند و عطفه علی المعوذ منهم یدل علیه، والله اعلم و احکم ...»

خط نسخ، ابوالمفاخر علی بن ابی المکارم محمود بن محمد ابی المکارم الحسنی الواعظ (فرزند مؤلف)، سه شنبه نهم شوال ۷۲۰، در فاروق از کوره استخر، آیه ها و عناوین و نشانی ها شنگرف، ۱۸۷ گ، ۲۵ س، ۲۳×۵/۱۵ سم، شناسه: ۵۴۴۰.

(۱۹۳)

البیاض والسواد من خصائص حکم العباد فی نعت المرید والمراد

ابوالحسن علی بن الحسن سیرجانی.

عربی، در عرفان و تصوف، شامل ۷۳ باب.

آغاز: «الحمد لله الذي منه بدو الكل و قيامها و عليه كفايتها و اليه مصيرها ... جمع في هذا الكتاب أبواب من حكم قوم قل في الناس عددها.»

انجام: «ما نفوس نعوتها نعت روح / طهرت بالمجاهدات الشديد / أفنتي هذه مسائل قوم / كل عبد أحبهم فسعيد.»

خط نسخ، ابو محمد علی بن محمد بن محمد بن علی، ملقب به عماد و خطیب در سیرجان (نوه مؤلف)، برای نقیب محمود بن محمود حسینی نوشته است. روز عید شوال ۷۴۵، با خط مؤلف مقابله شده، عناوین و علامتها شنگرف، ۱۴۱ گ، ۲۳ س، ۲۰×۵/۱۳ سم، شناسه: ۱۱۷.

(۱۹۴)

التبيان في معاني القرآن

؟

عربی، در قواعد علم معانی و بیان و بدیع با رد و ایرادهای مختصر.

آغاز: «و تعزز عن التذليل و الصلاة و السلام علی أفضل مبعوث من أكرم جرثومة.»

انجام: «ختم الكتاب ختام مسك كما ختم بختام خاتم النبيين صلوات الله و سلامه

عليه ...»

خط نسخ، محمد بن علی بن الیاس موغانی، اواسط ربیع الاول ۷۷۶، عناوین و نشانی ها

و جدول صفحه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. ۲۲۷گ، ۱۳ س، ۱۶×۱۱/۵ سم، شناسه: ۴۱۰۶.

(۱۹۵)

التبيان في معاني القرآن

؟

تفسیر عربی مختصری است که بیشتر به معانی الفاظ و کیفیت قرائات اهمیت می‌دهد. این نسخه قسمت دوم کتاب است و از سوره مریم تا آخر قرآن را دربردارد. آغاز: «کهیعض. قرأ ابو عمرو بکسر الهاء و فتح الیاء ضده ابن عامر و حمزه بکسرهما و ابوبکر الکسائی و الباقون بفتحهما.»

انجام: «عن ابی هریره انه سمع النبی صلی الله علیه و سلم یقول ما اذن الله لشیء ما اذن لنبی حسن الصوت بالقرآن بحضرته.»

خط نسخ، محمد بن محمد الحسینی، اواخر شعبان ۷۶۴، آیه‌ها با مشکی یا شنگرف نشانی دارد. در حاشیه اضافات بسیار نوشته شده و گاهی در برگ‌های جداگانه نوشته و الصاق شده است. ۳۱۹گ، ۱۹ س، ۱۹×۱۳/۵ سم، شناسه: ۱۱۴۳.

(۱۹۶)

تبیین الحقایق فی شرح کنز الدقائق

فخرالدین عثمان بن علی زیلعی، ف ۷۴۳ق. شرحی است بر کتاب کنز الدقائق نسفی، در فقه حنفی، به عربی. نسخه حاضر جلد اول کتاب است و به باب الاستیلاء ختم می‌گردد.

آغاز: «الحمد لله الذي شرح صدور العارفين بنور هدايته و زينها بالايمن و ما ألهمها من حكمته.»

انجام: «و ان ملك أنه لا تصير أم ولد له لعدم ثبوت نسبه. و الله أعلم بالصواب.»

خط نسخ، شعبان بن شیخ مکرمین، چهارشنبه دوم ربیع الاول ۷۹۳، برای عبدالکریم الحنیفی الازاقی نوشته شده است. عناوین و نشانی‌ها در متن و حاشیه شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۳۹۷گ، ۲۹ س، ۲۸×۱۹ سم، شناسه: ۱۲۹۰.

(۱۹۷)

التجريد في معانى كلمة التوحيد

احمد بن محمد بن محمد بن محمد غزالی، ف ۵۱۰ ق.
 عربی، در شرح روایت «کلمة لا اله الا الله حصنی فمن دخل حصنی امن من عذابی»،
 به روش عرفانی و فلسفی.
 انجام: «فصل کاشف القلوب يقول لا اله الا الله و کاشف الأرواح يقول ...»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷ گ، ۱۷ س،
 ۱۹×۱۴ سم، شناسه: ۹۲۷۷.

(۱۹۸)

تحرير الاحكام الشرعية على مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
 عربی، در فروع فقهی. این نسخه مشتمل بر قاعده اول و دوم است و از آغاز
 و انجام افتادگی دارد.
 خط نسخ نازیبا، محمود بن محمد بن بدر، سه شنبه ششم رجب ۷۲۳، در مقام صاحب الزمان
 در حله (پایان قاعده اول)، عناوین مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده است. در صفحه آخر
 قاعده اول انتهایی است که علامه حلی برای کاتب نسخه به تاریخ ۲۶ جمادی الاخر ۷۲۴ نوشته
 است. ۲۸۱ گ، ۲۶ س، ۲۳×۱۶ سم، شناسه: ۶۷۳۲.

(۱۹۹)

تحرير الاحكام الشرعية على مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
 این نسخه جزء سوم کتاب است و از آغاز افتادگی دارد.
 خط نسخ نازیبا، وشاح بن محمد بن عسه، دوم جمادی الاول ۷۱۹، عناوین مشکى درشت، در
 حاشیه تصحیح شده و نشانی بلاغ دارد. ۴۵ گ، ۲۷ س، ۲۲×۱۶ سم، شناسه: ۸۵۱۵.

(۲۰۰)

تحریر الاحکام الشرعية علی مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

این نسخه جلد دوم کتاب است.

خط نسخ نازیبا، علی بن احمد بن طراد بن ابی الحسن بن الضراب، سلخ جمادی الثانی ۷۳۱، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی و علامت بلاغ دارد. برگ‌ها قابل شمارش نیست، سطور مختلف، ۲۳×۱۵ م، شناسه: ۲۶۳۱.

(۲۰۱)

تحریر الاحکام الشرعية علی مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

این نسخه از اواخر احکام غسل جنابت شروع می‌شود.

خط نسخ، محمد بن علی الطبری (از شاگردان علامه حلی)، سه شنبه ۲۴ صفر ۷۳۷ (آخر عبادات)، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در بسیاری از صفحه‌ها تصریح شده است که از روی نسخه مصنف تصحیح و مقابله شده است. ۲۸۸ گ، ۱۹ س، ۲۳×۱۶ سم، شناسه: ۳۸۵.

(۲۰۲)

تحریر الاحکام الشرعية علی مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

این نسخه تا پایان کتاب عتق را دارد.

خط نستعلیق، حسن بن حسین بن حسن سرایشنوی، اول جمادی الاول ۷۳۵، در کاشان، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، چند برگ از آغاز و پایان نسخه و صالی شده، و در حاشیه تصحیح شده است. ۲۸۷ گ، ۲۴ س، ۲۳×۱۴ سم، شناسه: ۳۷۵۱.

(۲۰۳)

تحریر الاحکام الشرعية علی مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

این نسخه از کتاب نکاح تا دیات است، و از آغاز و انجام آن افتاده است. خط نستعلیق، حسن بن حسین بن حسن سرابشروی، ۲۲ جمادی الاخر ۷۳۵، درکاشان، در محله «باب ورده» (پایان جلد دوم، و این نسخه دنباله نسخه قبل است)، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، ۲۶۷گ، ۲۴س، ۱۵×۲۳سم، شناسه: ۴۸۳۱.

(۲۰۴)

تحریر الاحکام الشرعية علی مذهب الامامية

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق. این نسخه از کتاب متاجر تا وصایا را در برمی‌گیرد. خط نسخ نازیبا، از سده هشتم، نزدیک عصر مولف، عناوین شنگرف یا مشکی درشت یا نوشته نیست، در حاشیه تصحیح شده، برگ اول و آخر نونویس است. ۱۸۸گ، ۱۶/۵×۲۴سم، شناسه: ۵۲۰۳.

(۲۰۵)

تحقیق النصرة بتلخیص معالم دارالهجرة

زین العابدین ابوبکر بن الحسین عثمانی مراغی، ف ۸۱۶ق. عربی، در تاریخ شهر مدینه، که کتاب تاریخ ابن‌النجار و ذیل آن را با حذف اسناد منظم و تألیف کرده است. آغاز: «الحمد لله الذي جعل المدينة الشريفة دار هجرة رسوله وأظهر بها بدر الملة الحنيفية فلا مطمع في أفوله.» انجام: «انك اللطيف الرحيم المنان ذوالجلال والاکرام ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم و حسبنا الله ونعم الوكيل.» خط نسخ معرب، عبدالله بن عبدالکافی بن علی حسنی طباطبی (طباطبائی)، قاری مصحف در حرم نبوی، نهم ربیع الاول ۷۶۷، در مدینه، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، با چند بلاغ به خطوط مختلف تصحیح شده است. ۹۴گ، ۱۹س، ۱۶×۲۴سم، شناسه: ۴۸۳۷.

(۲۰۶)

تذكرة الفقهاء

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. کتاب فقهی عربی استدلالی مفصلی است که اقوال فقهای مذاهب مختلف اسلامی را مشروحاً بیان می‌کند و ایرادهای فراوانی را بر آن‌ها وارد می‌سازد. این نسخه، سه جزء اول کتاب است، و از آغاز کتاب طهارت تا پایان زکات را دربردارد. خط نستعلیق نازیبا، شب چهارشنبه یازدهم ربیع‌الاول ۷۲۰ (پایان جزء دوم)، عناوین مشکی درشت، هفده برگ اول و ۲۵ برگ آخر به تاریخ سلخ ربیع‌الآخر ۸۹۱ نوشته شده است. در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. پایان جزء اول و دوم انتهایی است که علامه حلی به تاریخ پنجم ربیع‌الاول سال ۷۲۰ و یازدهم ربیع‌الاول سال ۷۲۰ نوشته است. ۲۱۳ گ، ۲۷ س، ۲۳×۱۵/۵ سم، شناسه: ۳۷۴۵.

(۲۰۷)

ترجمه مختصر مصباح المتعجد

؟

ترجمه فارسی مختصر مصباح المتعجد شیخ طوسی، در دعا. آغاز: «آن را به فارسی ترجمه کنم تا کسی کی به زبان عربی عالم نباشد و خواهد تا بر آن عمل کند سهل بود.» انجام: «و تزیدهم بعد الرضا مما أنت أهله یا أرحم الراحمین اللهم صل علی محمد و اهل بیته الطیبین الطاهرین.» خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۰۵ گ، ۱۷ س، ۱۷/۵×۱۳ سم، شناسه: ۸۷۷.

(۲۰۸)

الترغیب و الترهیب

ابوالقاسم اسماعیل بن محمد اصفهانی، ف ۵۳۵ ق.

عربی، در روایت‌هایی است که در ترغیب به کارهای نیک و ترهیب از کارهای زشت وارد شده، با حذف اسناد.

آغاز: «الحمد لله المبدئ المعيد الغني الحميد ذي العفو الواسع والعقاب الشديد من هداه فهو السديد السعيد.»

انجام: «فصل و روي عن عمرو بن شعيب عن ابيه عن جده ان امرأة ...»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۰۸ گ، ۱۷ س، ۲۸×۱۸ سم، شناسه: ۲۶۷۵.

(۲۰۹)

تشبيد القواعد في شرح تجريد العقائد

شمس‌الدین محمود بن عبدالرحمان اصفهانی، ف ۷۴۶ ق.
شرحی است عربی بر تجرید الاعتقاد خواجه نصیرالدین طوسی، در کلام.
آغاز: «واجلاها منقبة علوم الشريعة التي هي وسيلة السعداء الى مقاربة الملاء الاعلى و جنة الخلد و ملك لايلى.»
انجام: «ولقوله عليه السلام من أتى من هذه القاذورات شيئاً فليسترها بستر الله، هذا آخر ما تيسر لنا من شرح التجريد.»
خط نسخ، محمد بن عبدالعالی بن نجدة بن عبدالله، پنجشنبه چهاردهم ذی‌الحجۀ ۷۷۰، عناوین در حاشیه به سنگرف و جز خط اصل کتاب، و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۸۰ گ، ۲۰ س، ۲۱×۱۳/۵ سم، شناسه: ۳۶۱۳.

(۲۱۰)

تعبير الرؤيا

؟

عربی، در خواب‌گزاری.
آغاز: «من الفال الحسن أن تسمع من الالفاظ عند من يقص عليك الرؤيا مثل حسن و حسين و نعم و بشر و مبشر.»

انجام: «فهذه مکتابة في اصول الرؤيا و عبارتها لمن فهمها و أحسن حفظها و واضب
على درستها و حسن عبارتها.»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، برگ اول نونویس شده است. ۱۳۴ گ، ۱۱ س،
۲۵×۱۶/۵ سم، شناسه: ۴۵۱۷.

(۲۱۱)

تفسیر القرآن الکریم

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ ق.
تفسیر مزجی عربی است که اقوال مفسران و محدثان را آورده است. این نسخه،
جلد دوم کتاب است، و از سوره اعراف تا کهف را دربرمی‌گیرد.
خط نسخ، از سده هشتم، در پایان صورت روایت کتاب به طریق قاضی ابوبکر محمد بن علی
یعقوبی به تاریخ سلخ رمضان ۶۷۱ دیده می‌شود. ۱۷۹ گ، ۳۰ س، ۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۴۸۶۵.

(۲۱۲)

تفسیر القرآن الکریم

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ ق.
این نسخه، جلد اول و دوم کتاب و تا پایان سوره کهف است.
خط نسخ، ابراهیم بن شعیب (پایان جلد اول)، از سده هشتم، آیه‌ها با مشکی نشانی دارد، در
حاشیه تصحیح شده و کمی حاشیه‌نویسی دارد. ۳۰۱ گ، ۲۹ س، ۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۳۵۶۳.

(۲۱۳)

تفسیر القرآن الکریم

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ ق.
این نسخه، نیمه اول کتاب است.
خط نسخ، از سده هشتم، آیه‌ها با شنگرف نشانی دارد. در حاشیه تصحیح شده و مختصری
حاشیه‌نویسی دارد. ۲۶۰ گ، ۲۵ س، ۲۷×۱۹ سم، شناسه: ۱۳۳۵.

(۲۱۴)

تفسیر القرآن الکریم

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ ق.
این نسخه جلد سوم کتاب، و شامل سوره کهف تا سوره فاطر است.
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، آیه‌ها با سنگرف نشانی دارد، و در حاشیه
تصحیح شده است. ۲۴۶ گ، ۱۹ س، ۱۶×۲۳/۵ سم، شناسه: ۳۷۵۸.

(۲۱۵)

تفسیر القرآن الکریم

؟

تفسیری است به عربی، که از مفسران قدیم نقل قول می‌کند.
آغاز: «و قال القتیبی فی قوله تعالی و لیخش الذین لو ترکوا من خلفهم معناه
ولیخش من تکفل الیتامی.»
خط نستعلیق، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها سنگرف، و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷۳
گ، ۱۷ س، ۱۸×۱۳/۵ سم، شناسه: ۴۱۱۲.

(۲۱۶)

التلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق.
تفسیر مزجی عربی مختصری است که بیشتر به قرائت توجه کرده است. این
نسخه، نیمه دوم تفسیر است.
خط نسخ، علی بن محمد حسینی (العررمسی؟)، هشتم ربیع‌الآخر ۷۱۵، آیه‌ها مشکی درشت
و عناوین سنگرف، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. ۱۸۴ گ، ۳۰ س،
۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۴۰۱۵.

(۲۱۷)

التلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق.

این نسخه، نیمه دوم کتاب، و شامل سوره انفال تا پایان قرآن است. خط نسخ، تاج‌الدین ابوالحسن علی بن سیف‌الدین اعلیک بن عبدالله موصلی، شب سه‌شنبه هشتم ربیع‌الاول ۷۲۹، آیه‌ها مشکی درشت، رموز شنگرف، ۳۱۵ گ، ۱۷ س، ۱۶×۲۳/۵ سم، شناسه: ۱۵۵۰.

(۲۱۸)

التلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق. این نسخه دارای نیمه دوم تفسیر است. خط نسخ، جمعه ۲۵ ذی‌القعدة ۷۷۶، عناوین و آغاز مطالب شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۹۰ گ، ۲۱ س، ۱۶×۲۳ سم، شناسه: ۲۶۴۸.

(۲۱۹)

التلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق. از آیه «وکل شیء أحصیناه فی کتاب مبین» (یس: ۱۲) تا سوره توحید را دربرمی‌گیرد، و از آغاز و انجام افتاده است. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و آیه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. ۲۰۶ گ، ۱۹ س، ۱۶/۵×۲۴ سم، شناسه: ۶۲۳۳.

(۲۲۰)

التلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق. این نسخه، جلد اول کتاب است و از پایان افتادگی دارد. خط نسخ با خط دو نفر، از سده هشتم، الفاظ آیات در بخش اول شنگرف و در بخش دوم مشکی ثلث درشت و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۵۹ گ، سطور مختلف، ۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۶۴۵۵.

(۲۲۱)

تلخیص فی التفسیر

موفق‌الدین احمد بن یوسف کواشی موصلی، ف ۶۸۰ ق. این نسخه، قسمت دوم کتاب، و شامل سوره مریم تا آخر قرآن است. خط نسخ، از اواخر سده هشتم، بعضی از برگ‌ها نونویس است. عناوین شنگرف، آیه‌ها با شنگرف نشانی دارد، و در حاشیه تصحیح شده است. ۲۹۱ گ، ۲۱ س، ۱۸×۲۵ سم، شناسه: ۱۲۱۵.

(۲۲۲)

تلخیص المحصل (نقد المحصل)

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن الحسن طوسی، ف ۶۷۲ ق. شرح مختصری است بر کتاب المحصل فخرالدین رازی، به عربی، که به نام عظاملک، فرزند بهاء‌الدین محمد جوینی، تألیف شده است. آغاز: «الحمد لله الذي يدل افتقار كل شيء في الوجود اليه على وجوب وجوده و افاضته اياه متصفاً بما امكن على كمال قدرته وجوده.» انجام: «ولما التزمنا تلخيص كلامه في هذا الكتاب فقط فنقطع الكلام حامدين لله ومصليين على نبيه ...» خط نستعلیق، از سده هشتم، برگ هشتم تا هجدهم به خط علامه حلی به گواهی میرداماد در حاشیه برگ هشتم، باقی نسخه از عصر علامه و ظاهراً به خط یکی از شاگردانش باشد. ۱۸۰ گ، سطور مختلف، ۱۱×۲۴/۵ سم، شناسه: ۶۵۲۴.

(۲۲۳)

تلخیص المرام فی معرفة الاحکام

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. عربی، بسیار مختصر، در فقه، از طهارت تا دیات. آغاز کتاب: «الحمد لله المتفرد بالقدم و الازلیة المتوحد بالبقاء و الابدیة.»

آغاز نسخه: «الی المحاذی علی رأی و ما اشتمل علیه الابهام و الوسطی لا اللحیة.»
انجام نسخه: «ولو كان اسیراً قیل یضمن الدیة و الکفارة و المشترکون تتعدد علیهم
الکفارة.»

خط نسخ، از سده هشتم، و شاید از روزگار مؤلف باشد، عناوین با خط درشت ترو نشانی دارد،
در حاشیه تصحیح شده و با چند نوع خط علامت بلاغ دارد. ۱۸۳ گ، ۲۳ س، ۱۹×۵/۱۱ سم،
شناسه: ۴۷۲.

(۲۲۴)

توثیق عربی الایمان فی تفضیل حبیب الرحمن

قاضی شرف‌الدین هبة‌الله بن عبدالرحیم حموی بارزی، ف ۷۳۸ ق.

عربی، در فضایل پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله.

آغاز: «حدیث جعفر بن محمد عن ابیه عن علی بن ابی طالب ان فاطمة طبعت قدراً
لغدائها.»

انجام: «و قد قال صلی الله علیه و آله لا یأتی علیکم زمان الا و الذی بعده شر منه فعلیک وفقک
الله ...»

خط نسخ، در عصر مؤلف، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۸۴ گ، ۲۱
س، ۲۶×۱۹ سم، شناسه: ۱۷۱۳.

(۲۲۵)

التوضیح فی حل غوامض التنقیح

صدر الشریعة عبیدالله بن مسعود محبوبی بخاری، ف ۷۴۸ ق.

شرحی است عربی بر کتاب تنقیح الاصول خود مؤلف، در اصول فقه.

آغاز: «حامداً لله اولاً و ثانیاً و لعنان الثناء الیه ثانیاً و علی افضل رسوله محمد
و آله ...»

انجام: «و یجب الضمان بوجود العصمة و الله ولی العصمة و الرحمة و التوفیق
و النعمة ...»

خط نستعلیق، شنبه ۲۲ جمادی الاول ۷۷۵، در ماردین، بسیاری از برگ‌ها در سده یازدهم تکمیل شده است. عناوین مشکی درشت، در نیمه اول نسخه متن با شنگرف نشانی دارد. با نسخه‌ای که از روی نسخه خوانده شده بر مؤلف تصحیح شده، مقابله گردیده است. ۱۴۳ گ، سطور مختلف، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۳۷۹۹.

(۲۲۶)

توضیح القانون

سدیدالدین کازرونی، ف سده هشتم. شرحی است عربی بر کتاب القانون ابن سینا، در طب. این نسخه، مشتمل بر کتاب اول قانون است.

آغاز: «الطبیعة حاصلة في العظام من الكبد أو من جهة اخرى.»
آغاز نسخه به خط نستعلیق و بقیه نسخ، غره جمادی الثانی ۷۷۸، عناوین و نشانی‌های متن شنگرف، ۲۹۱ گ، ۳۷ س، ۱۶/۵×۲۸ سم، شناسه: ۹۱۷۱.

(۲۲۷)

التیسیر فی التفسیر

ابومحمد عبدالعزیز بن احمد دیرینی، ف ۶۹۴ ق. منظومه‌ای است عربی، در ۳۲۶۵ بیت، در تفسیر قرآن کریم.
آغاز: «یا رب أنت المستعان الكافی / الواحد الفرد الرحیم الشافی / الخالق المصور القدیر / العالم المیسر الخبیر.»
انجام: «خیر البرایا الانام / خاتم رسل الملک العلام / وآله و صحبه الموفین / و عمنا بالفضل اجمعین.»
خط نسخ معرب، محمد بن احمد بن صفی بن قاسم بن عبدالرحمان صوفی، مشهور به ابن الغزولی، ۲۳ ربیع الاول ۷۵۹، در خانقاه رکنیه در قاهره، عناوین شنگرف، ۱۱۲ گ، ۱۵ س، ۱۸/۵×۲۶ سم، شناسه: ۲۱۴۹.

(۲۲۸)

جامع العلوم (جامع السّیّن یا: حدائق الانوار)

فخرالدین محمد بن عمر بن حسین رازی، ف ۶۰۶ ق. شامل گزیده‌ای از مشکلات چهل علم، که برای سلطان علاءالدین تکش، فرزند آلبارسلان خوارزمشاهی، نگارش یافته است. آغاز: «الحمد لله الذي أنشانا بتصرفه و آثرنا بتصرفه و شرفنا بتكليفه. چون ایزد تعالی مرا از مواهب علمی و مطالب حکمی.» انجام: «و اما آن ترتیب، کی ابوریحان استخراج کرده است، در این جایگاه نیاورده‌ایم تا معلوم گردد.» خط نسخ، سال ۷۹۱، عناوین و اشکال سنگرف و بعضی از اشکال ترسیم نشده است. ۱۱۷ گ، ۱۷ س، ۲۳×۱۵ سم، شناسه: ۶۱۹۶.

(۲۲۹)

جوامع الحکایات و لطایف الروایات

جمال‌الدین محمد عوفی یزدی، ف سده هفتم. در اخلاق، به فارسی، شامل صد باب در چهار بخش. این نسخه، جلد دوم کتاب، و از باب یازدهم تا بیست و پنجم را دربردارد. خط نسخ، حسام المولوی، دهه دوم شعبان ۷۱۵، عناوین سنگرف یا مشکوی یا زرین، عبارتهای عربی سنگرف یا زرین، صفحه‌ها مجدول به سنگرف، روی برگ او طره‌ای است رنگین و در آن آمده که نسخه به رسم مطالعه بدرالدوله و الدین لؤلؤ نوشته شده است. ۴۰۱ گ، ۲۵ س، ۳۱×۲۳ سم، شناسه: ۳۰۱۴.

(۲۳۰)

جواهر الفرائض

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن طوسی، ف ۶۷۲ ق. در ارث، به عربی، شامل دو بخش.

خط نسخ، یحیی بن تاج الشرف بن محمد الموسوی، چهارشنبه ۲۲ شوال ۷۲۵، عناوین و نشانی‌ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده و دارای حاشیه‌نویسی است. ۱۶ گ، ۱۶ س، ۱۳×۲۰ سم، شناسه: ۹۳۰۶.

(۲۳۱)

حاشیه شرح الاشارات

؟

عربی، در فلسفه. این نسخه، شامل بخش طبیعیات است. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین در اوایل نسخه سنگرف و باقی نوشته نیست، چهار برگ اول و برگ آخر نونویس است. ۱۳۱ گ، ۳۵ س، ۱۷×۲۷ سم، شناسه: ۷۴۶۹.

(۲۳۲)

حاشیه شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب

سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی، ف ۷۹۳ ق. حاشیه‌ای است عربی بر شرح قاضی عضدالدین ایجی بر مختصر ابن حاجب، در اصول فقه.

خط نسخ، ایوب بن قطلوبیک حنفی، ۲۷ جمادی‌الاول ۷۹۷، در جوار مدرسه صرعتمشیه در قاهره، عناوین و نشانی‌ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۳۰ گ، ۲۱ س، ۱۴×۱۸/۵ سم، شناسه: ۴۰۹۷.

(۲۳۳)

الحاوی

نجم‌الدین عبدالغفار بن عبدالکریم قزوینی، ف ۶۶۵ ق. عربی، در فقه شافعی. آغاز: «الحمد لله المتوحد بالعظمة والكبرياء المتفرد بدوام العز والبقاء المتحمم بالمجد والبهاء المتمدح بالكمال والنساء.»

انجام: «و القاضی ان غاب أو امتنع و من مجنون لا مشتری النجم ...». خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در چند جا برگ‌هایی از نسخه افتاده و در پایان مطالب فقهی متفرقه‌ای افزوده شده‌است. ۵۱ گ، ۱۳ س، ۲۲/۵ × ۱۲/۵ سم، شناسه: ۹۳۲۸.

(۲۳۴)

الحاوی فی الطب

محمد بن زکریا رازی، ف ۳۱۱ ق. عربی، در قواعد کلی طب و حفظ الصحه و چگونگی درمان بیماریها. این نسخه، جزء سوم کتاب است.

آغاز: «بن ماسویه قال ان صب فی الاذن مع خل و کندر بدهن ورد ینفع». خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۹۰ گ، سطور مختلف، ۲۷/۵ × ۱۸ سم، شناسه: ۴۲۸۲.

(۲۳۵)

حدائق الحقائق فی تفسیر دقائق أحسن الخلائق (شرح نهج البلاغه)

قطب‌الدین محمد بن حسین بیهقی کیدری، ف سده ششم. شرحی است مختصر بر نهج البلاغه شریف رضی، به عربی. آغاز: «الكفل علی بیاض النهار فهذا نتیجة طبع كالماء رقیق و صنع فی تألیف كلام دقیق.»

انجام: «قوله ما اخذ الله علی اهل الجهل أن يتعلموا حتی أخذ علی اهل العلم أن يعلموا، قيل ان الامور المعقولة ...». خط نسخ، از سده هشتم، علایم شنگرف و در حاشیه‌ها مشکی، ۲۱۴ گ، ۱۹ س، ۲۴ × ۱۶ سم، شناسه: ۸۱۸.

(۲۳۶)

حل مشكلات الاشارات والتنبیها

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن طوسی، ف ۶۷۲ ق.

شرحی است عربی بر کتاب الاشارات و التنبیها ابن سینا.
 آغاز: «اکثر مما ینسبه الی الله و فی الحالة الثانية قریباً منه و فی الحالة الثالثة أقل منه.»
 انجام: «فهذا ما تیسر لی من حل مشکلات کتاب الاشارات و التنبیها... و الله ولی السداد.»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی مختصر دارد. ۳۳۰گ، ۲۱س، ۱۷×۲۵/۵سم، شناسه: ۹۱۲.

(۲۳۷)

حلیة الابرار و شعار الاخیار فی تلخیص الدعوات و الاذکار
 محی الدین یحیی بن شرف الدین النووی الشافعی، ف ۶۷۶ق.
 عربی، در اوارد و اذکار که در اوقات و حالات مختلف خوانده می شوند. این کتاب به نام اذکار النووی نیز مشهور است.
 آغاز: «الحمد لله الواحد القهار العزیز الغفار مقدر الاقدار مصرف الامور مکور اللیل علی النهار.»
 انجام: «کلما ذکره الذاکرون و غفل عنه الغافلون و سائر النبیین و آل کل و سائر الصالحین آمین.»
 خط نسخ، خلیل بن علی بن خلیل در «عین الزیتون»، ششم رمضان ۷۹۰، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. دوازده برگ اول نو نویسی است. ۱۸۲گ، ۲۶س، ۱۷×۲۹سم، شناسه: ۹۲۰.

(۲۳۸)

الدروس الشرعية فی فقه الامامية
 شهید اول، محمد بن مکی عاملی، ف ۷۸۶ق.
 عربی، در فقه، از طهارت تا رهن.
 آغاز: «فطهره باختلاط الكثير به اذا صار مائعاً ولو قدر تخلله أمکن الطهارة.»
 انجام: «خلافاً للمبسوط حيث ابطال الشرط ولو شرط فی الرهن انتفاع المرتهن.»

خط نسخ معرب، عیسی بن سلیمان بن عیسی (پایان کتاب اقرار)، از سده هشتم، عناوین
شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۵۹گ، ۱۶س، ۱۷×۱۳سم، شناسه: ۸۷۶

(۲۳۹)

دیوان الحماسة

ابوتمام حبیب بن اویس الطائی، ف ۲۳۱ق.
ابیاتی از بهترین اشعار فصحای عرب را انتخاب کرده و در ده باب آورده است.
این کتاب به نام باب اول آن، باب الحماسة، مشهور شده است.
آغاز: «حمداً لمن الهم العقول نواهل الوقول... قال: احب اليك ما غرد
الجمود / و اجرد بالتداني و الارود.»
انجام: «قلت رفق الرشوق منها سروق / سرقطني و شرتني العنات.»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، برگ اول و آخر نونویس است، و خلیل بن سید سلیمان آن را
نوشته است. ۱۴۱گ، ۱۵س، ۲۱×۱۵سم، شناسه: ۴۴۲۶.

(۲۴۰)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ق.
در طب، به فارسی، شامل ده کتاب. نسخه مذکور دارای کتاب ششم از ذخیره است.
خط نستعلیق، حسین بن شکرالله الفراهانی، جمعه سلخ ذی القعدة ۷۷۲، عناوین و نشانی‌ها
شنگرف و گاهی مشکی درشت، ۳۶۷گ، ۲۵س، ۵/۲۶×۱۷سم، شناسه: ۹۰۷.

(۲۴۱)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ق.
این نسخه مشتمل بر کتاب اول تا چهارم است.
خط نسخ، از سده هشتم، برای کتابخانه یکی از شخصیتهای مهم نوشته شده، که نامش روی
برگ اول خوانده نمی‌شود. ۳۵۴گ، ۲۵س، ۵/۳۰×۲۳سم، شناسه: ۳۸۰۹.

(۲۴۲)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق. این نسخه قطعه‌ای از بخش تشریح کتاب است. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۷۳ گ، ۲۵ س، ۲۲×۱۵ سم، شناسه: ۸۳۳۷.

(۲۴۳)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق. این نسخه از کتاب اول تا بخش اول از کتاب سوم است. خط نستعلیق، از سده هشتم، عناوین شنگرف یا مشکی درشت، ۲۲۰ گ، ۲۵ س، ۳۲×۲۱ سم، شناسه: ۷۰۳۹.

(۲۴۴)

ذخیره خوارزمشاهی

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق. این نسخه شامل سه کتاب اول است، و از آغاز و انجام افتادگی دارد. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف و مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۸۳ گ، ۲۳ س، ۳۳×۲۴ سم، شناسه: ۴۶۲۳.

(۲۴۵)

روض الجنان و روح الجنان (تفسیر ابوالفتوح)

ابوالفتوح حسین بن علی خزاعی نیشابوری، ف سده ششم. تفسیری است به فارسی، که با استفاده از اقوال مفسران به جنبه‌های ادبی و لغوی و تاریخی پرداخته است. این نسخه شامل سوره اعراف تا کهف است، و از آغاز و انجام افتاده دارد.

خط نسخ، آیه‌ها ثلث معرب، از سده هشتم، نسخه رطوبت دیده و فرسوده شده است. ۲۱۵ گ،
 ۲۱ س، ۳۱×۱۴ سم، شناسه: ۷۴۵۱.

(۲۴۶)

روض الرياحين في حكايات الصالحين

عبدالله بن اسعد يافعي يمني، ف ۷۶۸ ق.

عربی، در تصوف، شامل پنج فصل.

آغاز: «الحمد للمعروف بالمعروف الموصوف بالكمال في الازال المقدس عن
 النقص و المثل و الشريك و الضد و الزوجة.»
 انجام: «أرجو فضل الله العظيم المؤمل حصولها ان شاء الله عز وجل و صلى الله على
 سيدنا محمد النبي الكريم و على آله و أصحابه أجمعين.»
 پنجشنبه ۲۳ رجب ۷۸۴، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است، دو
 برگ اول از اصل نسخه نیست و بعداً تکمیل شده است. ۲۲۸ گ، ۱۹ س، ۲۵/۵×۲۰ سم،
 شناسه: ۳۵۴۷.

(۲۴۷)

رياض الصالحين

محي الدين يحيى بن شرف الدين النووي الشافعي، ف ۶۷۶ ق.

شامل احادیثی است در ۲۶۵ باب در آداب اخلاقی و انواع اذکار و دعاهایی که
 انسان را به یاد آخرت می‌اندازد.

آغاز: «الحمد لله الواحد القهار العزيز الغفار مكور الليل على النهار تذكرة لاولي
 القلوب و الابصار و تبصرة لاولي الالباب و الاعتبار.»

انجام: «و بارک علی محمد کما بارکت علی آل ابراهیم انک حمید مجید.»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و آغاز روایتها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۱۶
 گ، سطور مختلف، ۲۶×۱۸ سم، شناسه: ۲۶۲۵.

(۲۴۸)

زبدة الطب

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ف ۵۳۱ یا ۵۳۵ ق. عربی، در طب، شامل نُه مقاله. این نسخه مشتمل بر هر سه بخش کتاب است. به جز بخش اول باقی کتاب به خط نسخ، ایرانشاه بن عمر بن عبدالعزیز، نهم ذی الحجة ۷۱۰، عناوین شنگرف یا مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۴۰۳ گ، ۱۹ س، ۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۳۷۴۷.

(۲۴۹)

السامی فی الاسامی

ابوالفضل احمد بن محمد میدانی نیشابوری، ف ۵۱۸ ق. فرهنگ موضوعی عربی است با ترجمه فارسی آن‌ها در چهار بخش. آغاز: «ثقة الملك شمس الكتاب ابي البركات علي بن مسعود بن اسماعيل أدام الله رفعته.» خط نسخ معرب، دوم ربیع الاخر ۷۶۸، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۰۳ گ، ۱۷ س، ۱۶/۵×۱۴ سم، شناسه: ۴۴۵۵.

(۲۵۰)

شرائع الاسلام

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ ق. کتاب فقهی عربی مشهوری است در چهار قسم: عبادات و عقود و ایقاعات و احکام، و هر قسم دارای چند کتاب است که مجموع آن‌ها ۵۲ کتاب است. آغاز: «اللهم اني أحمدك حمداً يقل في انتشاره حمد كل حامد... و بعد فان و رعاية الايمان توجب قضاء حق الاخوان والرغبة في الثواب تبعث على مقابلة السؤال بالجواب.» انجام: «ولو قيل يعقل عنه عصبته المسلمون كان حسناً لان ميراثه لهم على الاصح، و حيث اتينا بما قصدناه و وفينا بما وعدناه فلنحمد الله ...»

خط نسخ، بعضی کلمات معرب، حسین بن محمد استرآبادی، پنجشنبه چهارم ربیع‌الآخر ۷۰۳ (آخر جزء اول)، عناوین با خط درشت مشکئی، با خطوط مختلف حاشیه‌نویسی دارد. در حاشیه‌های با سه خط بلاغ نوشته شده است. ۱۹۶گ، ۲۴س، ۲۲×۱۴سم، شناسه: ۲۰۲.

(۲۵۱)

شرائع الاسلام

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ق.

آغاز و انجام نسخه افتاده است.

خط نسخ، محمد بن حسن بن محمد غزنوی، نهم صفر ۷۳۸ (پایان جزء اول)، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و نشانی بلاغ و حاشیه‌نویسی مختصر دارد. ۲۲۷گ، ۲۵س، ۲۶×۱۷/۵سم، شناسه: ۷۴۶۳.

(۲۵۲)

شرائع الاسلام

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ق.

خط نسخ، موسی بن حسن بن یوسف بن هلال بن النعمان المناری، سوم ربیع‌الاول ۷۵۸، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی و علامت بلاغ دارد. ۱۸۳گ، ۲۵س، ۲۶×۱۹سم، شناسه: ۳۷۸۷.

(۲۵۳)

شرائع الاسلام

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ق.

این نسخه نیمه دوم کتاب و از احکام تادیات را دارد.

خط نسخ معرب، از سده هشتم، که محمد بن علی بن محمد بن نعمت آن را به تاریخ چهارم صفر ۸۵۶ تکمیل کرده است. عناوین دربخش اصل مشکئی درشت و دربخش تکمیلی شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و دارای حاشیه‌نویسی است. ۱۴۳گ، سطور مختلف، ۲۳/۵×۱۶سم، شناسه: ۸۶۲۶.

(۲۵۴)

شرائع الاسلام

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ ق.
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و با چند خط
حاشیه‌نویسی دارد. دو برگ اول و برگ آخر نونویس است. ۲۴۸ گ، ۲۲ س، ۱۵×۲۳ سم،
شناسه: ۳۱۹۰.

(۲۵۵)

شرح اسماء حسنی

؟

شرحی است فارسی بر اسمای الهی، شامل روایتهای نبوی و گفتار بزرگان عرفان
و تصوف.
آغاز: «افتتاح کرده شد شرح اسمای خداوند جل جلاله به پارسی ... معنی هوا و بود
و در میان عوام تا هو را بالله تعریف نکنی.»
انجام: «و در آیند آنج صافی است اعضا و اجزا به اندازه خود می ستانند مابقی ثقل
را به اصل ...»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی هاشنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۱۴ گ،
۲۵ س، ۱۶×۲۳ سم، شناسه: ۱۲۰۲.

(۲۵۶)

شرح الالفیه فی النحو

بدرالدین محمد بن محمد بن مالک، ف ۶۸۶ ق.
شرح مشهوری است به عربی بر ارجوزه الخلاصه، که به نام الفیه ابن مالک مشهور
است.
آغاز: «حمداً لله سبحانه بما له من المحامد علی ما أسبغ من نعمه البوادی و العوائد
و الصلاة علی نبیه محمد المرسل رحمة للعالمین.»

انجام: «الادغام... يدغم اول المثليين تحركاً في اول كلمة واحدة ولم يصدرها ولم يكن ماهما...»

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین شنگرف یا مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده است. هشت برگ اول نونویس است. ۲۱۰ گ، ۲۳ س، ۱۷×۲۴/۵ سم، شناسه: ۴۰۵.

(۲۵۷)

شرح تلخیص المفتاح

؟

شرحی است عربی بر کتاب معروف تلخیص المفتاح جلال‌الدین قزوینی، مشهور به خطیب دمشقی.

آغاز: «الحمد لله المرشد بدائع حکمته الی معانی القرآن الموجد علی السنة بریته بدائع البیان المقدس من انشاء الشر و قصر الاحسان.»

انجام: «أو تفعلون فعل من يكون سقيماً لا يميز بين الحسن والقبيح بناء الخطاب والقياس بياء الغيبة...»

خط نسخ، از سده هشتم، متن شنگرف و در حاشیه تصحیح شده است. ۶۷ گ، ۲۱ س، ۱۳/۵×۲۰ سم، شناسه: ۷۵۵۲.

(۲۵۸)

شرح الحاوی

شیخ علاء‌الدین علی بن اسماعیل قونوی، ف ۷۲۹ ق.

شرحی است استدلالی بر کتاب الحاوی شیخ نجم‌الدین عبدالغفار قزوینی. نسخه حاضر جلد دوم کتاب است.

آغاز: «قوله باب انما ينعقد العقد الاصل في الباب الاجماع و آيات من الكتاب نحو قوله تعالى الا أن تكون تجارة عن تراض.»

خط نسخ، محمد‌العلاء ابیوردی، پنجشنبه ۲۷ جمادی‌الاول، (تاریخ در وصالی برگ‌ها از بین رفته و روی برگ اول به خط کاتب نسخه سال ۷۳۴ است). در مدرسه مستنصریه بغداد، عناوین

مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۲۷۵ گ، ۲۳ س، ۲۳×۱۵/۵ سم، شناسه: ۳۴۶۹.

(۲۵۹)

شرح الشافية

فخرالدین احمد بن الحسن جاربردی، ف ۷۴۶ ق.
 شرحی است عربی بر کتاب الشافیه ابن حاجب، در نحو.
 خط نسخ، عبدالعزیز بن ابی بکر بن عبدالعز الحافظ، شنبه دهم ربیع الآخر ۷۲۱، در تبریز،
 عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۶۹ گ، ۱۷ س، ۱۶/۵×۱۲ سم، شناسه:
 ۱۹۶۷.

(۲۶۰)

شرح الشافية

فخرالدین احمد بن الحسن جاربردی، ف ۷۴۶ ق.
 خط نسخ، ابراهیم بن محمد بن محمد حسینی کازرونی، جمعه ۲۵ ربیع الاول ۷۶۶، عناوین
 شنگرف و گاهی نوشته نیست. در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد و متن نیز در حاشیه
 نوشته شده است. ۱۶۸ گ، ۲۴ س، ۱۹×۱۳ سم، شناسه: ۱۲۶۲.

(۲۶۱)

شرح شواهد المطول

نصرالله بن عبدالمؤمن سمرقندی، ف سده نهم.
 ابیاتی را که سعدالدین تفتازانی در کتاب المطول فی شرح تلخیص المفتاح بدانها
 استشهاد نموده، به ترتیب خود کتاب شرح کرده است.
 آغاز: «فمن روی مستشزرات بکسر الزاء جعله من اللازم و من روی بفتحها جعله
 من المتعدی.»
 انجام: «ولا ذقت الدنيا فراقك و لا عدمتك يدعو له بدوام البقاء و الله أعلم بالصواب.»

خط نستعلیق، عبدالمؤمن بن عبیدالله سمرقندی، اوایل ربیع‌الآخر ۷۸۱، عناوین و ابیات اصل شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۸۵گ، ۲۵س، ۲۴×۱۵سم، شناسه: ۱۱۹۸.

(۲۶۲)

شرح العمدة

ابن مالک محمد بن عبدالله طائی جیانی، ف ۶۷۲ق. شرحی است عربی بر کتاب عمدة الحافظ وعدة الالفاظ خود مؤلف که در قواعد نحوی نوشته شده.

آغاز: «یتضمن معنی استفهام نحو این صار زید صاحب من کان صاحبک.»
انجام: «و منه ثبوت هاء السکت فی وصل ما لیه و نظائره.»
خط نسخ معرب، عبدالرحمان بن محمد بن العتایقی، هشتم رجب ۷۳۴، در مدرسه مستنصریه بغداد، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و گاهی علامت بلاغ دارد. ۲۲۸گ، ۱۳س، ۱۵×۱۲سم، شناسه: ۱۱۱۹.

(۲۶۳)

شرح القانون

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق. شرحی است عربی بر کتاب القانون ابن سینا، و نسخه حاضر از فن ثالث شروع می‌شود و به آخر کتاب پایان می‌یابد. در انتساب این کتاب به علامه حلی تردید است.
آغاز: «قال رحمه الله الفن الثالث من الكتاب الاول... أما ذكر سبب الصحة والمرض في أول الكلام في حفظ الصحة فوجه ظاهر.»
انجام: «و احيله العلوم التي رمقها قليل و ينضحها ضئيل و انصارها معدومون و اهلها محرومون و الله يعز شخصها ...»
خط نسخ، از سده هشتم، متن با شنگرف نوشته شده و در حاشیه تصحیح شد است. ۲۲۷گ، سطور مختلف، ۲۴×۱۶سم، شناسه: ۱۲۷۵.

(۲۶۴)

شرح القانون

قطب‌الدین محمود بن مسعود شیرازی، ف ۷۱۰ ق. شرحی است عربی بر کتاب القانون ابن سینا، که به نام عضدالدوله محمد بن تاج‌الدوله علی ساوی نوشته شده است. نسخه حاضر از اول کتاب شروع می‌شود و تا پایان تعلیم چهارم را دارد، و گویا برگ‌هایی از جاهای مختلف افتاده است. آغاز: «رب أنعمت فزد، ان اولی ما افتتح به خطاب و احری ما ابتدی به کتاب حمد الله تعالی المنعم بحیة النفوس.» انجام: «لانهما قریبان من منخرج الاثقال و الفضلات فلکما اجتمع فیه شیء اندفع الی خارج، تم التعلیم الرابع ...». خط نسخ، از سده هشتم، متن و عناوین شنگرف، و در حاشیه تصحیح شده است. ۳۰۳ گ، ۲۵ س، ۲۵×۱۷/۵ سم، شناسه: ۸۱۱.

(۲۶۵)

شرح القانون

قطب‌الدین محمود بن مسعود شیرازی، ف ۷۱۰ ق. این نسخه جلد اول کتاب است. خط نسخ، از سده هشتم، متن شنگرف، و در حاشیه تصحیح شده است. ۲۵۷ گ، ۲۷ س، ۲۲×۱۸ سم، شناسه: ۳۷۷۱.

(۲۶۶)

شرح الکافیة

نجم‌الائمة محمد بن الحسن استرآبادی، مشهور به رضی‌الدین، ف ۶۸۶ ق. شرحی است عربی بر الکافیة ابن‌حاجب، در نحو. انجام: «و لا يجوز في بشر الا النصب بناء على أنه يدل و البدل يجب ...». خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف و در حاشیه مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه‌نویسی دارد. ۱۶۷ گ، سطور مختلف، ۲۷/۵×۱۸ سم، شناسه: ۵۵۲۸.

(۲۶۷)

شرح الکافیة

؟

شرحی است عربی بر الکافیة ابن حاجب، در نحو.
 آغاز: «قوله الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد، قوله لفظ يشمل الکلمة و غیرها لانه لما يتلفظ به.»

انجام: «فلا يلزم من اعتبار اللکلمة عند عروض حذفه اعتبار الجائز عند عروض الحذف، والله اعلم بالصواب.»
 خط نسخ معرب، ششم محرم ۷۰۶، در دمشق، عناوین مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه نویسی دارد. ۱۸۵گ، ۱۷س، ۱۴×۱۹/۵سم، شناسه: ۲۸۳۵.

(۲۶۸)

شرح کتاب فی الکلام

؟

شرحی است عربی بر متنی در کلام، به روش اهل سنت، شامل شانزده صحیفه.
 آغاز: «للموجود حتی يلزم الاشتراک بین الجميع بل هنا عين النزاع.»
 انجام: «و أما اذا كان للنفس مع البدن فأيضاً ذلك واضح ...»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۶۶گ، ۲۳س، ۱۴×۱۹/۵سم، شناسه: ۳۴۲۹.

(۲۶۹)

شرح المجسطی

؟

شرح مختصری است به عربی، در علم هیئت، با عناوین «ق» و «ن».
 آغاز: «ق وتر الخمس، ن لما فی ح ک ح الاصول.»
 انجام: «اکثر من ره بعد التیمن عنه لان الاول ط ح.»

خط نستعلیق، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف و گاهی مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه‌نویسی دارد. ۱۶۶گ، ۱۷س، ۱۶×۱۲ سم، شناسه: ۳۳۱۹.

(۲۷۰)

شرح مختصر الاصول

قاضی عضدالدین عبدالرحمان بن احمد ایجی، ف ۷۵۶ق. این کتاب شرحی است عربی بر کتاب مختصر الاصول ابن حاجب. خط نسخ، اسماعیل بن محمد بن عبدالله شفروه، دوشنبه چهاردهم ربیع‌الآخر ۷۵۱، متن بر فراز صفحه‌ها نوشته شده است. عناوین شنگرف یا نوشته نیست. در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۲۰۰گ، ۲۷س، ۱۴×۲۴/۵ سم، شناسه: ۱۰۶۹.

(۲۷۱)

شرح مختصر الاصول

قاضی عضدالدین عبدالرحمان بن احمد ایجی، ف ۷۵۶ق. آغاز: «و الجواب بعد تسلیم کونه معلوماً ان توقف تصور غیر العلم انما هو علی حصول العلم بغيره.» انجام: «أرشدنا الله وایاکم بما ینفعنا فی الدنيا و الآخرة و یکون مقروناً برضاه و مقرباً الی عفوه و رحمته.» خط نسخ، عبدالرحمان عمر بن عبدالله تربتی، جمعه ۲۶ رمضان ۷۵۷، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۱۸گ، ۲۷س، ۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۸۲۳.

(۲۷۲)

شرح مختصر الاصول

قاضی عضدالدین عبدالرحمان بن احمد ایجی، ف ۷۵۶ق. خط نستعلیق، نجم‌الدین کرخینی، یکشنبه دوم جمادی‌الاول ۷۸۵، در محله افرنج تبریز، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۹۳گ، ۲۵س، ۱۴×۲۲ سم، شناسه: ۳۷۳۰.

(۲۷۳)

شرح مختصر الاصول

قاضی عضدالدین عبدالرحمان بن احمد ایجی، ف ۷۵۶ ق. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، متن بر فراز صفحه‌ها نوشته شده، برگ اول و سه برگ آخر و برگ‌هایی دیگر از نسخه نونویس است. ۱۷۲ گ، سطور مختلف، ۱۹×۲۵ سم، شناسه: ۱۳۱۴.

(۲۷۴)

شرح مختصر الاصول

؟

شرحی است عربی بر کتاب مختصر الاصول ابن‌الحاجب، در نحو. این نسخه، جلد اول کتاب است، و این شرح، جز شرح قاضی عضدالدین ایجی است، که بدانها اشاره شد.

آغاز: «ینکره الثاقب الی أقصى المدارج الانسانیة راقياً بحدسه الصائب الی أعلى المعارج النفسانیة.»

انجام: «لما امکن التجوز به عن التکرار و کان مرجوحاً لعدم استلزامه له و علی تقدیر التساوی یسلم ما ذکرناه.»

خط نستعلیق نازیبا، خلیل نخجوانی، دوازدهم محرم ۷۷۴، در شوشتر، عناوین شنگرف یا مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۹۲ گ، ۲۹ س، ۱۶×۲۴ سم، شناسه: ۳۲۴۹.

(۲۷۵)

شرح المختصر فی الفروع

؟

شرحی است عربی بر کتاب المختصر فی الفروع ابوجعفر احمد بن محمد طحاوی، در فقه حنفی. نسخه مذکور، از آغاز کتاب تا مقداری از کتاب صلح را دارد.

آغاز: «قال ابوجعفر احمد بن محمد بن سلامة... قال الشيخ الامام: ابوجعفر کنیته واسمه احمد و الازد قبيلة من قبائل الیمن.»

انجام: «و القبض قبل الافتراق شرط نحو أن يكون حقه الف درهم ...»
خط نسخ، از سده هشتم، برگها رطوبت دیده و بعضی از آنها پاک شده، و در حاشیه تصحیح شده است. ۲۳۶گ، ۲۳س، ۲۲×۱۵/۵سم، شناسه: ۱۵۰۱.

(۲۷۶)

شرح مقامات الحریری

؟

شرحی است عربی بر مقامات حریری.
آغاز: «فهي أخذ البيت بأسره غضباً من غير تغيير شيء منه ولا على سبيل رفوء أو المام أو اشمام كما فعل عبدالله بن الزبير.»
انجام: «وهي صنعة بديعة مليحة تدل على قدرة الطبيعة و قوة القريحة.»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکى درشت یا نوشته نیست. ۲۰۷گ، ۱۷س، ۱۹×۱۵سم، شناسه: ۱۴۵۹.

(۲۷۷)

شرح الوجيز في الفروع

ابوالقاسم عبدالکريم بن محمد قزوينی رافعی شافعی، ف ۶۲۳ق.
شرح مختصری است به عربی بر کتاب الوجيز ابو حامد غزالی، در فقه شافعی. نسخه مذکور، از کتاب بیوع شروع و به کتاب ضمان ختم می شود.
آغاز: «قال كتاب البيوع و النظر في خمسة اطراف: الاول في صحته و فساده و فيه أربعة ابواب.»
انجام: «كما اذا أطلق كل واحد منهما مع نصف العبد لان هناك تناول العقد الصحيح جميع العبد.»
خط نسخ نازیب، محمود بن اسماعیل الاردییلی، نیمه رجب ۷۱۹، عناوین با خط مشکى درشت، و کمی حاشیه نویسی دارد. ۲۳۰گ، ۲۳س، ۲۴×۱۶/۵سم، شناسه: ۲۲۸.

(۲۷۸)

شرح وقایة الروایة

صدر الشریعة الثانی عبیدالله بن مسعود محبوبی حنفی، ف ۷۵۰ ق. شرحی است عربی بر کتاب وقایة الروایة فی مسائل الهدایة، در فقه حنفی. این نسخه جلد اول کتاب و تا پایان کتاب الختشی را دربردارد. خط نسخ، محمد بن زین العرب بن عبیدالله بن احمد، چهاردهم صفر ۷۹۰، عناوین مشکى درشت، نشانی‌ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده است و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. ۱۸۲ گ، ۲۷ س، ۱۸×۲۹ سم، شناسه: ۱۳۱۳.

(۲۷۹)

الشفاء بتعریف حقوق المصطفی

قاضی عیاض بن موسی الیحصبی، ف ۵۴۴ ق. عربی، در فضایل پیغمبر اکرم ﷺ، در چهار بخش. آغاز: «یذهب بالابصار ولم یذهب واكاد أخفیها ولم یفعل.» خط نسخ، اذمر بن عبدالله الحمیدی، اول محرم ۷۲۰، عناوین مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۵۸ گ، ۱۲ س، ۱۸×۱۳ سم، شناسه: ۲۷۶۲.

(۲۸۰)

الشفاء بتعریف حقوق المصطفی

قاضی عیاض بن موسی الیحصبی، ف ۵۴۴ ق. خط نسخ، از سده هشتم، که برای کتابخانه یکی از شاهان نوشته شده است. عناوین سنگرف یا مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده و با چند خط علامت بلاغ دارد. ۲۵۶ گ، ۱۹ س، ۱۴/۵×۲۰ سم، شناسه: ۲۸۱۹.

(۲۸۱)

الشفاء فی علل القراءات

ابوالفضل احمد بن محمد بن محمد حریری بخاری.

عربی، در قرائات مشهور قراء، و علت و سبب هر کدام از آن قرائتها.
 آغاز: «الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات... و بعد فهذه حجج القراءات المشهورة و علل الروايات المأثورة.»
 انجام: «قلت لان عطف البيان للبيان فكان مظنة دون الاضمار، و الحمد لله رب العالمين.»

خط نسخ، محمد بن محمود بن احمد خجندی، ملقب به حلال، غره محرم ۷۰۶، عناوین و آغاز مطالب نسخ درشت، و در حاشیه تصحیح شده است. ۲۰۱ گ، ۳۲ س، ۱۷/۵×۲۹ سم، شناسه: ۵۰۵۲.

(۲۸۲)

الصحائف الالهية

شمس الدین محمد بن اشرف حسینی سمرقندی، ف حدود ۶۰۰ ق.
 عربی، در مباحث کلامی، در دو مقصد.
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی مختصر دارد. ۱۴۷ گ، ۱۷ س، ۱۲/۵×۱۷/۵ سم، شناسه: ۶۵۹۰.

(۲۸۳)

صباح اللغة

ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری، ف ۳۹۳ ق.
 عربی، در مفردات لغوی، به ترتیب حرف آخر کلمات. این نسخه مشتمل بر حروف ص تا حرف ق است، و از آغاز و انجام افتاده دارد.
 خط نسخ معرب، از سده هشتم، لغات مشکى درشت، ۳۵۸ گ، ۱۷ س، ۱۸×۲۷ سم، شناسه: ۲۹۸۸.

(۲۸۴)

صحيح بخارى (الجامع الصحيح)

ابوعبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ ق.

از کتب بسیار مشهور حدیثی ششگانه اهل سنت. این نسخه از «باب اذا وجد مع الصيد کلباً آخر» تا باب «قوله فافروا ما تيسر من القرآن» را در بردارد، و از آغاز و پایان نسخه افتاده است.

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت و در حاشیه با چند نوع خط تصحیح شده است. ۱۴۴گ، ۲۱س، ۲۷×۱۹سم، شناسه: ۸۶۳۷.

(۲۸۵)

صحیح بخاری

ابو عبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ق. نسخه مزبور، از آغاز کتاب تا پایان «کتاب فرض الخمس» را داراست. خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین سنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۲۰۷گ، ۲۷س، ۲۷×۱۸سم، شناسه: ۱۱۶۰.

(۲۸۶)

صحیح بخاری

ابو عبدالله محمد بن اسماعیل بخاری، ف ۲۵۶ق. نسخه مذکور، از اواسط باب «ما ینهی عن السباب و اللعن» از کتاب الادب شروع می‌شود، و به باب «قول الله تعالی و الله خلقکم و ما تعملون.» از کتاب القرآن ختم می‌گردد، و از آغاز و انجام و اواسط افتاده دارد.

آغاز: «ابا و ایل یحدث عن عبدالله قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم سباب المسلم فسوق.»

انجام: «فقال له و الله لا تفلح أبداً فرجعنا الیه لقلنا له لیس اذا أحملکم و لکن ...»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. ۱۳۶گ، ۲۶س، ۲۷×۱۸سم، شناسه: ۱۰۲۹.

(۲۸۷)

صحیح مسلم

ابوالحسین مسلم بن حجاج قشیری نیشابوری، ف ۲۶۱ق.

یکی از صحاح ششگانه حدیثی اهل سنت است. این نسخه، جلد دوم کتاب است. آغاز: «عن محمد بن عبدالله بن عبید بن عمیر اللیثی ... قال لي ابن المبارک اذا قدمت علی جریر فاكتب علمه كله.»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف و گاهی زرین، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. بسیاری از برگ‌ها از نسخه اصل نیست. در صفحه آخر بلاغ و نشانی قرائت و اجازه چند تن آمده است. ۳۷۵ گ، سطور مختلف، ۱۸×۲۶/۵ سم، شناسه: ۴۲۷۷.

(۲۸۸)

صحیفه سجاده

حضرت سجاد علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام.
آغاز: «حدثنا ابو علی بن همام بن سهل الاسکاف ببغداد قال حدثنا علی بن مالک.»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، در حاشیه تصحیح شده و بر فراز پشت برگ ۲۱ چنین آمده است: «بلغ عند مستجمع العلوم شیخ الاسلام و المسلمین زین المله و الدین مد ظله أیده الله تعالی.»
(ظاهراً مراد شهید ثانی زین الدین بن علی عاملی باشد.) ۷۸ گ، ۱۱ س، ۱۵×۲۲/۵ سم، شناسه: ۱۹۸.

(۲۸۹)

الطاهرة فی القراءات العشر الباهرة

شیخ طاهر بن عربشاه اصفهانی، ف ۷۸۶ ق.
قصیده‌ای است عربی، شامل ۱۱۵۳ بیت، در قرائات دهگانه معروف.
آغاز: «عذوبتها تروي غليلا و لفظها / يحاكي صفادرو عقداً مفصلاً.»
انجام: «محمد المهدی و الال و صحبه / صلاة بها نرجوا الشفاعة يوم لا.»
خط نسخ معرب، از عصر ناظم، رموز و عناوین شنگرف، توضیحات ناظم بین سطرها نوشته شده است، و اجازه وی در صفحه آخر دیده می‌شود، ۸۴ گ، ۷ س، ۱۷/۵×۲۵ سم، شناسه: ۶۷۲۳.

(۲۹۰)

عنقاء مغرب فی معرفة ختم الاولیاء و شمس المغرب

محمی الدین محمد بن علی بن العربی، ف ۶۳۸ ق.

عربی، در عرفان.

آغاز: «حمدت الهی و المقام عظیم / فأبدی سروراً و الفؤاد کظیم. أما بعد حمد الله

الذی تقدم و الصلاة التي ختم بها الحمد و تتم.»

انجام: «و عند انقضائه و جود ختم اولیائه عند فناء العدد الوتر المذكور فی الشعر.»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، برگ اول و دو برگ دیگر نونویس است.

۶۶۴ گ، ۱۳ س، ۱۷/۵ × ۱۰/۵ سم، شناسه: ۴۱۰۵.

(۲۹۱)

غایة المراد فی شرح نکت الارشاد

شهید اول، محمد بن مکى عاملی، ف ۷۸۶ ق.

شرحی است عربی بر کتاب ارشاد الاذهان علامه حلی، در فقه.

خط نسخ، علی بن احمد بن علی، چهارشنبه شانزدهم ذی الحجة ۷۹۰، عناوین و نشانی‌ها

شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۶۲ گ، ۲۳ س، ۲۲ × ۱۴/۵ سم، شناسه: ۶۱۵۶.

(۲۹۲)

فتح العزیز علی کتاب الوجیز

ابوالقاسم عبدالکریم بن محمد قزوینی رافعی شافعی، ف ۶۲۳ ق.

شرح مفصل عربی است بر کتاب الوجیز ابو حامد غزالی، در فقه شافعی. نسخه

مزبور، از کتاب لقیط شروع و به کتاب صدقات ختم می‌شود، و جلد پنجم شرح است.

آغاز: «کتاب اللقیط و فيه بابان: الباب الاول فی الالتقاط و حکمه و کل صبی ضایع

لا کافل له فالتقاطه من فروض الکفایات.»

انجام: «کما لو قال لعبده انت حر علی ألف عتق و يعطى الالف من سهم الغارمین.

و الله اعلم بالصواب.»

خط نسخ، حسین بن علی بن بابا بن محمد الشیرازی، اواخر ربیع الاول ۷۰۶، در مقام کولوا،
 عناوین با مشکی درشت، ۲۵۲گ، ۲۳س، ۲۴×۱۶/۵سم، شناسه: ۲۳۲.

(۲۹۳)

فتح العزیز علی کتاب الوجیز

ابوالقاسم عبدالکریم بن محمد قزوینی رافعی، ف ۶۲۳ق.
 این نسخه کتاب حج تا اوایل کتاب حدود را داراست.
 آغاز: «جزاء علیه و قال ابن القاسم علیه جزاؤه.»
 انجام: «الثالث بمعنی الحرية و هو المراد بقوله تعالى و من لم يستطع منکم طولا أن
 ینکح المحصنات و قوله.»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۷۲گ، ۲۵س،
 ۲۷×۱۹سم، شناسه: ۱۱۶۶.

(۲۹۴)

الفتوحات المکیة فی معرفة اسرار المالکیة والملکیة

محي الدين محمد بن علي معروف به ابن العربي، ف ۶۳۸ق.
 عربی، شامل ۵۶۰ باب، در معارف و اسرار عرفانی طواف کعبه. نسخه یاد شده،
 دارای سفر شانزدهم و هفدهم و هجدهم، و بنا بر تقسیم مؤلف، جلد ششم از ده
 جلد است.
 آغاز: «فمن ذلك الاتباع لرسول الله صلى الله عليه و سلم فيما شرع، قال تعالى: قل ان
 کنتم تحبون الله فاتبعوني یحببکم الله.»
 انجام: «فلک النظر فی حقیقة ذلك الیقین و هذا القدر کاف و الله یقول الحق و هو
 یهدی السبیل، انتهى السفر الثامن عشر ...»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. بنا بر یادداشتی به
 تاریخ ربیع الاول ۷۴۷، این نسخه از روی نسخه مؤلف نوشته شده و با آن مقابله گردیده است. ۳۲۴
 گ، ۲۱س، ۲۳×۱۶سم، شناسه: ۱۵۴۹.

(۲۹۵)

فوائد السمطين في فضائل المرتضى و البتول و السبطين

ابوعبدالله ابراهيم بن محمد حموئي، ف ۷۲۲ق.
 عربي، در فضایل و مناقب امیرالمؤمنین و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام.
 انجام: «الباب ۱۹ أنبأني الشيخ الثقة... ابن الصوفي سماعاً عليه بقراءة احمد بن
 محمود الجواهري.»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین سنگرف، در حاشیه تصحیح شده، و نسخه برای یکی ازوزرا
 نوشته شده است. ۱۸۳گ، ۱۹س، ۱۶×۲۲/۵سم، شناسه: ۲۹۰۶.

(۲۹۶)

الفصول العمادية في فروع الحنفية

ابوالفتح عبدالرحيم بن ابي بكر مرغيناني سمرقندی، ف سده هفتم.
 عربي، در احکام معاملات، به روش مذهب حنفی. این نسخه، ربع دوم کتاب است.
 آغاز: «دعوى الجهاز، ذكر في الذخيرة رجل زوج ابنته و جهازها فمات فزعم ابوها
 ان ما دفع اليها من الجهاز امانة.»
 انجام: «و قال القاضي الامام فخرالدين خان و ينبغي أن يكون القول قول منكر
 الشغل و تمام هذا ينظر في اجارات فتاواه و الله اعلم.»
 خط نستعلیق، از سده هشتم، بعضی از برگ‌ها نونویس است. در حاشیه تصحیح شده و دارای
 حاشیه نویسی مختصر است. ۲۹۲گ، ۲۰س، ۱۸×۲۵سم، شناسه: ۱۷۲۰.

(۲۹۷)

فضائل الاعمال

؟

عربی در فضیلت نماز و روزه و دعاها و امور نیک دیگر که در روزهای سال انجام
 داده می‌شوند.
 آغاز: «الحمد لله رب العالمين... قال حدثنا أبو طالب عن أبيه قال حدثنا أبو طاهر
 محمد بن نصر.»

انجام: «عن عبدالله بن مخبرة أن رسول الله ...»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۳۲ گ، ۱۵
س، ۱۷/۵ × ۱۳/۵ سم، شناسه: ۴۰۷۸.

(۲۹۸)

الفقه

؟

عربی، در فقه اهل سنت، که با عناوین «قال» و «قلت» شرح می شود. این نسخه
جلد اول است، و به جلد دوم حواله می دهد.
آغاز: «كأولاد الأعمام و الأخوال فكالأولاد لم يكن في الدار حرم بل
فيها المالک و حده.»

انجام: «قلت أصحهما لا يكون. و الله أعلم.»
خط نسخ، سوم رمضان ۷۳۵، عناوین شنگرف، ۲۱ برگ اول، از کتاب های دیگر است که به این
نسخه ضمیمه شده. در صفحه آخر بلاغی است که سلمان بن داود بن ابی البرکات بن عبدالناصر بن
نصر بن احمد الکتانی الباسوقی الشافعی نوشته و نسخه را با نسخه ای از مؤلف مقابله کرده است.
۱۶۷ گ، ۲۵ س، ۲۶ × ۱۹ سم، شناسه: ۲۶۸۱.

(۲۹۹)

الفقه

؟

عربی، در فقه اهل سنت، از کتاب طهارت تا کتاب الخثی.
آغاز: «وکل اهاب دبغ طهر الاجلد الخنزیر و الأدمی و شعر الانسان و الميتة
و عظمهما طهران.»

انجام: «و من صالح من الورثة علی شیء فاجعل كأن لم یکن و اقسام علی سهام من
بقی ما بقی.»
خط نسخ، براء بن یعقوب، سال ۷۱۴، عناوین و نشانی ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده
و چند برگ نونویس است. ۱۱۱ گ، ۱۵ س، ۱۶/۵ × ۱۲ سم، شناسه: ۹۴۸۲.

(۳۰۰)

فقه القرآن

قطب‌الدین سعید بن هبة الله راوندی، ف ۵۷۳ق.
عربی، در آیات احکام، به ترتیب کتاب‌های فقهی، از طهارت تا دیات.
خط رقاع، حسن بن یعقوب بن یوسف بن محمد حائری حلی، سه شنبه ۲۶ شوال ۷۵۹، عناوین
مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۹۶گ، ۲۷س، ۱۶×۲۳/۵سم، شناسه: ۱۵۷۰.

(۳۰۱)

فقه مسعودی

؟

فارسی، در فقه اهل سنت، شامل احکام صلات و طهارت، در دو جلد.
آغاز: «فخر رحمه الله صلات خواجه امام اجل سرخس - رحمه الله - درس می‌گفت.
روایت بیرون آمد از ابو برده.»
انجام: «و اگر از رکعتها اول مانده است، یک رکعت نماز گزارده و سهو آرد، از عهده
بیرون آید.»
خط نسخ، از اواخر سده هشتم، عناوین شنگرف و برگ‌ها درهم است. در حاشیه تصحیح شده
است. ۴۰۶گ، ۲۳س، ۱۶/۵×۲۶سم، شناسه: ۹۱۷۴.

(۳۰۲)

الفقه النافع

ناصرالدین ابوالقاسم محمد بن یوسف حسینی مدنی سمرقندی، ف ۶۵۶ق.
عربی، در فقه حنفی، از کتاب طهارت تا کتاب فرایض.
آغاز: «الحمد لله رب العالمین حمداً أمداه الا بدو عدده أن لا يحصيه العدد و الصلاة
و السلام علی الرسول المجتبی.»
انجام: «فصار له خمسة من اثني عشر سهماً و للابن سبعة من اثني عشر. و الله اعلم.»
خط نسخ معرب، ابوبکر بن محمد بن الحسام، سیزدهم ذی القعدة ۷۹۸، عناوین شنگرف،
صفحه‌ها مجدول به شنگرف، ۱۴۱گ، ۱۹س، ۱۸×۲۶سم، شناسه: ۹۰۵.

(۳۰۳)

قابوسنامه

امیر عنصرالمعالی کیکاوس بن اسکندر و شمگیر، ف ۴۶۲ ق.
 فارسی، در اخلاق، شامل ۴۱ باب.
 آغاز: «الحمد لله رب العالمین. اما بعد چنین گوید جمع کننده این کتاب و این پندها
 امیر عنصرالمعالی ... با فرزند خویش گیلانشاه ...»
 انجام: «تا بر تو و بر آن کس ایزد تعالی رحمت کند ...»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، ۹۸ گ، ۱۷ س، ۲۷×۱۸ سم، شناسه:
 ۸۱۹۰

(۳۰۴)

القانون

شیخ رئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق.
 مشهورترین کتاب در طب، به عربی، که انواع بیماریها و درمانها را در آن آورده
 است. این نسخه جزء یازدهم و دوازدهم کتاب است و از آغاز افتادگی دارد.
 خط نسخ، نقولابن سلیمان المتطیب النصرانی الملکی، سه شنبه هفدهم رجب ۷۳۵، عناوین
 و نشانی‌ها شنگرف، ۲۱۱ گ، ۱۷ س، ۲۵×۱۸ سم، شناسه: ۴۵۱۹.

(۳۰۵)

القانون

شیخ رئیس حسین بن عبدالله بن سینا، ف ۴۲۸ ق.
 این نسخه از فن چهاردهم کتاب سوم شروع می‌شود، و تا پایان کتاب پنجم را
 داراست.
 آغاز: «اما انفجار من دنبله و اما سدد انفتحت و اما تأکل و قروح متعفنه و اما احتراق
 من الدم.»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، ۲۱۲ گ، ۳۰ س، ۲۷×۳۳/۵ سم، شناسه:
 ۳۲۸۴.

(۳۰۶)

قانون الادب

حبیب بن ابراهیم بن محمد کمالی تفلیسی، ف سده ششم. فارسی است، و لغت عربی را به ترتیب اسما در ۲۸ کتاب به ترتیب حرف آخر کلمات تنظیم کرده است. آغاز: «سپاس خدایی را که قادر بر کمال است؛ قدیم و توانا و بی‌زوال است؛ کریم و بزرگوار و ذوالجلال است.» انجام: «الیا حکایت چگونگی آواز، سپر شد کتاب قانون الادب بحمدالله و المنه.» خط نسخ معرب، شنبه هیجدهم محرم ۷۰۸، عناوین و لغات شنگرف یا مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۸۶ گ، ۲۵ س، ۲۶×۱۹ سم، شناسه: ۱۴۲۳.

(۳۰۷)

قرآن کریم

این نسخه، برگ‌های پراکنده‌ای است از جزء سی‌ام که در یک‌جا صحافی شده است. خط ثلث ممتاز، از سده هشتم، صفحه‌ها مجدول به زر و لاجورد و مشکى، فواصل آیه‌ها دوایری است زرین، که لفظ «الله» با خط کوفی میان آن‌ها نوشته شده است. علامتهای تجوید شنگرف، ۶ گ، ۵ س، ۳۴×۲۴/۵ سم، شناسه: ۳۳۰.

(۳۰۸)

قرآن کریم

خط نسخ معرب، از سده هشتم، علایم تجوید شنگرف، فواصل آیات دوایر نقشه‌دار رنگین، در حاشیه اختلاف قراء با شنگرف نوشته شده، نام سوره‌ها دو خطی با زر، سه صفحه آغاز دارای شماره حروف قرآن و نام سوره‌ها و نام قراء و راویان آنها، صفحه‌های اول و دوم دارای نقشه‌های رنگین، ۳۰۵ گ، ۱۳ س، ۲۷×۱۹ سم، شناسه: ۱۶۰۹.

(۳۰۹)

قرآن کریم

از آیه «من بعد ما عقلوه و هم یعلمون» (بقره: ۷۵) تا پایان قرآن را دربردارد. خط نسخ زیبا، از سده هشتم، سطر اول هر صفحه و آخر و وسط آن ثلث، صفحه‌ها مجدول به مشک و زرو لاجورد و شنگرف، سطرهای اول و آخر لاجورد و سطر وسط صفحه زر، نام سوره‌ها سفید در زمینه زرین با نقش، ۳۶۹ گ، ۱۳ س، ۱۶×۲۲/۵ سم، شناسه: ۳۷۵۰.

(۳۱۰)

قرآن کریم

آغاز و انجام افتاده و زیر سطرها ترجمه فارسی دارد. خط نسخ معرب متمایل به ثلث، از سده هشتم، نشانی‌ها تجویدی و فواصل آیات شنگرف، ۲۸۷ گ، ۱۲ س، ۲۳×۳۲/۵ سم، شناسه: ۷۷۴۵.

(۳۱۱)

قصص الانبیاء

ابوالحسن علی بن حمزه نحوی، معروف به کسایی، ف ۱۸۹ ق. عربی است، و داستانهای پیامبران را با توجه به احادیث و مصادر اهل سنت گرد آورده است. آغاز: «والماء، قال ابن عباس رضي الله عنه أول ما خلق الله تعالى اللوح المحفوظ بما كتب فيه.» انجام: «فقالوا قوموا بنا الى عند أختينا الاخر حتى نخبره فانطلقوا الى صومعة ...» خط نسخ معرب، از سده هشتم، برگ‌های آخر به خطی است جز خط اصل، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۱۵ گ، ۱۹ س، ۱۵×۲۳ سم، شناسه: ۲۳۱۳.

(۳۱۲)

قصص الانبیاء

؟

ترجمه‌ای است فارسی از قصص الانبیاء ابوبکر محمد بن عبیدالله کسایی، که ذکرش رفت.

آغاز: «الحمد لله الذى أنبت الخلق نباتاً و جعلهم احياء ... بفرمود شيخ امام ... كه جمع كردم اين كتاب شريف را از مبتدئات خلق خداى كى بيافريد آسمانها.»
 انجام: «اين جمله احاديث كى به امام الاثمه و العلماء كساى - رضى الله عنه - رسیده است و ثابت گشته.»
 خط نسخ، داوود بن احمد، جمعه ۲۷ محرم ۷۰۷، عناوين شنگرف، ۴۷۰ گ، ۱۹ س، ۱۵×۲۴
 سم، شناسه: ۴۴۵۹.

(۳۱۳)

قواعد الاحكام فى معرفة الحلال و الحرام

علامه حلى حسن بن يوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
 عربى، در فقه، كه آن را به درخواست فرزندش فخرالمحققين نوشته است. نسخه یاد شده، جلد اول كتاب است و تا پايان كتاب وصيت را داراست.
 خط نسخ، نسخه عصر مؤلف، عناوين شنگرف، در حاشيه تصحيح شده و حاشيه نويسى دارد و پاره‌اى از اين حاشيه‌ها به خط فخرالمحققين، فرزند علامه حلى است، و در صفحه‌اى از او ايل كتاب زكات امضا کرده است. ۱۴۱ گ، ۲۶ س، ۱۸×۲۷ سم، شناسه: ۱۳۱۰.

(۳۱۴)

قواعد الاحكام فى معرفة الحلال و الحرام

علامه حلى حسن بن يوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
 اين نسخه، نيمه اول كتاب است.
 خط نسخ، محمد بن محمد بن مهدى بن مخلص قمى، پنجشنبه هفتم رمضان ۷۱۸، عناوين و نشانى‌ها شنگرف، در حاشيه تصحيح شده و با چند نوع خط حاشيه نويسى و علامت بلاغ دارد.
 ۱۵۵ گ، ۲۵ س، ۱۸×۲۸ سم، شناسه: ۴۲۷۳.

(۳۱۵)

قواعد الاحكام فى معرفة الحلال و الحرام

علامه حلى حسن بن يوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
 اين نسخه جزء اول و دوم كتاب است و از پايان افتاده دارد.

خط نسخ، نزدیک عصر مؤلف، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد و بسیاری از این حواشی با خط یا املائی علامه یا فرزندش فخرالمحققین است، و از این جهت دارای امتیاز است. ۲۰۷گ، ۲۵س، ۱۸×۲۷/۵سم، شناسه: ۶۷۷۴.

(۳۱۶)

قواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق.

خط محمد بن صدقه بن حسین بن فائز، سه شنبه چهاردهم ربیع الثانی ۷۵۶، در نجف اشرف، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۵۶۲گ، ۲۵س، ۱۶×۲۴سم، شناسه: ۱۷۲۹.

(۳۱۷)

قواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق.

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۳۶گ، ۳۳س، ۱۸/۵×۲۶سم، شناسه: ۱۷۱۱.

(۳۱۸)

القیاس

تقی الدین احمد بن عبدالحلیم حرّانی، مشهور به ابن تیمیه، ف ۷۲۸ق.

عربی، در اصول فقه.

آغاز: «سأل شیخ الاسلام ابوالعباس ... عما يقع في كلام كثير من الفقهاء من قولهم هذا خلاف القياس و ثبت بالنص أو قول الصحابة.»

انجام: «وما فيها من الحكم البالغة و الرحمة السابعة و العدل التام. و الله تبارک و تعالی أعلم بالصواب.»

خط نسخ معرب، عبدالحمود بن ابراهیم بن محمد الجیلی، اواخر ذی الحجة ۷۷۴، در یزد، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۳۸گ، ۱۷س، ۱۹×۱۳سم، شناسه: ۱۴۶۴.

(۳۱۹)

الکافی

ثقة الاسلام محمد بن يعقوب كليني، ف ۳۲۸ ق. یکی از کتاب‌های حدیثی چهارگانه معروف شیعه. این نسخه مشتمل است بر کتاب العشرة و الكتاب الجنائز و مقداری از اوایل کتاب الحج، که با کتاب الحجة خلط شده، و تا آخر کتاب الحجة را داراست. کتاب العشرة به خط نسخ، احمد بن محمد الشریف الدیلمی، عناوین ابواب با خط درشت، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. باقی نسخه از سده هشتم، عناوین شنگرف و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۴۸ گ، ۲۳ س، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۵۶۴.

(۳۲۰)

الکافی

ثقة الاسلام محمد بن يعقوب كليني، ف ۳۲۸ ق. این نسخه دارای چند برگ از اصول و کتاب حج است. آغاز: «باب کراهیه التوقیت. علی بن محمد و محمد بن الحسن عن سهل بن زیاد و محمد بن یحیی.» خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه‌نویسی دارد. ۱۵۹ گ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۲۴ سم، شناسه: ۸۱۰.

(۳۲۱)

الکشاف (عن حقائق غوامض التنزیل و عیون الاقاویل فی وجوه التأویل)

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. تفسیر عربی متوسطی است که بیشتر به جنبه‌های ادبی پرداخته است. نسخه حاضر مشتمل بر سوره مؤمن تا آخر قرآن است. خط نسخ معرب، عمر بن عبدالمحسن ارزنجانی، دوشنبه هشتم ذی‌الحجه ۷۱۱، در ارزنجان، عناوین مشکی درشت، با نشانی «ط»، حاشیه‌نویسی دارد، که اشاره به نام صاحب حاشیه برکناف

حسین بن عبدالله بن محمد الطیبی است که به خطی غیر از خط اصل نوشته شده. ۲۶۳ گ، ۲۱ س،
 ۱۶/۵×۲۴ سم، شناسه: ۱۲۰۱.

(۳۲۲)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.
 این نسخه شامل سوره نور تا سوره زمر است، و از آغاز افتادگی دارد.
 خط نسخ معرب، سلخ ذی الحجۃ ۷۰۵، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و اندکی
 حاشیه نویسی دارد. ۲۵۵ گ، ۲۰ س، ۱۶/۵×۲۵/۵ سم، شناسه: ۸۴۲۹.

(۳۲۳)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.
 این نسخه از سوره انسان تا پایان کتاب است.
 خط نسخ، علی بن اسماعیل قونوی، نیمه شعبان ۷۳۰، در جایگاه سعید السوراء در قاهره،
 عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه نویسی دارد. ۳۹ گ، ۲۳ س، ۱۷×۱۳ سم،
 شناسه: ۹۵۲۱.

(۳۲۴)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.
 این نسخه جلد سوم کتاب است، و از آغاز افتاده دارد.
 نسخ معرب، حسین بن محمد، شنبه هفتم ذی القعدة ۷۳۲، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۶۵
 گ، ۲۰ س، ۱۷×۲۴/۵ سم، شناسه: ۴۴۶۶.

(۳۲۵)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق.
 این نسخه، نیمه اول کتاب است و تا پایان سوره کهف را داراست.

خط نسخ، علی بن ابی بکر بن محمد العوفی القزوینی، پنجشنبه نهم شوال ۷۳۸، آیه‌ها و عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۷۹ گ، ۲۵ س، ۲۷×۱۸/۵ سم، شناسه: ۱۳۰۳.

(۳۲۶)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. این نسخه، از سوره مریم تا سوره مائتکه (فاطر) را دربردارد. خط نسخ، شمس ابراهیم بن محمد ابراهیم الایلی، یکشنبه ۲۸ محرم ۷۴۴، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حایه‌نویسی دارد. ۲۹۴ گ، ۱۹ س، ۱۹×۱۴/۵ سم، شناسه: ۱۴۶۰.

(۳۲۷)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. این نسخه، شامل سوره انفال تا فرقان است. خط نسخ، عیسی بن فقیه علی الکیوانی، جمعه سلخ رجب ۷۵۵ (پایان سوره بنی اسرائیل)، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. دو برگ آخر نونویس است. ۲۰۱ گ، ۲۱ س، ۳۴×۲۶ سم، شناسه: ۴۶۱۳.

(۳۲۸)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. نسخه مزبور، از آیه «یرثنی و یرث من آل یعقوب» (مریم: ۶) شروع می‌شود و تا پایان سوره صافات را دربرمی‌گیرد. خط نسخ، محمد بن عبدالله، اوایل ربیع الاول، ۷۵۷، عناوین و آیه‌ها با شنگرف یا مشکی نشانی دارد. در حاشیه تصحیح شده یا حاشیه‌نویسی مختصر دارد. ۲۲۴ گ، ۲۵ س، ۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۱۷۱۴.

(۳۲۹)

الكشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. این نسخه از آیه «فأنجیناه و الذین معه» (اعراف: ۷۱) شروع می شود، و به آیه «وما كنت متخذ المضلین عضداً» (کهف: ۵۱) ختم می گردد و از آغاز و انجام افتاده دارد.

آغاز: «ما كنت تستقیهم فانشاءالله سبحانه ثلاثاً بیضاً و حمراء و سوداء.»
انجام: «و الثانية رفع و قبلها مضاف محذوف، تقدیره و ما منع الناس الايمان.»
خط نسخ، از سده هشتم، علایم و نشانی ها سنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی بسیار مختصر دارد. ۴۵۱ گ، ۱۹ س، ۲۲×۱۴ سم، شناسه: ۴۲۶.

(۳۳۰)

الكشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. این نسخه شامل سوره کهف تا آخر قرآن است. خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین سنگرف یا سبز، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ و کمی حاشیه نویسی دارد. در چند برگ اول آیات قرآن با سنگرف بر فراز صفحه ها نوشته شده است. ۲۴۵ گ، ۳۱ س، ۲۵/۵×۱۸ سم، شناسه: ۸۰۵.

(۳۳۱)

الكشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. نسخه مذکور، شامل سوره اعراف تا پایان سوره کهف است. خط نسخ، از سده هشتم، چند برگ آخر را عمادالدین بن احمد نوشته است. عناوین مشکی درشت، بر فراز آیه ها با خط سنگرف نشانی گذاشته اند. در حاشیه با خطی نو نویس تصحیح شده است. ۲۱۷ گ، ۲۴ س، ۲۴/۵×۱۸ سم، شناسه: ۱۰۶۵.

(۳۳۲)

الكشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. این نسخه با «اليوم احل لكم الطيبات» (مائده: ۵) شروع، و به آیه «حتى اذا بلغ بين السدين» (كهف: ۹۳) ختم می‌گردد. آغاز: «و مكتسب بالعقل أو مما عرفكم أن تعلموه من اتباع الصيد بارسال صاحبه و انزجاره بزجره.» انجام: «قوله لا يكادون يفقهون.» خط نسخ معرب، از سده هشتم، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. آیه‌ها در حاشیه نوشته شده است. ۲۸۲گ، ۲۵س، ۳۱×۲۳سم، شناسه: ۱۶۵۱.

(۳۳۳)

الكشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. نسخه حاضر از آیه «ما جعل الله من بحيرة ولا سائبة ولا وصيلة ولا حام» (مائده: ۱۰۳) شروع، و به آخر سوره نحل پایان می‌یابد. آغاز: «و قيل الباطل ما سول لهم الشيطان من تحريم البحيرة و السائبة و غيرها و نعمة الله ما أحل لهم من الرزق.» خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۱۲گ، ۱۷س، ۱۹×۲۵/۵سم، شناسه: ۱۷۰۸.

(۳۳۴)

الكشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. این نسخه از سوره توبه تا سوره كهف را دربردارد. آغاز: «فمن دعي الى الله فأجاب و دعي الى الجزية فأجاب فقد اتبع الهدى.» انجام: «هي عندهم في العظم كالجبال فاذا وزنوها لم تزن شيئاً فلا...» خط نسخ معرب، از سده هشتم، ۲۶۹گ، ۱۷س، ۱۷/۵×۲۵سم، شناسه: ۲۱۶۰.

(۳۳۵)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. این نسخه از سوره نور تا سوره صافات را دربردارد. خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، چند برگ اول و آخر نونویس، و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۹۳ گ، ۲۶ س، ۱۷×۲۴/۵ سم، شناسه: ۲۳۳۷.

(۳۳۶)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. نسخه حاضر شامل آیه ۹ سوره قصص تا آیه ۵۵ سوره ذاریات است، و از آغاز و انجام افتاده دارد. خط نسخ، از سده هشتم، آیه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۱۴۲ گ، ۲۵ س، ۲۴×۳۱ سم، شناسه: ۳۵۹۳.

(۳۳۷)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. این نسخه شامل سوره انفال تا سوره شعراء است. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف و الفاظ قرآنی با خط ثلث مشکی، صفحه‌ها مجدول به شنگرف. روی برگ اول، نام کتاب و مؤلف در نقشه‌های زرین نوشته شده است. ۲۸۰ گ، ۲۵ س، ۱۸×۲۸/۵ سم، شناسه: ۴۵۷۲.

(۳۳۸)

الکشاف

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ ق. از آیه «فهب لی من لدنک ولیاً یرثنی» (مریم: ۵) تا سوره احزاب را داراست، و از آغاز و پایان افتاده دارد.

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها سنگرف و آیه‌ها در حاشیه به خط ثلث درشت،
 ۲۰۹ گ، ۲۵ س، ۱۷×۲۸ سم، شناسه: ۶۷۵۱.

(۳۳۹)

کشف الحقایق زیج ایلخانی

نظام‌الدین حسن بن محمد قمی نیشابوری، ف ۷۲۸ ق.
 شرحی است فارسی بر زیج ایلخانی خواجه نصیرالدین طوسی، در نجوم.
 آغاز: «رب الهمنا الصواب... اجناس سپاس بی قیاس که مقاطع اوهام انم از مطالع
 آن نشان ندهد.»

انجام: «و این جا سخن در کشف حقایق زیج ایلخانی به انتها رسانیم. و الحمد لله
 أولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً...»

خط نسخ، خضر بن موسی فرینانی، جمعه ۲۱ رمضان ۷۸۴، عناوین و اشکال سنگرف،
 و اواخر نسخه اشکال ترسیم نشده است. ۱۸۷ گ، ۲۶ س، ۱۳×۲۰ سم، شناسه: ۹۵۶۱.

(۳۴۰)

کشف الاسرار و عدة الابرار

رشیدالدین ابوالفضل احمد بن محمد میدی، ف سده ششم.
 تفسیر مزجی متوسطی است، که بیشتر به تفسیر خواجه عبدالله انصاری
 و گفته‌های وی می‌پردازد، فارسی است. این نسخه از اول سوره نمل شروع می‌شود
 و به آیه «وان یونس لمن المرسلین» (صافات: ۱۳۹) ختم می‌گردد.
 آغاز: «سورة النمل. بسم الله الرحمن الرحيم. به نام خداوند فراخ بخشایش
 مهربان...»

انجام: «ور بدو گیتی آن روز را بازیابم بر سودم و ربود تو دریابم به نبود خود
 خشنودم.»

خط نسخ، جمعه نیمه ذی الحجة ۷۳۳، عناوین سنگرف، آیه‌ها با سنگرف نشانی دارد. ۳۵۰
 گ، ۲۱ س، ۱۷×۲۶ سم، شناسه: ۵۵۸.

(۳۴۱)

کشف الرموز

شیخ عزالدین حسن بن ابی طالب یوسفی آبی، ف سده هفتم.
 شرحی است عربی بر کتاب المختصر النافع محقق حلی، در فقه.
 آغاز: «يقول العبد الضعيف... أحمد المنعم الذي لا يحمد الا لفضله و صلاته على
 سيد لا يرحم الا بصلته.»
 انجام: «أقول القسامة عند الفقهاء عبارة عن كثرة اليمين و سميت به لتكثير اليمين
 فيها و في اللغة عبارة عن أسماء.»
 خط نسخ، از سده هشتم، در حاشیه تصحیح شده و بلاغ دارد. برگ اول نونویس شده و خطبه را
 انداخته است. ۲۱۶ گ، ۲۲ س، ۱۴×۲۴ سم، شناسه: ۲۰۵.

(۳۴۲)

کشف الرموز

شیخ عزالدین حسن بن ابی طالب یوسفی آبی، ف سده هفتم.
 انجام: «قال دام ظله و قال الشيخ فيما بينهما بحساب ذلك. هذا من كلام الشيخ
 و رأيت ...»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنکرف، صفحه‌ها مجدول به زر و مشکى و لاجورد، ۱۹۷
 گ، ۱۲ س، ۱۴×۲۱/۵ سم، شناسه: ۶۱۷۳.

(۳۴۳)

کشف الرموز

شیخ عزالدین حسن بن ابی طالب یوسفی آبی، ف سده هفتم.
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکى درشت، و در حاشیه تصحیح شده است. دو برگ اول
 و برگ آخر نونویس است. ۲۳۷ گ، ۲۵ س، ۱۰×۱۹ سم، شناسه: ۱۲۶۳.

(۳۴۴)

کشف الغمه فی معرفة الائمة

بهاءالدین علی بن عیسی بن ابی الفتح الاربلی، ف ۶۹۲ ق.

عربی، در تاریخ زندگانی پیغمبر اکرم ﷺ و حضرت زهرا و ائمه معصومین علیهم‌السلام. این نسخه از آغاز کتاب تا پایان حالات حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام را داراست. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه روایاتی که بیشتر در فضایل است، افزوده شده. ۱۴۲ گ، ۲۳ س، ۲۰/۵×۳۰ سم، شناسه: ۶۴۹۶.

(۳۴۵)

کشف الغموض فی شرح العروض

عبدالسلام بن علی بن الحسین.

شرحی است عربی بر رساله العروض ابی الجیش انصاری اندلسی.

آغاز: «الحمد لله الذي جعل العروض ميزان الكلام و معيار الطباع و صير الشعر مما يروق الأبصار و يأنقه الأسماع.»

انجام: «و هذا آخر ما وعدنا من كشف الغموض في شرح العروض و الحمد لله حق حمده و الصلاة و السلام على رسوله محمد و آله.»

خط نسخ، علی بن ابی‌بکر بن الحسین بن الحسن بن محمد الطزرجانی، پنجشنبه چهارم ذی‌الحجه ۷۷۸، عناوین و عبارتها و رمزهای متن شنگرف، ۲۳ گ، ۲۰ س، ۱۹×۱۳ سم، شناسه: ۹۲۸۷.

(۳۴۶)

کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

شرحی است عربی بر تجرید الاعتقاد خواجه نصیرالدین طوسی، در کلام.

آغاز کتاب: «الحمد لله القاهر سلطانه العظيم شأنه الواضح برهانه الغامر احسانه.»

انجام نسخه: «و أن يوفقنا للرشاد بمنه و كرمه و الحمد لله و حده و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطيبين الطاهرين.»

خط نسخ، شنبه ۲۵ ربيع الاول ۷۳۱، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. ۱۹۰ گ، ۲۱ س، ۲۱×۱۱ سم، شناسه: ۷۲۷.

(۳۴۷)

کنز الدقائق

ابوالبرکات عبدالله بن احمد نسفی، ف ۷۱۰ ق.
عربی، در فقه حنفی.

آغاز: «الحمد لله الذي أعز العلم في الأعصار وأعلى حربه في الأمصار والصلاة
على رسوله المختص بهذا الفضل العظيم.»
انجام: «و للشباب العالم ان يتقدم على الشيخ الجاهل ولحافظ القرآن ان يخدم في
أربعين يوماً.»

خط نسخ، خلیل بن یوسف، اواسط رجب ۷۷۱، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه
تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. قبل و بعد از کتاب چند صفحه در فواید مختلف است. ۱۲۰ گ،
۱۵ س، ۲۶×۵/۱۷ سم، شناسه: ۱۰۲۷.

(۳۴۸)

کنز الفوائد في حل مشكلات القواعد

سید عمیدالدین عبدالمطلب بن مجدالدین اعرجی حلی، ف سده هشتم.
شرحی است عربی بر کتاب قواعد الاحکام علامه حلی، در فقه.

خط نسخ، علی بن حسین بن علی بن خلف بن سراج بن ابی العشب بن سراج بن عین الدولة بن
ابی طالب بن عبدالله المیسی المنبتی، دوشنبه چهارم صفر ۷۹۰، برای عزالدین حسین بن جعفر
نوشته شده است. عناوین شنگرف، ۱۸۷ گ، ۲۷ س، ۲۵×۱۸ سم، شناسه: ۸۴۲۶.

(۳۴۹)

کنز المعانی في شرح حرز الامانی

برهان الدین ابراهیم بن عمر بن ابراهیم جعبری، ف ۷۳۲ ق.
شرحی است عربی بر قصیده حرز الامانی شاطبی، در قرائت.

آغاز: «فعلیک للسبع الاول لکن خفی علیهم... من المتبرک بموافقة العدد المروي
و المصاحف العثمانية.»

انجام: «اللهم و سهل هذا الكتاب على طلابه و انفع به جملة اصحابه و الحمد لله رب العالمين ...».

خط نسخ نازیبیا، اسعد بن محمد بن احمد بن محمد بن محمود بن احمد بن محمد کرمانی، دوشنبه سلخ رجب ۷۶۴ (پایان جزء اول)، ابیات متن و عناوین شنگرف، و در برگ‌های اول مشکی درشت. در حاشیه تصحیح شده است. یازده برگ آخر نونویس است. ۳۵۲ گ، ۳۱ س، ۱۸×۲۵/۵ سم، شناسه: ۳۷۷۵.

(۳۵۰)

کیمیای سعادت

ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی، ف ۵۰۵ ق. فارسی، در اخلاق، برگرفته از کتاب خودش، احیاء العلوم. خط نسخ، سه‌شنبه غره ذی‌القعدة ۷۲۹، عناوین مشکی ثلث درشت. برگ اول و چند برگ از اواسط نسخه از سده یازدهم است. ۳۷۲ گ، ۲۱ س، ۱۵×۲۴ سم، شناسه: ۷۴۱۱.

(۳۵۱)

کیمیای سعادت

ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی، ف ۵۰۵ ق. این نسخه دارای رکن سوم و چهارم است. خط نسخ، علی بن احمد بن محمد الحسن کوهیار، اواسط ربیع‌الآخر ۷۵۱، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، صفحه‌ها مجدول به شنگرف، ۲۳۷ گ، ۳۳ س، ۲۱×۳۱ سم، شناسه: ۳۵۸۸.

(۳۵۲)

کیمیای سعادت

ابوحامد محمد بن محمد بن محمد غزالی، ف ۵۰۵ ق. این نسخه، جلد اول کتاب است. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، ۲۲۰ گ، ۱۷ س، ۲۱×۲۹/۵ سم، شناسه: ۴۳۱۷.

(۳۵۳)

اللغة

؟

فرهنگ عربی به عربی است، و ترجمه لغات به فارسی بین سطرها آمده است.
 آغاز: «ترشش علیه الماء (آب بر وی پاشید) تمشش العظم (بخایید استخوان را)
 ص تلصص (دزدی کرد) وهي اللصوصية.»
 انجام: «و يطفق طفقاً علق يفعل كذا ليس زيد ذاهباً هات كذا.»
 خط نسخ، یوسف بن طاهر، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در صفحه آخر تاریخ
 تولد علی بن یوسف، هشتصد و بیست و (?) دیده می‌شود. ۱۵۸ گ، ۸ س، ۱۷/۵×۲۶/۵ سم،
 شناسه: ۲۹۹۰.

(۳۵۴)

اللمعات

؟

قواعد اصول فقه را به عربی طبق آرای اهل سنت، با رد و ایراد و نقل گفته‌های
 بعضی از معتزله و شیعه، آورده است.
 آغاز: «بيان الاول قول ابى بكر الصديق - رضي الله عنه - أي سماء تظلني وأي أرض
 تظلني اذا قلت في كتاب الله برأبي.»
 خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین شنگرف و برگ‌ها درهم صحافی شده است. ۸۰ گ،
 ۱۴ س، ۱۲/۵×۱۸/۵ سم، شناسه: ۹۵۳۵.

(۳۵۵)

لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار

قطب‌الدین محمد بن محمد تحتانی رازی، ف ۷۶۶ ق.
 شرحی است عربی بر کتاب مطالع الانوار قاضی سراج‌الدین ارموی، در منطق.
 آغاز: «الحمد لله فياض ذوارف العوارف و ملهم حقائق المعارف واهب حياة
 العالمين و رافع درجات العالمين.»

انجام: «لانه لا يكون مستعداً لدرك حقائق الاشياء و كل ميسر لما خلق له، و لنقنع بهذا القدر من الكلام ...»

خط نستعلیق، یحیی بن تاج الشرف الموسوی، دوشنبه سلخ رمضان ۷۳۳، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۶۵ گ، ۲۷ س، ۱۲×۲۱/۵ سم، شناسه: ۱۸۲۳.

(۳۵۶)

لوامع البينات فی الاسماء والصفات

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ ق.

عربی، در شرح اسمای حُسنی و صفات الهی از دید فلسفی و کلامی.

آغاز: «الحمد لله الذي حارث الافكار في مبادئ انوار كبريائه و صمديته و تاهت الانظار في مطالع أسرار عزته و فردانيته.»

انجام: «و لما كان ذلك محالاً في حق الله تعالى كان اطلاق لفظ العزم في حقه محالاً، و لما انتهى الكلام ...»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه با دو گونه خط تصحیح شده است. ۸۱ گ، ۲۷ س، ۱۸×۲۷ سم، شناسه: ۳۵۴۲.

(۳۵۷)

مائة متقبه من مناقب علي عليه السلام

ابوالحسن محمد بن احمد بن علی بن شاذان، ف سده پنجم.

عربی، شامل صد فضیلت از فضایل حضرت امیرالمؤمنین و ائمه معصومین علیهم السلام.

آغاز: «الحمد لله الاول في ديموميته و الاخر في أزالته العدل في قضيته الرحيم ببريته الواحد في ملكه و برهانه.»

انجام: «و لا يقبل الله ايمان عبد الا بولايته و البراءة من أعدائه.»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، و در حاشیه تصحیح شده است. ۷۰ گ، سطور مختلف، ۱۸×۱۳ سم، شناسه: ۳۶۱۵.

(۳۵۸)

ما اتفق عليه الشيخان

ابو محمد عبدالغنی بن عبدالواحد مقدسی، معروف به ابن سرور، ف ۶۰۰ ق. عربی، در احادیثی که بخاری و مسلم در صحیح خودشان نقل کرده‌اند. آغاز: «الحمد لله الملك الجبار الواحد القهار وأشهد أن لا اله الا الله وحده لا شريك له.» انجام: «ان رجلا من أصحابه اعتق ... فباعه بثمان مائة درهم ...» خط نسخ معرب، شهاب‌الدین احمد بن ... غرة ربيع الاول ۷۰۴، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و کمی حاشیه نویسی دارد. ۵۷ گ، ۱۷ س، ۲۶×۱۸ سم، شناسه: ۲۸۸۵.

(۳۵۹)

ما لا يسع الطيب جهله

یوسف بن اسماعیل خوئی، مشهور به ابی‌الکبیر، ف سده هشتم. مفردات ابن‌البیطار را به عربی خلاصه کرده و بر آن مطالبی در دو بخش افزوده است. خط نستعلیق، از سده هشتم، عناوین در متن و حاشیه شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و گاهی حاشیه نویسی دارد. ۲۷۲ گ، سطور مختلف، ۲۶×۱۹ سم، شناسه: ۱۱۸۱.

(۳۶۰)

مجمع البحرين و ملتقى النهرين

مظفرالدین احمد بن علی، معروف به ابن‌الساعاتی بغدادی، ف ۶۹۴ ق. عربی، در فقه حنفی. آغاز: «الحمد لله جاعل العلماء انجماً للأهداء زاهرة و اعلاماً للاقتداء ظاهرة و حجة على الحق قاطعة.» انجام: «و المسؤول خاتم السعادة بفضلته و كرمه و الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على محمد و آله أجمعين.» خط نسخ، ابوالرضا مظفر بن سید علی جوینی، جمعه یازدهم شعبان ۷۲۴، این نسخه براساس نسخه‌ای که از روی نسخه مؤلف تصحیح شده و در پایان آن اجازه‌ای از مؤلف داشته، تصحیح

و مقابله شده است. همچنين عبدالوهاب بن علي حنفي نسخه را با نسخه عمادالدين عبدالوهاب سيوسي ونجم الدين زكريا الارزنجاني مقابله نموده و اين كار را به روز سه شنبه ۲۷ صفر ۷۵۲ به پايان برده است. هفت برگ آغاز نسخه نونويس است. ۱۸۶گ، ۱۵س، ۱۸×۱۲سم، شناسه: ۳۶۳۸.

(۳۶۱)

مجمع البيان لعلوم القرآن

ابوعلی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی، ف ۵۴۸ق. تفسیر مشهوری است به عربی، که از تفسیر الثیان شیخ طوسی بهره برده، و در ده جزء آن را تدوین کرده است. این نسخه از آغاز قرآن تا پایان سوره بقره را داراست. خط نسخ، سه شنبه چهارم رمضان ۷۰۷ (پایان جزء اول)، عناوین شنگرف، آیه‌ها مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷۴گ، ۳۱س، ۳۲×۲۳سم، شناسه: ۳۲۳۱.

(۳۶۲)

مجمع البيان لعلوم القرآن

ابوعلی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی، ف ۵۴۸ق. آغاز: «و لكن الظالمين بأيات الله يجحدون، ولقد كذبت رسل من قبلك فصبروا على ما كذبوا.» انجام: «و الامل في أن يوفق لتشمير الذيل و ادراع الليل اقبالاً على اتمام بقيته و تهيئة اسباب تتمته.» خط نسخ معرب، حسن شيعی السبزواری (شاگرد علامه حلی)، اواخر جمادى الاخر ۷۳۱، آیات با خط درشت تر معرب، عناوین شنگرف، بعضی از لغات در حاشیه به فارسی ترجمه شده است. ۱۸۸گ، ۴۰س، ۲۸×۲۰سم، شناسه: ۲۹۴.

(۳۶۳)

مجمع البيان لعلوم القرآن

ابوعلی الفضل بن الحسن بن الفضل طبرسی، ف ۵۴۸ق. نسخه مذکور، از سوره عنكبوت شروع می‌شود و به سوره ص ختم می‌گردد.

خط نسخ معرب، علی بن احمد بن یحیی بن علی المزیدی، هفدهم ربیع الاول ۷۳۹، عناوین با خط درشت‌تر، در حاشیه تصحیح شده و آثار بلاغ دارد. ۲۲۲ گ، ۱۸ س، ۱۹×۱۴ سم، شناسه: ۴۷۴.

(۳۶۴)

المحیط الاعظم و البحر الخضم فی تأویل کتاب الله العزیز المحکم

سید رکن‌الدین حیدر بن علی بن حیدر حسینی آملی، ف سده هشتم. تفسیر بسیار مفصلی است مشحون از مطالب عرفانی و تأویلات عقلی و گفته‌های بزرگان عرفان و تصوف، و عربی است. این نسخه، از اول کتاب شروع می‌شود و به آیه «یا بنی اسرائیل اذکروا نعمتی» (بقره: ۴۰) ختم می‌شود؛ و مشتمل بر جزء اول و دوم کتاب است، که جزء اول دارای مقدمات است و جزء دوم وارد تفسیر می‌شود. آغاز و انجام جزء اول و انجام جزء دوم افتاده است. آغاز: «أن اکتب لهم کتاباً جامعاً للتأویل و التفسیر بحيث یكون التأویل مطابقاً لاریاب التوحید و التحقیق.»

انجام: «ای انا جعلنا له انساناً کاملاً مستحقاً بأن یسمى له انساناً.»

خط نستعلیق، نسخه اصل به خط مؤلف، سلخ شوال ۷۷۷، در نجف اشرف (روی برگ اول جزء دوم)، عناوین و آیات و علایم شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و در بعضی جاها خط خوردگی دارد. بسیاری از اوراق فرسوده و تعمیر شده است. ۱۶۶ گ، سطور مختلف، ۲۸×۲۲ سم، شناسه: ۳۰۱.

(۳۶۵)

مختار الصحاح

زین‌الدین محمد بن ابی‌بکر رازی، ف سده هشتم. عربی، در لغت، که از کتاب صحاح اللغة جوهری انتخاب کرده و بر آن مطالبی افزوده است.

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین و لغات شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و اندکی حاشیه‌نویسی دارد. پاره‌ای از برگ‌ها نونویس است. ۳۳۶ گ، ۱۹ س، ۱۹×۱۴ سم، شناسه: ۴۹۰۴.

(۳۶۶)

مختصر مصباح السالکین

کمال‌الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی، ف ۶۹۹ق.
مختصری است از کتاب مصباح السالکین خود مؤلف، که برای عطاء ملک جوینی
نوشته، و عربی است.

خط نسخ معرب، سال ۷۱۳، عناوین و شنگرف و در اواخر نسخه مشکئی، در حاشیه تصحیح
شده است. روی برگ اول اجازه‌ای از عبدالحمود ابن امیرالحاج المجاور برای شمس‌الدین
محمد بن جمال‌الدین بن احمد الفقیه اللخساوی به تاریخ ۲۶ محرم ۸۴۱ آمده است. ۲۱۴گ، ۲۷
س، ۲۹/۵×۲۱ سم، شناسه: ۷۰۴۶.

(۳۶۷)

مختصر مصباح السالکین

کمال‌الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی، ف ۶۹۹ق.
خط نسخ، علی بن ابی‌هاشم حسینی کورسرخ، جمادی‌الآخر ۷۲۶، عناوین و نشانی متن
شنگرف و گاهی نوشته نیست. در حاشیه تصحیح شده است. ۳۱۹گ، ۲۱ س، ۲۶×۱۸/۵ سم،
شناسه: ۶۷۳۶.

(۳۶۸)

المختصر النافع

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ق.
کتاب فتوایی مختصری است به عربی، که گاهی به بعضی ادله نیز اشاره می‌کند.
آغاز کتاب: «الحمد لله الذي صغرت في عظمته عبادة العابدین.»
آغاز نسخه: «و تعهد فی حاملی المذهب؛ و أنا أسأل الله لي و لك الامداد.»
انجام: «فهذا آخر ما أرادنا ذكره... و جعل الى الجنة منقلبة و منتقلة انه لا يخيب من
سأله و لا يخسر من أمله.»
خط نسخ معرب، حسین بن محمد بن حسن الجویانی، پنجشنبه ۲۴ ذی‌الحجۀ ۷۸۷، عناوین

شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد و حاشیه نویسی شده است. ۱۴۸ گ، ۱۵ س،
 ۱۳×۱۸ سم، شناسه: ۵۰۶.

(۳۶۹)

المختصر النافع

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ ق.
 آغاز: «في الحول كله وأن يكون قيمته نصاباً فصاعداً»
 انجام: «و لا يقطع من سرق من جيب انسان أو كمه»
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی و علامت
 بلاغ دارد. ۱۷۱ گ، ۱۴۷ س، ۱۹×۱۴ سم، شناسه: ۴۱۲۸.

(۳۷۰)

المختصر النافع

محقق حلی جعفر بن حسن بن یحیی بن سعید، ف ۶۷۶ ق.
 آغاز: «و يكفى ازالة عين النجاسة و ان بقي اللون»
 انجام: «الثالثة لا يعقل العاقلة بهيمة و لا اتلاف مال و يختص ضمانها بالجناية على
 الادمي حسب»
 خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین با خط درشت، نشانی ها شنگرف، در حاشیه تصحیح
 شده و با خطوط گوناگون بلاغ دارد. ۱۸۶ گ، ۱۵ س، ۱۶×۱۲ سم، شناسه: ۵۲۷.

(۳۷۱)

مختلف الشيعة في أحكام الشريعة

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
 عربی، در مسائل فقهی مورد اختلاف علما، از طهارت تا دیات. این نسخه از کتاب
 زکات تا پایان حج را داراست.
 خط نسخ، جعفر بن حسین استرآبادی، سلخ رمضان ۷۰۵، عناوین مشکی درشت، ۱۲۷ گ،
 ۲۵ س، ۲۴×۱۷ سم، شناسه: ۱۰۵۲.

(۳۷۲)

مختلف الشيعة في أحكام الشريعة

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. این نسخه جزء چهارم کتاب است، و از احکام و دیعه تا پایان کتاب طلاق را دربردارد.

آغاز: «عن الحسن عليه السلام عن رجل استودع رجلا الف درهم فضاقت.»
خط نسخ نازیبا، وشاح بن محمد بن عتیبه (?)، جمعه دوم رجب ۷۲۰، عناوین مشکی درشت.
مقابله این نسخه از روی نسخه مؤلف. روز یکشنبه ۲۶ جمادی الاخر ۷۳۳ به پایان رسیده است.
۱۷۳ گ، ۲۵ س، ۱۶×۲۶ سم، شناسه: ۴۴۳۴.

(۳۷۳)

مختلف الشيعة في أحكام الشريعة

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. این نسخه جلد دوم، و شامل کتاب زکات تا پایان کتاب حج است.
خط نسخ، وشاح بن محمد بن عتیبه، ۲۷ ذی الحجة ۷۲۱، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. هشت برگ اول نونویس است. ۱۲۵ گ، ۲۵ س، ۱۵/۵×۲۲ سم، شناسه: ۱۵۴۵.

(۳۷۴)

مختلف الشيعة في أحكام الشريعة

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. نسخه مذکور، از کتاب طهارت تا کتاب حج را دربردارد.
آغاز: «وقع في احدهما قدر لا يدري ايهما هو وليس يقدر على ماء غيره قال يهريقهما و يتيمم.»
خط نسخ، احمد بن حسن بن حبی الفراهان، سیزدهم جمادی الاخر ۷۳۳ (پایان جزء اول)، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. در ثلث اول کتاب علامت بلاغ دیده می شود.
۳۲۸ گ، ۲۵ س، ۱۵/۵×۲۳ سم، شناسه: ۱۲۲۹.

(۳۷۵)

مختلف الشيعة في أحكام الشريعة

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق. نسخه یاد شده، شامل جزء اول و دوم و سوم کتاب است، و تا احکام اقرار را در بر می گیرد.

خط نسخ، ابراهیم بن احمد بن حمد بن احمد بن علی بن حسین حسینی بحرانی، چهارم رمضان ۷۲۲ (آخر جزء اول)، برگ‌های بسیاری از نسخه افتاده بوده، و محمد قاسم بن سعید به تاریخ چهارشنبه ۲۶ ذی القعدة ۱۲۲۴ در خوانسار آن را تکمیل کرده است. ۳۱۲ گ، سطور مختلف، ۲۶×۱۷/۵ سم، شناسه: ۸۶۳۶.

(۳۷۶)

مرصاد العباد

ابوبکر عبدالله بن محمد بن شاهاور رازی، مشهور به نجم‌الدین دایه، ف ۶۵۴ ق. فارسی، در بیان آداب تصوف و تزکیه نفس، در پنج باب. آغاز: «حمد بی حد و ثنای بی عد پادشاهی را که وجود هر موجودی نتیجه جود اوست، و جود هر موجود حمد و ثنای وجود او.» انجام: «یا موی‌کشان تو را بر شیخ برد / با او به دو اسبه روی سوی تو نهاد.» خط نسخ، محمد بن ابی نصر بن محمد خوامی شیرازی، پنجم رجب ۷۹۳، در ملطیه، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۱۰ گ، ۱۷ س، ۱۸×۱۴ سم، شناسه: ۳۴۵۴.

(۳۷۷)

مروج الذهب و معادن الجواهر

ابوالحسن علی بن الحسین بن علی مسعودی، ف ۳۴۶ ق. تاریخ مختصری است از ابتدای خلقت عالم تا عصر مؤلف، به عربی. نسخه حاضر قطعه‌ای از کتاب است و از «ذکر أرباع العالم» شروع می‌شود و به تاریخ مروان و عبدالله بن زبیر ختم می‌گردد.

آغاز: «ذكر أرباع العالم وما خص به كل جزء من الشرق والغرب واليمن
والحربيا. قال المسعودي رحمه الله تعالى الطبايع أربع.»
انجام: «وكان الحجاج من أظلمهم وأسفكهم للدماء و سندر شرح جميع ما قدمنا
في هذا الكتاب من جوامع ذكره مما يلي هذا الباب.»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوين و نشانی‌ها شنگرف، ۱۴۱ گ، ۱۹ س، ۲۷×۱۸ سم، شناسه:
۵۳۰.

(۳۷۸)

المشترك وضعاً و المفترق صقماً

ابوعبدالله ياقوت بن عبدالله حموي رومي، ف ۶۲۶ ق.
عربي، شامل مکانهایی که از جهت لفظ مانند یکدیگر و از جهت مکان جغرافیایی
در چند نقطه‌اند؛ در ۲۸ کتاب، به عدد حروف آغاز نامها. نسخه مزبور، حرف سین تا
پایان آن را دربرمی‌گیرد.
آغاز: «موضعان بضم السين و فتح الراء و ياء ساكنة و راء السرير واد بالحجاز
قال كثير.»

انجام: «فرحم الله امرءاً استفاد منه شاركننا في صالح دعائه و سأل لنا لله المغفرة
والتجاوز عن السيئات اذا جاوزنا الاموات.»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوين شنگرف، ۶۹ گ، ۱۹ س، ۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۴۴۶۹.

(۳۷۹)

مصباح السالكين

كمال الدين بن ميثم بن علي بن ميثم بحراني، ف ۶۷۹ ق.
خط نسخ، از سده هشتم، عناوين شنگرف، در حاشیه تصحيح شده است. ۲۶۲ گ، ۳۱ س،
۲۷×۱۶ سم، شناسه: ۲۶۷۷.

(۳۸۰)

مصايح السنة

ابومحمد حسين بن مسعود بغوي شافعي، ف ۵۱۶ ق.

عربی، شامل ۴۷۱۹ روایت از پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله است، و در ابواب مختلف گردآوری شده است.

آغاز: «و الغنی و عن علی - رضی الله عنه - قال قال لی رسول الله قل اللهم اهدنی و سددنی و اذکر بالهدی.»

انجام: «من الحسان عن انس قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم: مثل امتی مثل المطر لا یدری اوله خیر أم آخره.»

خط نسخ، امین بن داوود، چهارم ربیع الاخر ۷۱۰، عناوین با مشکی درشت، صفحه‌ها مجدول به شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. در صفحه آخر اجازہ ای است که ابو عبدالله حسین بن ابی محمد سالار بن محمود غزنوی مشهور به مشرقی شافعی برای شمس الدین محمد بن جمال الدین بن یوسف بن محمد جیلی شافعی، به تاریخ چهارشنبه ۲۳ شوال ۷۷۰ در مدرسه مستنصریه نوشته است. ۱۸۷ گ، ۱۹ س، ۲۳×۱۶ سم، شناسه: ۹۲۹.

(۳۸۱)

مصاییح السنة

ابو محمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق.

خط نسخ معرب، عیسی بن اسماعیل بن علی بن عیسی البیوجانی، پنجشنبه دوازدهم جمادی الاخر ۷۵۷، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. ۱۹۸ گ، ۲۳ س، ۲۳×۱۸/۵ سم، شناسه: ۱۲۱۰.

(۳۸۲)

مصاییح السنة

ابو محمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق.

آغاز: «فی جامعیهما أو أحدهما و أعنی بالحسان ما اوردہ ابوداود سلیمان بن الاشعث السجستانی.»
انجام: «فقال النبی صلی الله علیه و آله فارق واحدة و أمسک أربعاً فمدت الی أقدمهن صحبة عندی.»

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت. حاشیه‌نویسی بسیار دارد. روی برگی قبل از کتاب تملک مرتضی بن محمد مؤمن (پدر فیض کاشانی) دیده می‌شود. ۲۶۴ گ، ۱۳ س، ۱۵/۵×۱۲ سم، شناسه: ۱۶۹۲.

(۳۸۳)

مصاییح الانوار فی فضائل امام الابرار

شیخ هاشم بن محمد.

عربی، در فضایل و مناقب حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و آیات و روایات و احادیثی که درباره آن حضرت آمده است؛ در دو جلد و مشتمل بر ۳۶ باب. نسخه مذکور، جلد اول کتاب، و دارای ۲۱ باب است.

آغاز: «الحمد لله الذي أنشأ جميع المخلوقات بكنه حكيمته و رفع السماوات العاليات بعظمتيم قدرته و سطح الارضين المدحيات بلطيف معرفته.»
انجام: «و الايتمام به في فرض الطاعة له و لقيامه في الامة مقامه لان ارادتهما واحده ...»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، ۱۶۵ گ، ۲۱ س، ۱۵×۲۱/۵ سم، شناسه: ۳۶۹۱.

(۳۸۴)

مصباح السالكين

كمال الدين ميثم بن علي بن ميثم بحراني، ف ۶۷۹ ق.

اولین شرحی است که ابن ميثم به عربی بر نهج البلاغه نوشته است. این نسخه، سه جزء اول کتاب است، و از آخر افتاده دارد.

خط نسخ، حسین بن محمد بن الحسن الجویانی العاملی، شنبه یازدهم جمادی الاول ۷۹۱، در مدرسه سید مرتضی در نجف (پایان جزء دوم)، عناوین شنگرف و برگ‌های اول نونویس است. ۳۱۱ گ، ۲۷ س، ۱۸×۲۶ سم، شناسه: ۹۳۸۸.

(۳۸۵)

مصباح السالکین

کمال‌الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی، ف ۶۷۹ق.
نسخه مزبور، جلد اول کتاب است و تا پایان خطبه شفشقیه را داراست.
آغاز: «ذو النفس القدسیة و الخلافة الانسیة و الاعراق الرضیة و الهمم الابیة
و المقاصد السنیة.»
انجام: «وانه لیعلم ان محلی منها محل القطب من الرحی ینحدر عنی السیل
ولا ...»
خط نسخه، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۲۱گ، ۲۳
س، ۳۲×۱۶/۵ سم، شناسه: ۳۷۵۴.

(۳۸۶)

مصباح السالکین

کمال‌الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی، ف ۶۷۹ق.
این نسخه فقط چند برگ آغاز کتاب است.
خط نسخه، از سده هشتم، عناوین شنگرف، روی برگ اول تملک محمد بدیع‌المدرس الخادم
و مهر مربع «العبد محمد بدیع» و ابوالحسن المدرس و عباس بن محمد رضا قمی و حسین ابن علم
الحسینی و مهرهای بیضوی «انی عبدالله آتانی الکتاب» و «عبدہ الراجی داود الحسینی» و «محمد ز
نسل اسماعیل شد» و تاریخ تولدهایی در رجب ۷۶۶ و ۷۷۴ دیده می‌شود. ۹گ، ۲۷ س،
۲۵×۱۶/۵ سم، شناسه: ۳۸۰۱.

(۳۸۷)

مصباح المتهدجد

شیخ الطائفة مجمد بن الحسن الطوسی، ف ۴۶۰ق.
عربی، در ادعیه و اعمالی که در روزهای سال به جا آورده می‌شود.
آغاز: «الامام و تنقسم هذه العبادات قسمین آخرین احدهما مفروض و الاخر
مسنون.»

انجام: «ومتی اختل واحد من الشروط سقط فرضه و تفصیل ذلک و فروعه بیناه فی النهایة.»

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۲۲ گ، ۲۳ س، ۲۷×۱۷/۵ سم، شناسه: ۱۴۲۰.

(۳۸۸)

مصباح المتهدجد

شیخ الطائفة مجمد بن الحسن الطوسی، ف ۴۶۰ ق. برگ اول این نسخه افتاده بود، و شخصی آن را تکمیل کرده، که ربطی به کتاب ندارد.

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، ۲۴۰ گ، ۱۵ س، ۲۸×۱۴ سم، شناسه: ۷۳۰۹.

(۳۸۹)

مطالع الانظار فی شرح طوابع الانوار

شمس‌الدین محمود بن عبدالرحمان اصفهانی، ف ۷۴۹ ق. شرحی است عربی بر کتاب طوابع الانوار قاضی بیضاوی، در کلام. این نسخه بخش منطق را داراست.

خط نسخ، پنجشنبه ۲۵ محرم ۷۶۳، در بغداد، عناوین نوشته نشده، و گاهی با شنگرف در حاشیه تصحیح شده است. ۱۴۳ گ، ۲۳ س، ۱۶/۵×۱۲ سم، شناسه: ۱۶۸۵.

(۳۹۰)

معالم التنزیل

ابومحمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق. تفسیری است عربی، که بیشتر از صحابه و مفسران قدیم نقل می‌کند. نسخه مذکور، از سوره مائده تا سوره انفال را دربردارد.

خط نسخ، از سده هشتم، آیه‌ها با مشکی نشانی دارد. به خطی تازه‌تر حاشیه‌نویسی دارد و نیز در حاشیه تصحیح شده است. ۱۵۸ گ، ۲۳ س، ۱۸×۲۵ سم، شناسه: ۱۲۱۲.

(۳۹۱)

معالم التنزیل

ابومحمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق. این نسخه، تا پایان سوره نسا را دربرمی‌گیرد. خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، و در حاشیه تصحیح شده است. ۲۵۲ گ، ۲۵ س، ۱۸/۵×۲۷/۵ سم، شناسه: ۱۳۰۹.

(۳۹۲)

معالم التنزیل

ابومحمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق. این نسخه جزء چهارم کتاب است، و شامل سوره یس است. انجام: «قال ألا أخبرک بأفضل ما تعوذ به المتعوذون.» خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، آیه‌ها با مشکی نشانی دارد. در حاشیه تصحیح شده است و حاشیه‌نویسی دارد. روی برگ اول نام کتاب و مؤلف در نقشه‌های رنگین و زمینه زرین نوشته شده است. ۲۸۳ گ، ۲۵ س، ۱۸/۵×۲۷ سم، شناسه: ۱۸۸۲.

(۳۹۳)

معالم التنزیل

ابومحمد حسین بن مسعود بغوی شافعی، ف ۵۱۶ ق. این نسخه، شامل سوره مریم تا سوره صافات است. خط نسخ، از سده هشتم، (نام کاتب و تاریخ کتابت به دلیل فرسودگی برگ آخر خوانده نمی‌شود)، آیه‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و مختصری حاشیه‌نویسی دارد. ۲۱۱ گ، ۲۳ س، ۱۵×۲۳/۵ سم، شناسه: ۴۴۵۴.

(۳۹۴)

المغنی فی شرح الموجز

سعدالدین محمد بن مسعود کازرونی، ف ۷۵۸ ق.
 شرحی است عربی بر کتاب موجز القاتون علاءالدین قرشی، معروف به ابن نفیس، در
 طب. این نسخه فن اول کتاب است.

آغاز: «الطبیعی فوق الماء و تحت النار و هذه خفیه الاضافیه، ای بالاضافه الی
 الأرض.»

خط نسخ، از سده هشتم، و بعضی برگ‌ها از سده دهم، متن شنگرف و در حاشیه تصحیح شده
 است. ۱۳۷ گ، سطور مختلف، ۲۴×۱۵ سم، شناسه: ۹۳۷۵.

(۳۹۵)

مفاتیح الغیب

فخرالدین محمد بن عمر رازی، ف ۶۰۶ ق.
 تفسیر عربی مفصلی است که به مسائل فلسفی توجه دارد. نسخه یاد شده، شامل
 سوره ق تا پایان قرآن است.

خط نسخ، ابراهیم بن موسی بن ابی‌السهل سمرقندی، رجب ۷۳۷، عناوین مشکی درشت‌تر،
 ۲۷۲ گ، ۳۳ س، ۲۰/۵×۳۰/۵ سم، شناسه: ۱۹۲۸.

(۳۹۶)

مفتاح العلوم

ابویعقوب یوسف بن ابی‌بکر سکاکی، ف ۶۲۶ ق.
 عربی، در علم صرف و نحو و معانی و بیان و بدیع و استدلال و عروض و قافیه، در
 سه قسم.

آغاز: «ابدال الاخر الفأکر سائل و عجائز و صحائف و بیائع و سیائق و اوائل
 و كذلك قوائل.»

انجام: «کالصوف المنفوش و خلع منضود فی موضع کالعهن المنفوش ...»

خط نسخ، از سده هشتم، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. نسخه فرسوده و اصلاح شده است. ۲۸۲ گ، ۱۶ س، ۱۷×۲۵ سم، شناسه: ۹۶۵.

(۳۹۷)

مفتاح العلوم

ابویعقوب یوسف بن ابی بکر سکاکی، ف ۶۲۶ ق. این نسخه بخش معانی و بیان است.

خط نسخ، پنجشنبه نهم شعبان ۷۷۴ (پایان علم معانی)، در حاشیه تصحیح شده و اندکی حاشیه نویسی دارد. برگ‌هایی از آغاز و پایان نسخه نویسی است. ۱۴۰ گ، ۱۵ س، ۱۸×۲۷ سم، شناسه: ۹۳۹۲.

(۳۹۸)

مفتاح العلوم

ابویعقوب یوسف بن ابی بکر سکاکی، ف ۶۲۶ ق. این نسخه قسم سوم کتاب، و در معانی و بیان است.

انجام: «ولم یکن کاتبین ثانی اذهما فی الغار، و غیر المعقد هو أن یفتح ...»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی و نشانی بلاغ دارد. ۱۱۳ گ، ۱۹ س، ۱۵/۵×۲۳ سم، شناسه: ۸۴۰.

(۳۹۹)

مفتاح العلوم

ابویعقوب یوسف بن ابی بکر سکاکی، ف ۶۲۶ ق.

این نسخه، مشتمل بر قسم سوم کتاب، و در معانی و بیان است. مقداری از ذیل آن نیز در خواص تراکیب کلام و علم اوزان.

خط نسخ، معصوم بن سهل الله بن الحسین کاشی، چهاردهم رمضان ۷۵۹، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد، و گاهی حاشیه‌ها در برگی جداگانه نوشته و الصاق شده است. ۳۰۸ گ، ۱۱ س، ۱۶×۲۳ سم، شناسه: ۱۵۶۶.

(۴۰۰)

المفصل فی صنعة الاعراب

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. عربی، در قواعد نحو، شامل چهار بخش. خط نسخ، عطا ملک، پنجشنبه ۲۲ شعبان ۷۰۵، عناوین شنگرف و در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۱۹۸گ، ۱۳س، ۲۰×۱۴سم، شناسه: ۶۶۶۹.

(۴۰۱)

المفصل فی صنعة الاعراب

جارالله محمود بن عمر زمخشری، ف ۵۳۸ق. خط نسخ معرب، ابوالفتوح بن عبیدالله بن الصدیان، معروف به افتخار الشاعرجی، سال ۷۶۱، عناوین شنگرف و گاهی مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد. ۲۲۲گ، ۱۴س، ۲۴×۱۷سم، شناسه: ۶۷۳۵.

(۴۰۲)

منار الانوار

شیخ ابوالبرکات عبدالله بن احمد نسفی، ف ۷۱۰ق. عربی، در قواعد اصول، به روش اهل سنت. آغاز: «الحمد لله الذي هدانا الى صراط المستقيم والصلاة على من اختص بالخلق العظيم و على آله الذين قاموا بنصرة الدين القويم.» انجام: «ولهذا اذا صبر في هذين القسمين حتى قتل صار شهيداً.» خط نسخ، شنبه بیستم شعبان ۷۲۸، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی بسیار دارد، و گاهی که حواشی کافی نبوده، در برگ‌های الحاقی حاشیه‌نویسی شده است. ۷۰گ، ۱۱س، ۱۷×۱۲سم، شناسه: ۳۶۲۳.

(۴۰۳)

منازل السائرين

خواجه عبدالله بن محمد بن اسماعیل انصاری هروی، ف ۴۸۱ق.

عربی، شامل صد منزل و مقام از منزلهایی که سالکین طریق حق باید از آنها بگذرند تا به حق برسند.

آغاز: «الحمد لله الواحد الاحد القیوم الصمد اللطیف القریب الذی أمطر سرائر العارفين کرائم الکلم من غمائم الحکم.»
انجام: «وقد أجبیت فی سالف الزمان سائلا سألنی عن توحید الصوفیة بهذه القوافی الثلاث ...»

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. ۶۲گ، ۱۱ س، ۱۱×۱۵ سم، شناسه: ۱۶۹۹.

(۴۰۴)

منافع القرآن (خواص السور)

؟

منافع خواندن یا نوشتن سوره‌های قرآن را از سوره فاتحه تا سوره اخلاص، با فارسی کهن گرد آورده است؛ بدون نسبت به حدیثی، نام کتاب، چنانکه ذکرش رفت، در آخر نسخه آمده است، و شاید از کاتب باشد.

آغاز: «سورة فاتحة الكتاب، هرک مداومت کند بر خواندن فاتحه در هر ساعتی گناهانش آمرزیده شود.»

انجام: «و سورة الاخلاص در یک روز همچنان باشد کی جمله قرآن را در یک رکعت گزارده، و ثواب هرک پیوسته خداند و این مرتبه عظیم است.»

خط نسخ نازیبا، یحیی بن محمود طوسی، ۲۸ شعبان ۷۰۰، عناوین مشکی درشت، ۴۲گ، ۱۳ س، ۱۶×۱۲ سم، شناسه: ۱۳۹۲.

(۴۰۵)

مناقب آل ابی طالب

رشیدالدین محمد بن علی بن شهر آشوب مازندرانی، ف ۵۸۸ق.

عربی، در فضایل و مناقب معصومان علیهم السلام. این نسخه، از «باب ما یتعلق بالآخرة من مناقبه علیهم السلام» تا پایان کتاب را داراست.

آغاز: «باب ما يتعلق بالآخرة من مناقبه عليه السلام، فصل في محبته عليه السلام. قوله تعالى و لا يتخذوا من دون.»

انجام: «و نعلم أن لو لم ندن بولائكم / لما قبلت أعمالنا أبداً منا.»
خط نسخ، دوشنبه ۲۴ ذی القعدة ۷۷۷ (پایان جزء ششم)، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۵۳گ، ۲۱س، ۲۶×۱۸ سم، شناسه: ۳۸۲۳.

(۴۰۶)

منية اللبيب في شرح التهذيب

سید ضیاء‌الدین عبدالله بن محمد حسینی حلی، ف سده هشتم.
شرحی است عربی بر کتاب تهذیب الوصول الی علم الاصول علامه حلی.
آغاز: «و برازة حجه يحتاج الناظر فيه الى الشرح و التنبيه أحببت أن املی عليه شرحاً.»
انجام: «انه حينئذ لا يحكم على ذلك الخبر بالصحة و لم يزد على الحكاية ...»
خط نسخ، محمود بن حسن بن علی بن حسن حسنی، هیجدهم رمضان ۶۴ (پایان جزء اول)، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی و علامت بلاغ دارد. ۲۳۹گ، ۲۵س، ۲۲×۱۵ سم، شناسه: ۲۵۶۶.

(۴۰۷)

الموجز في شرح القانون

علاء‌الدین علی بن ابی‌الحزم القرشی، مشهور به ابن نفیس، ف ۶۸۷ق.
شرحی است عربی بر کتاب قانون ابن سینا، در طب. این نسخه فن سوم و چهارم از کتاب اول است.
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف و برگ‌های اول و آخر از سده دهم است. ۱۹۰گ، ۲۵س، ۲۳/۵×۱۷ سم، شناسه: ۹۰۹۴.

(۴۰۸)

النقود و الردود في شرح مختصر الاصول

اکمل‌الدین محمد بن محمود بابرتهی حنفی، ف ۷۸۶ق.

شرحی است عربی بر کتاب مختصر الاصول ابن حاجب و کتاب‌های دیگر، در اصول فقه. این نسخه جلد سوم کتاب، و شامل بحث مطلق و مقید است، و از پایان نسخه افتاده است.

خط نسخ، نزدیک عصر مؤلف، عناوین شنگرف، ۱۹۳ گ، ۲۶ س، ۱۶×۲۵ سم، شناسه: ۷۶۵۵.

(۴۰۹)

نکت الهمیان فی نکت العمیان

صلاح‌الدین خلیل بن ایبک صفدی، ف ۷۶۴ ق.

عربی، شامل داستانهای ادبی و مطالب نغز و شیرینی که به نابینایان تعلق دارد. آغاز: «الحمد لله الذی لا تدرکه الابصار و هو یدرک الابصار و لا یحتاج فی تدبیر ملکه الی المؤازرین و لا الی الانصار.»
انجام: «فیتعجب منه اذ یدعوا بهذه الدعاء و هو اعمی حتی قتله المسودة و روی له ابوداود و الترمذی و ابن ماجه.»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه‌نویسی و بلاغ دارد. روی برگ اول ترنج رنگی است دارای نام کتاب. پس از کتاب اجازه‌ای است به خط مؤلف به تاریخ دوازدهم محرم ۷۵۹، که برای چند تن از علما نوشته است. ۱۵۰ گ، ۱۹ س، ۱۹×۲۷ سم، شناسه: ۹۱۹.

(۴۱۰)

نهاية الاصول

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

عربی، در اصول، دارای مباحث مفصل استدلالی. آغاز: «الذوات و الصفات الحقیقیة، و بقولنا الشرعیة الاحکام العقلیة کالتماثل و الاختلاف و الحسن و القبح.»
انجام: «و یوفق کل مستعد للاستفاده منه و یبعد کل ممار منخاذل عنه و الحمد لله رب العالمین.»

خط نسخ، محمد بن علی الحاج الاوی، دوشنبه پانزدهم ربیع‌الآخر ۷۲۲، عناوین و نشانی‌ها
شنگرف، ۳۷۶گ، ۲۵س، ۲۷×۱۸/۵سم، شناسه: ۲۷۷.

(۴۱۱)

نهاية الاصول

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق.
این نسخه از حسن و قیح عقلی شروع می‌شود و به مباحث نسخ قیاس ختم می‌گردد.
آغاز: «أی ان الله تعالی احبه و نفلای طاعته غیر واجبة و ان للانسان ان یفعله من
غیر حتم.»

انجام: «و تعبد بالقیاس علیه بواسطه کونه ما کولا بامارة هی اقوی.»
خط نسخ نازیبا، در عصر مؤلف، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و در بسیاری از
صفحه‌ها تصریح شده که از روی نسخه‌ای که بر مصنف خوانده شده تصحیح شده است. ۲۲۷گ،
۲۲س، ۲۴×۱۹سم، شناسه: ۳۸۴.

(۴۱۲)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ق.
مشمول بر ۲۳۶ خطبه و ۷۹ نامه و وصیت و ۴۸۰ کلمه کوتاه از سخنان و نوشته‌های
حضرت علی علیه السلام که کاتب گوید در عهد مصنف بر کتاب افزوده شده است.
خط نسخ معرب، احمد بن محمد بن جعفر بن احمد، معروف به الربان، ششم رمضان ۷۰۳،
در جزیره اوال بحرین، بر اساس نسخه شمس‌الدین محمد بن خزعل، از روی نسخه ابن سکون
مقابل شده است. عناوین مشکی درشت، در حاشیه تصحیح شده است. در برگ‌های اول، به خطی
جز خط اصل حاشیه‌نویسی دارد. ۲۱۳گ، ۱۷س، ۲۲×۱۵/۵سم، شناسه: ۳۷۴۱.

(۴۱۳)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ق.

خط نسخ معرب، نوزدهم ربیع الاول ۷۰۷، عناوین زرین یا لاجورد، صفحه‌ها مجدول با زر و مشکى و لاجورد، و در حاشیه تصحیح شده است. ۶۰۹ گ، ۱۷ س، ۱۴/۵×۲۴ سم، شناسه: ۴۴۶۰.

(۴۱۴)

نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق.
این نسخه قطعه‌ای از باب اول است.

آغاز: «یحتج بها علیک يوم القيامة احذر أن رآک الله عند معصيته.»
انجام: «ثم قال یا بنی عبدالمطلب لا ألفینکم تخوضون ...»

خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین شنگرف، و در حاشیه تصحیح شده است. ۶۴ گ، ۱۵ س، ۱۴/۵×۱۸ سم، شناسه: ۳۳۴۱.

(۴۱۵)

نهج الحق و كشف الصدق

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
عربی، شامل مسائل کلامی و اعتقادی و فقهی.

خط نستعلیق، نزدیک به عصر مؤلف، عناوین با شنگرف نشانی دارد، و در حاشیه تصحیح شده است. ۱۷۵ گ، ۱۸ س، ۱۳×۱۸ سم، شناسه: ۴۹۰۵.

(۴۱۶)

الواقعات

حسام‌الدین عمر بن عبدالعزیز بخاری، ف ۵۳۶ ق.

عربی، شامل مسائل فقهی، از کتاب طهارت تا وصیت، با ذکر اقوال بزرگان فقهی‌های اهل سنت.

آغاز: «قال الشيخ الامام... أما بعد فان مشايخنا رحمهم الله كانوا يعظمون هذا الكتاب تعظيماً و يقدمونه على سائر الكتب.»
 انجام: «و ذلك أن يعم النفي لان المقصود ههنا لا يحصل ببعضهم فيصير من فروض الاعيان.»
 خط نسخ معرب، سوم صفر ۷۰۸، عناوين مشکى، در حاشيه تصحيح شده به خطى جز خط اصل، و حاشيه نويسى دارد. ۱۰۵ گ، ۱۹ س، ۲۰×۱۶ سم، شناسه: ۳۵۰۵.

(۴۱۷)

الوصية بافتاء العلماء الشافعية

؟

عربى، شامل احكام وصيت و فروع آن.
 آغاز: «الباب الرابع في الاوصياء، الوصية مستحبة في رد المظالم و قضاء الديون و تنفيذ الوصايا و أمور الاطفال.»
 خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوين شنگرف، در حاشيه تصحيح شده است. پس از نسخه چند برگ است از كتابى فقهى، كه شناخته نشده است، به خط على بن عبدالرحمان بن عبيدان، در دمشق، به تاريخ ۷۴۴. نیز در پایان این برگ‌ها یادداشتی است از على بن عبدالرحمان بن محمد مدرس جامع ظاهرى، به تاريخ ربيع الاول ۷۵۵، كه كتاب را از جهت درس و مطالعه و تدریس به پایان برده است. ۶۵ گ، سطور مختلف، ۲۵/۵×۱۸ سم، شناسه: ۴۳۰۶.

(۴۱۸)

وفيات الاعيان

شمس الدين احمد بن محمد، معروف به ابن خلکان، ف ۶۸۱ ق.
 عربى، در تراجم حدود ۸۵۰ تن از دانشمندان بزرگ اسلامى، به ترتيب حروف.
 این نسخه، جلد سوم و آخرين جلد كتاب است.
 خط نسخ، از سده هشتم، عناوين شنگرف، و در حاشيه تصحيح شده است. ۱۷۹ گ، ۲۶ س، ۲۵×۱۷ سم، شناسه: ۷۶۵۶.

(۴۱۹)

وقایع الروایة فی مسائل الهدایة

برهان الشریعة محمود بن عبیدالله محبوبی حنفی، ف حدود ۶۷۳ق.
عربی، در فقه حنفی، که مؤلف آن را برای دخترزاده خود تألیف کرده است.
خط نسخ، مراد بن زکریا قراحصاری، بیستم ذی الحجة ۷۹۹، عناوین شنگرف، در حاشیه
تصحیح شده و حاشیه نویسی بسیار دارد. ۱۳۰گ، ۱۳س، ۲۸×۱۷سم، شناسه: ۲۶۸۵.

(۴۲۰)

الوقف والابتداء

محمد بن طیفور سجاوندی غزنوی، ف ۵۶۰ق.
عربی، شامل الفاضلی که در آیات قرآنی باید بر آنها وقف کرد.
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و رموز شنگرف، نسخه ناقص بوده و در سده یازدهم تکمیل
شده است. ۹۴گ، سطور مختلف، ۱۵×۱۲سم، شناسه: ۹۲۰۷.

(۴۲۱)

مجموعه

۱. قواعد المرام فی علم الکلام
کمال الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی، ف ۶۷۹ق.
عربی، در کلام.
آغاز: «الحمد لله الولي الحميد ذي العرش المجيد الفعال لما يريد.»
انجام: «أعني طبقة الاولياء و بالله التوفيق و العصمة و به الحول و القوة و الحمد لله
رب العالمين.»
۲. مبادئ الوصول الى علم الاصول
علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق.
آغاز: «الحمد لله المنفرد بالازلية و الدوام المتوحد بالجلال و الاکرام.»

انجام: «و لیکن هذا آخر ما نذكره في هذه المقدمة و الحمد لله على بلوغ ما قصدناه و حصول ما أردناه ...»

۳. نهج‌المسترشدین فی اصول‌الدین

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ق.

عربی، در کلام.

آغاز: «الحمد لله المنقذ من الحيرد و الضلال المرشد الى سبيل الصواب في المعاش و المال.»

انجام: «و من اراد التوسط فعليه بكتاب منتهى الوصول و المناهج و غيرها من كتبنا و الحمد لله رب العالمين ...»

خط نسخ، ابو الفتوح احمد بن ابی عبدالله بلکوبن ابی طالب الاوی، کتاب اول ظهر بیستم رجب ۷۱۷، و کتاب دوم ظهر ۲۱ رمضان ۷۰۳ و روی برگ ۷۷ (اول کتاب مبادئ الوصول) اجازة علامه حلی، به خط خودش، به ناسخ کتاب، ابو الفتوح آوی، آمده است، و پشت برگ ۱۰۵ (آخر کتاب مبادئ الوصول) اجازة فخرالدین محمد بن الحسن (فرزند علامه) به ناسخ کتاب به تاریخ ۲۱ رجب ۷۰۵ آمده است، و روی برگ ۱۰۶ (اول کتاب نهج‌المسترشدین) نیز اجازة فخرالدین به ناسخ کتاب به تاریخ سال ۷۰۵ دیده می‌شود. ۱۴۴گ، سطور مختلف، ۱۱×۱۸/۵ سم، شناسه: ۴.

(۴۲۲)

مجموعه

۱. المختصر تفسیر علی بن ابراهیم

شیخ کمال‌الدین عبدالرحمان بن محمد بن ابراهیم بن العتایقی حلی، ف سده هشتم.

عربی، در تفسیر.

آغاز: «یعبد الله فلما خلق الله آدم و أمر الملائكة أن يسجدوا له وقع الامر على ابليس أيضاً من قبل الولا.»

انجام: «و اعلم أن لنا في كثير من هذا الكتاب فطراً لأنه لا يوافق مذهبنا الذي هو الآن مجمع عليه.»

۲. غرر الغرر و درر الدرر

شیخ کمال‌الدین عبدالرحمان بن محمد بن ابراهیم بن العتایقی حلی.
 آغاز: «الحمد لله الذي أكرمنا بكتابه الكريم و شرفنا بالسبع المثاني و القرآن الحكيم
 و نفعنا بما أنزله من الايات و الذكر الحكيم.»
 انجام: «و هذا آخر الاوجه التي ذكرها السيد المرتضى رضي الله عنه في كتاب الدرر
 و الغرر و انتزعتها انا منه مع اختصار و تنقيح و زيادات لطيفة ...»
 خط نسخ، به خط مؤلف، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۱۶۸ گ، ۲۱ س،
 ۱۸×۲۶ سم، شناسه: ۲۸۲.

(۴۲۳)

مجموعه

۱. نکت الرعاية لتجويد الرواية و تحقيق لفظ التلاوة
 ابو محمد مکی بن ابی طالب بن محمد بن مختار الحموی القیسی، ف ۴۳۷ ق.
 عربی، در تجوید. در اول این کتاب چند باب است در ترغیب به حفظ قرآن
 و ثواب خواندن.
 آغاز: «قال ابو محمد ... الحمد لله المنعم بالآئنه المتفضل بنعمائه الذي لم يزل
 بصفاته و أسمائه الذي أنزل الكتاب على عبده و رسوله.»
 انجام: «فاعرف الفرق بين هذه التراجم تتبين لك المعاني ان شاء الله تعالى وحده
 و كفى.»
۲. التيسير
 ابو عمرو عثمان بن سعید بن عثمان الدانی، ف ۴۴۴ ق.
 عربی، در قرائت.
۳. عقلية أتراب القصائد في أسنى المقاصد
 ابو محمد قاسم بن فیره الشاطبی، ف ۵۹۰ ق.
 عربی، در ۲۹۸ بیت در کیفیت نوشتن بعضی از کلمات قرآن کریم.
 آغاز: «الحمد لله موصولاً كما أمراً / مباركاً طيباً يستنزل الدررا / ذو الفضل و المنن
 و الاحسان خالقنا / رب العباد هو الله الذي قهرا.»

انجام: «تضاحک الدهر مسروراً أسررتها / معرفاً عرفها الاصال و البکرا».

۴. قصیده‌ای در قرائت

؟

عربی، شامل قصیده‌ای است لامیه، که قصیده «حرز الامانی» شاطبی را تکمیل کرده است.

آغاز: «بحمدک یا رحمن أبداً أولاً / کفی ذایاک بحمدک اکملاً / و شکر عطایاک التي شکرها هدی / و ذکر سجایاک التي ذکرها علا».

انجام: «و قلل حتی ذا الیا و الق سدامنا / و ما الو او و التأنیث فی اضلا و لا».
خط نسخ، از سده هشتم، عناوین شنگرف، در حواشی تصحیح شده، فواصل کلمات دوایری است مشکئی که با شنگرف پر شده است. دو قصیده آخر معرب است. ۱۲۰ گ، ۲۲ س، ۱۷×۲۴/۵ سم، شناسه: ۵۸۵.

(۴۲۴)

مجموعه

۱. حرز الامانی و وجه النهای

ابو محمد قاسم بن فیره الشاطبی، ف ۵۹۰ ق.

قصیده‌ای است عربی، در قرائت، شامل ۲۱۷۳ بیت.

آغاز: «بدأت ببسم الله في النظم أولاً / تبارک رحماناً رحیماً و مؤثلاً / و ثنیت صلی

الله ربی علی الرضی / محمد المهدی الی الناس مرسل».

انجام: «محمد المختار للمجد کعبه / صلاة تباری الريح مسکاً و مندلاً / و تبدی

علی اصحابه نفحاتها / بغير تنه رزناً و قرنفل».

۲. عقلية اتراب القوائد في أسنى المقاصد

ابو محمد قاسم بن فیره الشاطبی، ف ۵۹۰ ق.

عربی، در علوم قرآن.

خط نسخ، از سده هشتم، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، ابیات در حاشیه و بین سطرها با چندگونه

خط شرح شده است. ۱۲۰ گ، سطور مختلف، ۱۶/۵×۲۵ سم، شناسه: ۱۲۱۹.

(۴۲۵)

مجموعه

۱. احکام تحویل سنی العالم

یحیی بن محمد بن ابی الشکر منجم مغربی، ف ۲۷۲ ق.

عربی، در نجوم.

آغاز: «قال مولانا العالم العلامة... فنقول رأس سنة العالم هو وقت حلول الشمس

نقطة الاعتدال الربيعی بوسط الارض حيث الطول.»

انجام: «فحكّم على كل واحد منها بحسب موضعه و قوته من طالع سنة العالم و من

صاحبه فى مدخل تلك السنة و فيما ذكرناه كفاية.»

۲. قرانات الكواكب فى البروج الاثنى عشر

؟

عربی، در نجوم.

آغاز: «فى برج الحمل قران زحل و المشتري فيه يدل على قتل ملك و سوء حال

سيرة الملوک مع كثرة القحط.»

انجام: «ق د بالسرطان يدل على كتمان السر و العلم و شدة الحروب و قلة المياه

و شدة الراجيف.»

۳. سفینه در علم نجوم

؟

فارسی، در نجوم.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... بدان أرشدك الله كه علم نجوم مشتمل است بر دو

فن: یکی آنچه از اصول اقسام علم ریاضی شمرند.»

انجام: «و چون آنچه مقصود بود از اشارت کردن به نکته‌ای چند از هر فن از علم

نجوم به اتمام رسید، سخن قطع کردن اولی.»

خط نسخ، اوایل رمضان ۷۴۱ (پایان کتاب اول)، عناوین شنگرف یا مشکى درشت، در حاشیه

تصحیح شده است. ۱۲۴ گ، ۱۸ س، ۱۵×۲۱ سم، شناسه: ۱۲۳۷.

(۴۲۶)

مجموعه

۱. لا عدوی ولا طيرة

تقی‌الدین احمد بن عبدالحليم حرانی، مشهور به ابن تیمیه، ف ۷۲۸ق.
 آغاز: «... عن قوله صلى الله عليه وسلم لا عدوی ولا طيرة ولا هامة ولا صفر ما
 معنى هامة و صفر مع ضبطهما.»

انجام: «و هذه المسائل قد بسط الكلام عليها في غير هذا الموضع ولكن هذا ما
 وسعته الورقة. والله أعلم.»

۲. مختصر الوجوه والنظائر

يوسف بن ابى المعالى بن ظافر انصارى صوفى.

در الفاظی که با یکدیگر شبیه باشند و مورد اشتباه واقع می‌شوند.

آغاز: «ينقض ومن عادتهم الكناية ولكن لا تواعدوهن سراً أو جاء احد منكم من
 الغائط وقد يكونون عن الشيء ولم يجز له ذكر.»

انجام: «يوسف بن أسباط ثلاثة احدهم كوفي والثاني حمصي والثالث سلمى.»

۳. المنائح الطالب الصيد والذبائح

برهان‌الدین ابراهیم بن عبدالرحمان فزاری، ف ۷۲۹ق.

عربی، در فقه.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين وأشهد أن لا اله الا الله وحده لا شريك له وأشهد أن

محمداً عبده ورسوله صلى الله عليه وآله اجمعين.»

انجام: «هذا آخر ما يسر الله سبحانه جمعه فى الصيد والذبائح والله المسؤول أن

ينفع به فى الدنيا والآخرة ...»

۴. صحة اجارة الاقطاع

برهان‌الدین ابراهیم بن عبدالرحمان فزاری، ف ۷۲۹ق.

در فقه، به عربی.

آغاز: «قال شيخنا الامام العالم ... الحمد لله رب العالمين وأشهد أن لا اله الا الله وحده

لا شريك له.»

انجام: «و أيضاً فما يجوز على خلاف القاعدة الشرعية يحتاج الى نقل بجوازه و الاصل عدمه. والله أعلم.»
خط نسخ، محمد بن عثمان بن عبدالرحمان بن موسى مراکشی کرکی، رجب ۷۲۸، در مدرسه الدولعی در دمشق (پایان کتاب دوم)، عناوین شنگرف یا مشکى درشت، در حاشیه تصحیح شده و کتاب سوم، بار دوم، با خط مؤلف مقاله شده است. ۵۹ گ، سطور مختلف، ۱۸×۱۲/۵ سم، شناسه: ۱۳۷۶.

(۴۲۷)

مجموعه

۱. الغریب المتقی من کلام أهل التقی
ابو عبدالله محمد بن خمیس اندلسی.
عربی، در اخلاق.
آغاز: «الحمد لله رب العالمین... أما بعد فان امرأ اراد تنبیه نفسه من رقدة السهو والبطالة وأطلقها من قید الغفلة والجهالة.»
انجام: «و اذ قد أتینا علی ما أرادنا و نتهینا الی الغایة الی قصدنا فلنقل الحمد لله رب العالمین ...»
۲. المنتخب فی النوب
ابوالفرج عبدالرحمان بن علی، مشهور به ابن الجوزی، ف ۵۹۷ ق.
عربی، در تفسیر.
آغاز: «الحمد لله علی حمده و صلواته علی رسوله و عبده محمد و آله و جنده، أما بعد فانی لما رسمت کتابی هذا.»
انجام: «و عنون خطاب الاشارة الی رحلته کتاباً فسیح بحمد ربک و استغفره انه کان توابعاً.»
نسخ با دو نوع خط، تکمیل از احمد بن حسین بن علی النبراوی الحنفی، ۲۹ رجب ۷۰۹، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۳۵ گ، سطور مختلف، ۱۸×۲۶ سم، شناسه: ۱۴۲۴.

(۴۲۸)

مجموعه

۱. بستان العارفين

ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی، ف ۳۷۵ ق.

عربی، در اخلاق.

۲. درایة الحدیث

؟

آغاز: «الحمد لله القائم بذاته الدائم بجميع صفاته... و بعد فقد استدعاني من تخصص بمجامع المحامد و المقاصر و المناقب و المآثر.»
انجام: «و الله جل ذكره نرجو في العاقبة و السابقة و نؤمل فضله و لطفه في جميع الامور اللاحقة و اياه نسأله العصمة...»

کتاب اول خط نسخ، یحیی بن بولغار، جمعه جمادی الاخر ۷۷۶، عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد. قبل از کتاب چند برگ دارای فهرست ابواب است. کتاب دوم نسخ، ظاهراً به خط یحیی بن بولغار. ۱۳۶ گ، سطور مختلف، ۲۰×۱۵/۵ سم، شناسه: ۱۴۳۸.

(۴۲۹)

مجموعه

۱. شرح فصوص الحکم

کمال الدین عبدالرزاق بن احمد بن ابی الغنائم کاشانی، ف ۷۳۰ ق.

در عرفان، به عربی.

۲. شرح حدیث الحقیقة

کمال الدین عبدالرزاق بن احمد بن ابی الغنائم کاشانی، ف ۷۳۰ ق.

در حدیث، به عربی.

۳. بدء خلق الانسان

؟

در فلسفه، به عربی.

آغاز: «الحمد لله المبدىء المعيد... فهذا ما سنح لى فى بداية خلق الانسان و تعلق الارواح بالابدان.»

انجام: «و قد انكشف لى على وجه لم يبق فيه شبهة و لم يرد عليه ما ورد عليهم و الله الكاشف الاسرار...»

خط نسخ، محمد آشتیانی اصفهانی، چهارشنبه چهارم رجب ۷۴۸، در شیراز (پایان کتاب اول)، متن با شنگرف نشانی دارد. در حاشیه تصحیح شده است. ۱۳۶گ، ۳۳س، ۱۲×۲۱/۵سم، شناسه: ۱۹۹۴.

(۴۳۰)

مجموعه

۱. حیره الفقهاء

عبد الغفار بن لقمان کردرى حنفى، ف ۵۶۲ق.

در فقه، به عربى.

آغاز: «لو أن رجلا سأل عن هرة أخذت فارة فوقعتا في البئر فماتتا فان قال ينزح ماء البئر له فقد اخطأ.»

انجام: «ثم طلقها قبل الدخول فللزوجة أن... في نصف العبد. والله أعلم وأحكم.»

۲. شرح قصيدة يقول العبد

؟

در اعتقادات، به عربى.

آغاز: «شرح المشكلات اللفظية و المعنوية، أوصاف الكمال هى القدرة و العلم و الحياة و الارادة و غير ذلك.»

انجام: «كنه الشىء غيائه، الوسع الطاقة. و الله الموفق بمنه و كرمه.»

۳. شرح الفقه الاكبر

ابو ابراهيم اسماعيل بن اسحاق الخاطر.

در اعتقادات، به عربى.

آغاز: «قال الشيخ الامام... الحمد لمستحق الحمد قبل عباده و صلى الله على سيدنا محمد و آله خير من اصطفاه من خير عباده.»

انجام: «و ايقاع الخلل في العبادة و هذا المعنى معدوم في المعرفة.»
خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوين شنگرف، در حاشیه تصحيح شده است. ۱۲۸گ، ۱۱
س، ۱۷/۵×۱۳ سم، شناسه: ۲۲۵۸.

(۴۳۱)

مجموعه

۱. ذخائر العقبی فی مناقب ذوالقربی
محب‌الدین احمد بن عبدالله طبري، ف ۶۹۴ق.
در حدیث، به عربی.
آغاز کتاب: «الحمد لله على خصوص المنح و عموم النعماء وله الشرك على ما
أولى من العظام المنن و كرائم الالاء.»
آغاز نسخه: «انه أسر اليها أولا بموته فقط فبكت و فى الثانية بأنها سيدة نساء
المؤمنين فضحكت.»
انجام نسخه: «كما كان رسول الله ﷺ يزورها و يقال انها.»
۲. مرآة اهل البيت عليهم السلام
ابو بحر صفوان بن ادريس بن ابراهيم تجيبى مرسى، ف ۵۹۸ق.
آغاز: «قال عفى الله عنه: ذكري ليوم الطف هاج غرامى / فعلى العزاء تحيتى و سلامى.»
انجام: «لا تنحبن على ثكلكم / و اعلم ان الهدى مسعد.»
خط نسخ، پنجشنبه اول رمضان ۷۴۵، به دستور جمال‌الدین محمد بن مسعود الفضل‌الصفدى،
عناوين درشت با شنگرف نشانی دارد. ۱۴۴گ، ۲۰ س، ۲۲/۵×۱۶ سم، شناسه: ۲۶۴۲.

(۴۳۲)

مجموعه

۱. حرز الامانى و وجه التهاني
ابو محمد قاسم بن فيرة الشاطبي، ف ۵۹۰ق.
در قرائت، به عربی.

٢. مخارج الحروف

؟

در تجويد، به عربى.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... أما بعد يا طالب اعلم أن الحروف المهموسة عشرة وهي الحاء و التاء و التاء و الكاف.»

انجام: «وجه حفص ممددة و السكت و جه سبعة حمزة بالسكت على المد...»

٣. عقلية اتراب القوائد في أسنى المقاصد

ابومحمد قاسم بن فيرة الشاطبى، ف ٥٩٠ق.

در علوم قرآن، به عربى.

كتاب اول و دوم خط نسخ، جهرم شعبان ٧٣٨ (پايان كتاب اول). كتاب سوم نسخ، جمادى الاخر ٧٥٦ (ين كتاب در برگ ٩٣ و حاشية برگ هاى ٩٤ تا ٩٦ نوشته شده است)، عناوين و نشانى ها شنكرف. قصيدة حرز الامانى حاشيه نويسى دارد. ٩٦ گ، سطور مختلف، ١٤/٥×٢٠ سم، شناسه: ٣٩٣٨.

(٤٣٣)

مجموعه

١. زبدة الاسرار

اثيرالدين مفضل بن عمر ابهرى، ف حدود ٦٦٠ق.

عربى، در فلسفه.

آغاز: «الحمد لن يستحق الحمد لكماله و الصلاة على نبيه و آله، و بعد فان الكلام في الحكمة مرتب على مقدمة و قسمين.»

انجام: «يعني يرجع من الصور الخيالية الى الصور النفسانية. و الله أعلم بالصواب.»

٢. الاسطرلاب

اثيرالدين مفضل بن عمر ابهرى.

آغاز: «... الفصل الاول في تعريف الاصطلاحات أم الصفائح هي الصحيفة التي

تحيط بها حلقة مقسومة بثلاثمائة وستين جزءاً.»

انجام: «و يضربه في اثني عشر مما بلغ فهو ارتفاع الشخص و ذلك هو المراد.»

۳. معرفة الضرب و القسمة و الجذر بجدول الستين

كوشيار.

عربی، در ریاضی.

آغاز: «فصل في الضرب بجدول الستيناً نريد أن نضرب خمسة و عشرين.»

انجام: «بازاء المنزلة الثانية من المجذور و ذلك ما أردناه أن نعمل.»

خط نسخ، از سده هشتم، عناوين مشکی درشت، ۴۸ گ، ۲۱ س، ۱۵×۱۱/۵ سم، شناسه:

۴۰۶۰.

(۴۳۴)

مجموعه

۱. مصطلحات الاصول

؟

آغاز: «الحمد لله المحمود بكل لسان الممدوح بكل بيان خالق الانس و الجان ...

و بعد فهذه أوراق تشتمل على ما احتيج اليه من التعريفات.»

انجام: «و البراءة الاصلية و هي استقراء عدم الوجوب دل على عدم وجوبه.»

۲. الجبر و المقابلة

خواجه نصيرالدين محمد بن محمد بن الحسن طوسی، ف ۶۷۲ ق.

آغاز: «الحمد لله حمد الشاكرين ... و بعد فقد سألني بعض الاصدقاء أن أكتب له

مسائل حسابية في معرفة ما يحتاج اليه الحاسب.»

انجام: «لا عيد له الكلام فيه اذا وجدت فرضة من الزمان ان شاء الله تعالى هو حسبي

و عليه توكلني.»

خط نستعلیق، حسن بن علی طبری، دهة دوم ذی القعدة ۷۲۵، درسלטانيه، مدرسة

غياثيه، عناوين و نشانی هاشنگرف، در حاشیه تصحيح شده است. ۱۷ گ، ۱۹ س، ۱۶×۱۲ سم،

شناسه: ۴۰۶۴.

(۴۳۵)

مجموعه

۱. شرح ملحة الاعراب

؟

شرحی است عربی بر ارجوزة ملحة الاعراب حریری، در نحو.

آغاز: «حد الكلام ما أفاد المستمع / نحو سعی زید و عمرو متبع. الكلام عبارة

يحسن السكوت عليه و تتم الفائدة به.»

انجام: «فأما من قرأص دبلین الدال فانه أراد به الامر من المصاداة وهي ...»

۲. ملحة الاعراب

ابومحمد قاسم بن علی حریری، ف ۵۱۶ق.

عربی، در نحو.

۳. النحنة الوردية

ابوحفص عمر بن مظفر، معروف به ابن الوردی، ف ۷۴۹ق.

عربی، در نحو.

آغاز: «كلامنا قول مفيد فاستمع / كجاء زید و اخاه يتبع / و الكلم الذي عليه

المبنى / اسم و فعل ثم حرف معنى.»

انجام: «حامداً لله مصلياً على / محمد و الال و الصحب و لا.»

۴. شرح شذور الذهب

؟

عربی، در نحو.

آغاز: «واحترزنا نحن بقولنا الساكنة من تاء التأنيث التي تلحق الاسماء لانها

متحركة.»

انجام: «لكنها حقيقة من حيث انهم لم ينو فيها الا الانفصال.»

کتاب اول خط نسخ، از سده هشتم، متن و عناوین شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است.

کتاب ملحة الاعراب خط نسخ معرب، از سده هشتم، عناوین شنگرف، کتاب سوم و چهارم از سده

نهم. ۱۵۴گ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۱۳سم، شناسه: ۴۱۱۹.

(۴۳۶)

مجموعه

۱. تعلیم المتعلم طریق التعلّم

برهان‌الدین عثمان بن عمر زرنوجی، ف سده ششم.
عربی، در اخلاق.

۲. بدأ الامالی

سراج‌الدین علی بن عثمان اوشی، ف ۵۷۵ق.
عربی، در اعتقادات.

آغاز: «و غیر آن المکون لا کشیء / مع التکوین خذه لا کتمال.»

۳. بداية العقول

ابوحفص عمر بن محمد بن احمد نسفی، ف ۵۳۷ق.
عربی، در اعتقادات.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... قال أهل الحق حقائق الاشياء ثابتة و العلم بها

متحقق.»

انجام: «و عامة البشر أفضل من عامة الملائكة صلوات الله عليهم أجمعين.»

۴. نظم العقائد النسفی

؟

عربی، در اعتقادات.

آغاز: «يقول بسم الله في النظم أولاً / أقل عباد الله قدراً و منفضلاً / بدأت بحمد الله

رب موفق / له الحمد في الاولى و الاخرى سواء لا.»

۵. لسان المعقول في نظم بداية العقول

؟

عربی، در اعتقادات.

آغاز: «الحمد لله في سر و اعلان / حمداً على أن لنصر الحق انسان / هو الذي فوق ما

أنعیه من أمل / احسانه بعمیم اللطف أعطاني.»

انجام: «أرجو من اخوان صدق طاب وقتهم / أن يذكروني بخير بعد فقدان.»

خط نسخ معرب، امیرعلی بن امیر محمود بن امیر محمد العلوی الحافظ السراپی، رجب ۷۲۷،
عناوین شنگرف، صفحه‌ها مجدول به شنگرف. ۱۱۵گ، سطور مختلف، ۱۳/۵×۱۸/۵ سم،
شناسه: ۴۳۷۳.

(۴۳۷)

مجموعه

۱. تحفة الاصحاب في معرفة رب الارباب
زين الدين عبدالرحمان بن محمد كشي، ف ۶۶۱ق.
عربی، در اعتقادات.
آغاز: «الحمد لله الذي اكرمنا بكرامة الايمان و فضلنا بفضيلة العلم و البيان و عرفنا
بقوة النظر و العرفان.»
انجام: «نساء العالمين اربع: آسية امرأة فرعون؛ مريم بنت عمران؛ خديجة بنت
خويلد؛ فاطمة بنت محمد ...»
۲. الاربعون حديثاً
ابو عبدالله فضل بن حسن تورانبشتی، ف ۶۶۱ق.
عربی، در حديث.
آغاز: «الحمد لله الذي لا وحشة معه و لا انس مع غيره و لا راحة الا في خدمته و لا
لذة الا في ذكره.»
انجام: «و أعوذ بك من شر الريح و ما تجيء به الريح.»
۳. اللذات
فخرالدين محمد بن عمر بن حسين رازی، ف ۶۰۶ق.
عربی، در فلسفه.
آغاز: «الحمد لله الواحد الاحد المصور الصمد السلام السرمد ... أما بعد فقد سألتني
عن أحوال اللذات.»
خط نسخ، ابوبکر بن عبدالوهاب دهستانی، ملقب به نجم‌الدین، سال ۷۳۱، در کرمان، عناوین
و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحیح شده است. پس از اربعین حديث اجازهای است که

این تورانبستی به تاریخ اوایل شعبان ۷۳۱ برای کلب ابوالفتوح نجم‌الدین ابوبکر بن عبدالوهاب دهستانی در گواشیر کرمان و فرزند کاتب علاء‌الدین محمد نوشته است. ۱۴۴گ، سطور مختلف، ۲۰/۵×۱۵ سم، شناسه: ۴۴۱۶.

(۴۳۸)

مجموعه

۱. نهج البلاغة

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، ف ۴۰۶ ق.

۲. شهاب الاخبار

قاضی ابو عبدالله محمد بن سلامه قضاعی، ف ۴۵۴ ق.

عربی، در حدیث.

خط نسخ، حسن بن محمد بن ابی الحسن آوی، چهارشنبه بیستم ربیع‌الاول ۷۰۸، و کتاب دوم ۲۲ ربیع‌الثانی همان سال، در ساوه، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، برگ‌های اول مجموعه تصحیح شده و علامت بلاغ دارد. ۱۷۵گ، ۱۷س، ۲۳/۵×۳۰/۵ سم، شناسه: ۴۵۵۶.

(۴۳۹)

مجموعه

۱. غریب القرآن

ابو محمد عبدالله بن قتیبه دینوری، ف ۲۷۶ ق.

آغاز: «من بغية المتأدب و تكلفنا من نقل الحديث ما قد وفيناه وكفيناه.»

انجام: «فاذا ذكر الله خنس أي أقصر وكف، و الجنة الجن.»

۲. مشکل القرآن

ابو محمد عبدالله بن قتیبه دینوری، ف ۲۷۶ ق.

آغاز: «الحمد لله الذي نهج لنا سبيل الرشاد و هدانا بنور الكتاب و لم يجعل له

عوجاً.»

انجام: «و النجاد الطبیعة و الجوهر فأراد أن سماتها تدلك علی جواهرها. و الله أعلم.»

خط نسخ معرب، علی بن ابی سعید بن علی، چهارشنبه هشتم ذی القعدة ۷۰۴، در حاشیه تصحیح شده است. ۲۴۳گ، ۲۰س، ۱۷×۱۳سم، شناسه: ۴۶۹۰.

(۴۴۰)

مجموعه

۱. تجوید قرآن کریم

؟

آغاز: «قرآن آسان شود خدای تعالی توفیق رفیق کناد بوجوده و جوده.»

انجام: «و احداث این مدات که در این افعال است، از برای این معانی است.»

۲. تجوید قرآن کریم

؟

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد، پس این رساله‌ای است معتبره در بیان

قواعد ضروریة قرائت.»

انجام: «در یک کلیمه و دو کلیمه صار کل مدغمین.»

۳. مفردة عاصم

شیخ نجم‌الدین محمود بن بهاء‌الدین قزوینی.

فارسی، در تجوید.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... الفاظ مختلف فیه که در قرائت عاصم ابوبکر

و حفص با یکدیگر خلاف دارند.»

انجام: «و فی الحجر حرف ثم فی النمل خامس.»

۴. الواضحة فی تجوید الفاتحة

برهان‌الدین ابراهیم بن عمر بن ابراهیم جعبری، ف ۷۳۲ق.

عربی، در تجوید.

آغاز: «بحمدک ربی اول النظم ابتدی / و أهدی صلاتی للنبی محمد.»

۵. تحفه شاهی

عمادالدین علی بن علی شریف استرآبادی، ف سده دهم.

فارسی، در تجوید.

۶. تجوید قرآن کریم

علی بن عبدالفتاح کیلکی، ف سده یازدهم.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد، بدان که این رساله‌ای است معتبره در بیان

بعضی از قواعد قرائت قرآن مجید.»

انجام: «اول دلال و هرب کیوه است و کنع / پنجم کنس و تعل بعل نیک بدان.»

کتاب اول خط نسخ، ربیع الآخر ۷۷۲، بقیه رساله‌ها از سده دهم، عناوین شنگرف، مطالبی

متفرقه جز رساله‌های ذکر شده در پاره‌ای از اوراق و حواشی صفحه‌ها نوشته شده است. ۸۷ گ،

سطور مختلف، ۱۸/۵×۱۳ سم، شناسه: ۴۹۳۰.

(۴۴۱)

مجموعه

۱. تلخیص الآثار فی اختراق الاقطار

عبدالرشید بن صالح بن نوری باکویی.

عربی، در جغرافی.

آغاز: «الحمد لله ذی العظمة و الکبریاء و القدرة و البقاء و العزة و العلاء و الصلاة

علی محمد خیر البریه.»

انجام: «و اذا لم یکن فی البحر من تلك السیوف لم تخرج لهم السمكة فیجوعون

لان قوتهم من هذه السمكة ...»

۲. طبقات الامم

ابوالقاسم صاعد بن احمد قرطبی، ف ۴۶۲ ق.

عربی، در تاریخ.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... قال الفقیه القاضی... اعلم أن جمیع الناس فی

مشارك الارض و مغاربها و جنوبها و شمالها.»

انجام: «و يستوعب فنون الحكمة هذا و هو بعد فتى لم يبلغ الأشد الا ان الله يخص بفضله من يشاء و هو على كل شىء قدير.»
خط نسخ، از سده هشتم، عناوين شنگرف، در حاشیه تصحيح شده و علامت بلاغ دارد. ۱۴۴ گ، ۱۷ س، ۱۸/۵×۱۳/۵ سم، شناسه: ۵۵۹۷.

(۴۴۲)

مجموعه

۱. انوارالاذكار المختصة بفضل الصلاة على النبي المختار
ابوالعباس احمد بن معد بن عيسى تجيبي، معروف به ابن الاقليشي، ف ۵۵۰ ق.
عربی، در حديث.
آغاز: «قال الشيخ الامام الحافظ ... استخير الله الواحد الملك القهار بعد حمده الذي هو أنفوس الأذكار.»

انجام: «فقيل صلاتهما على النبي صلى الله عليه و سلم اذا تقابلا.»

۲. نوايخ الكلم

جارالله محمود بن عمر زمخشري، ف ۵۳۸ ق.

عربی، در ادب.

خط نسخ، عابد بن محمد بن علي بن ابي بكر، كتاب اول سه شنبه سيزدهم صفر ۷۷۱، وكتاب دوم شنبه پنجم جمادى الاول ۷۸۶. در اين مجموعه مطالب و روايات بسيارى است به خط همين كاتب، و از برگ ۶۱ به بعد كتابى بدون آغاز و انجام در اصطلاحات و آداب صوفيه به خط نستعليق كهن آمده است. ۱۴۹ گ، سطور مختلف، ۱۳×۱۹ سم، شناسه: ۶۰۲۶.

(۴۴۳)

مجموعه

۱. تفليس ابليس

عزالدين عبدالسلام بن احمد بن غانم مقدسى، ف ۶۷۸ ق.

عربی، در عرفان.

آغاز: «الحمد لله الذي خلق آدم للبشر أباً واستخرج ذريته وجعلهم قبائل و شعباً
و أجرى عليهم قلم القضاء وجعل لكل شيء سبباً.»
انجام: «لا يشابه فعله فعل خلقه ولا يقاس حكمه بحكم عباده فله الخلق والأمر
لا يسأل عما يفعل وهو يسألون.»

۲. حل الرموز و مفاتيح الكنوز

عزالدين عبدالسلام بن احمد بن غانم مقدسي، ف ۶۷۸ ق.

عربی، در عرفان.

آغاز: «الحمد لله الذي فتح بمفتاح الغيوب أقفال الغيوب ورفع حجب السرائر
و جلال أبصار البصائر.»

انجام: «و اخيية الآمال ان أقصيتني / من بابهم و اخيية الآمال.»

کتاب اول نسخ معرب، از سده هشتم، عناوين و نشانی‌ها شنگرف، کتاب دوم از سده نهم است.

۵۴ گ، سطور مختلف، ۱۷×۱۲ سم، شناسه: ۸۰۰۱

(۴۴۴)

مجموعه

۱. نهج المسترشدين في اصول الدين

علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.

عربی، در کلام.

۲. فرق الفرق

فخرالدين محمد بن عمر بن حسين رازی، ف ۶۰۶ ق.

عربی، در اعتقادات.

آغاز: «الحمد لله حمد الشاكرين ... أما بعد، فاني طالعت كثيراً من المقالات التي

صنفت على اختلاف طرائقها و تباین مسالكها.»

انجام: «و المفوضة يقولون ان الله خلق محمداً ثم فوض خلق العالم اليه و خلق علياً

و فوض تدبير العالم اليه ...»

خط نسخ، حسين بن صالح بن محمد، چهارم شعبان ۷۳۸ (پایان کتاب اول)، عناوين مشکی

درشت، ۸۱ گ، سطور مختلف، ۱۷×۱۲/۵ سم، شناسه: ۸۲۴۹

(۴۴۵)

مجموعه

۱. نهج المسترشدين في اصول الدين
علامة حلى حسن بن يوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
عربی، در کلام.
 ۲. قواعد المرام في علم الكلام
كمال الدين ميثم بن علي بن ميثم بحراني، ف ۶۷۹ ق.
عربی، در کلام.
 ۳. مصباح الارواح
قاضی ناصرالدين عبدالله بن عمر بيضاوی، ف ۶۸۵ ق.
عربی، در کلام.
- آغاز: «الحمد لله الأول بايجاد كل موجود و انشاءه الآخر الباقي بعد كل شيء و فنائه
الباطن بذاته عن نظر العقل بحجب كبريائه.»
- انجام: «اللهم وفقنا لسيرتهم و احشرونا في زمرةهم بفضلك يا كريم.»
۴. منهاج الوصول الى علم الأصول
قاضی ناصرالدين عبدالله بن عمر بيضاوی.
عربی، در اصول.
- خط نسخ، عبدالمطلب بن محمد بن عبدالمطلب حسنى العبيدلي، سال ۷۹۸، در نجف
اشرف، عناوين و نشانی‌ها شنگرف، در حاشیه تصحيح شده و کتاب اول و آخر حاشیه نویسی دارد.
۱۶۳ گ، ۲۱ س، ۱۰/۵ سم، شناسه: ۸۷۵۱.

(۴۴۶)

مجموعه

۱. مبادئ الاصول الى علم الأصول
علامة حلى حسن بن يوسف بن المطهر، ف ۷۲۶ ق.
آغاز: «البحث الرابع في الحقيقة و المجاز الحقيقة استعمال اللفظ فيما وضع له.»

۲. مفتاح العلوم

ابویعقوب یوسف بن ابی بکر سکاکی، ف ۶۲۷ق.
عربی، در ادب. قسم سوم از کتاب در معانی و بیان است.

۳. تلخیص المفتاح

جلال‌الدین محمد بن عبدالرحمان قزوینی، خطیب دمشق، ف ۷۳۹ق.
عربی، در بلاغت.

انجام: «و انما أوله نطفة و آخره جيفة و أما الحل فهو ان ...»

کتاب اول خط نسخ، مسعود بن ابی‌المجد بن شاهمیر بن الحسن بن علی طباطبایی، ذی‌القعدة

۷۳۶، عناوین نوشته نشده، در حاشیه تصحیح شده و اندکی حاشیه نویسی دارد. کتاب دوم و سوم از

سدهٔ دهم. ۱۰۰گ، سطور مختلف، ۱۵×۱۱سم، شناسه: ۹۴۵۶.